

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

59. aastakäik

12. august 2016

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2016/1368, 11. august 2016, millega kehtestatakse finants-
turgudel kasutatavate kriitilise tähtsusega võrdlusaluste loetelu vastavalt Euroopa Parlamendi
ja nõukogu määrusele (EL) 2016/1011 ⁽¹⁾ 1
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2016/1369, 11. august 2016, millega muudetakse rakendus-
määrust (EL) 2016/388, millega kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks Indiast pärit
keragrafiitmalmist (kõrgtugevast malmist) torude impordi suhtes 4
- Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2016/1370, 11. august 2016, millega kehtestatakse kindlad impordi-
väärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril 7

OTSUSED

- ★ Komisjoni otsus (EL) 2016/1371, 10. august 2016, millega kehtestatakse personaalarvutitele,
sülearvutitele ja tahvelarvutitele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid (teatavaks
tehtud numbri C(2016) 5010 all) ⁽¹⁾ 9
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2016/1372, 10. august 2016, millega muudetakse rakendusotsuse
2014/709/EL (milles käsitletakse loomatervishoiualaseid tõrjemeetmeid seoses sigade Aafrika
katkuga teatavates liikmesriikides) lisa Lätit ja Poolat käsitlevate kannete osas (teatavaks tehtud
numbri C(2016) 5319 all) ⁽¹⁾ 38
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2016/1373, 11. august 2016, võrgustiku tulemuslikkuse kava
heakskiitmise kohta ühtse Euroopa taeva tulemuslikkuse kava teiseks võrdlusperioodiks
(2015–2019) ⁽¹⁾ 51

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

SOOVITUSED

- ★ Komisjoni soovitus (EL) 2016/1374, 27. juuli 2016, mis käsitleb õigusriigi olukorda Poolas 53

KODU- JA TÖÖKORRAD

- ★ Euroopa Kohtu kodukorra muudatus 69
- ★ Üldkohtu kodukorra muudatus 71
- ★ Üldkohtu kodukorra muudatus 72
- ★ Üldkohtu kodukorra muudatused 73
- ★ Üldkohtu kodukorra praktiliste rakendussätete muudatused 78

Parandused

- ★ Nõukogu 31. märtsi 2016. aasta rakendusmääruse (EL) 2016/466 (millega rakendatakse määruse (EL) 2016/44 (mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Liibüas) artikli 21 lõiget 2) parandus (ELT L 85, 1.4.2016) 81

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2016/1368,

11. august 2016,

millega kehtestatakse finantssturgudel kasutatavate kriitilise tähtsusega võrdlusaluste loetelu vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/1011

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrust (EL) 2016/1011, mis käsitleb indekseid, mida kasutatakse võrdlusalustena finantsinstrumentide ja -lepingute puhul või investeerimisfondide tootluse mõõtmiseks, ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2014/17/EL ning määrust (EL) nr 596/2014 ⁽¹⁾, eriti selle artikli 20 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Võrdlusalustel on oluline roll paljude finantsinstrumentide ja finantslepingute hinna kindlaksmääramisel ning paljude investeerimisfondide tootluse mõõtmisel. Võrdlusaluste jaoks sisendandmete esitamise ja võrdlusaluste haldamise puhul on paljudel juhtudel manipuleerimise oht ning asjaomastel isikutel on sageli huvide konflikt.
- (2) Oma majandusliku rolli täitmiseks peavad võrdlusalused peegeldama aluseks olevat turu- või majandusolukorda. Kui võrdlusalus enam ei peegelda aluseks olevat turgu, nt pankadevahelised intressimäärad, võib sellel olla negatiivne mõju muu hulgas turu usaldusväärsusele, kodumajapidamiste rahastamisele (eluasemelaenu ja muud laenu) ja ettevõtjatele liidus.
- (3) Oht liidu kasutajatele, turgudele ja majandusele suureneb tavaliselt juhul, kui teatava võrdlusalusega seotud finantsinstrumentide, finantslepingute ja investeerimisfondide koguväärtus on suur. Seepärast on määrusega (EL) 2016/1011 kehtestatud erinevad võrdlusaluste kategooriad ja täiendavad nõuded, millega tagatakse teatavate kriitilise tähtsusega võrdlusaluste usaldusväärsus ja kindlus, sealhulgas on antud pädevatele asutustele õigus nõuda teatavatel tingimustel kriitilise tähtsusega võrdlusaluse sisendandmete esitamist või sellise võrdlusaluse haldamist.
- (4) Seoses kriitilise tähtsusega võrdlusaluste haldurite pädevate asutuste täiendavate kohustuste ja õigustega peab olema kehtestatud kriitilise tähtsusega võrdlusaluste kindlaksmääramise ametlik kord. Vastavalt määruse (EL) 2016/1011 artikli 20 lõikele 1 peetakse võrdlusalust kriitilise tähtsusega võrdlusaluseks juhul, kui seda järgitakse otseselt või võrdlusaluste kombinatsioonis kaudselt finantsinstrumentides või -lepingutes või kasutatakse investeerimisfondide tootluse mõõtmiseks ning osutatud finantsinstrumentide, -lepingute ja investeerimisfondide koguväärtus on vähemalt 500 miljardit eurot, arvestatuna kõigi võrdlusalusega hõlmatud lõpptähtaegade või tähtaegade põhjal, kui viimane on asjakohane.

⁽¹⁾ ELT L 171, 29.6.2016, lk 1.

- (5) Euro üleeuroopaline pankadevaheline intressimäär (EURIBOR) mõõdab euroala tagamata pankadevahelist intressimäära ja on üks maailma olulisemaid intressimäära võrdlusaluseid. Hinnangu kohaselt on kõnealuse võrdlusalusega seotud üle 180 000 miljardi euro väärtuses lepinguid. Kuigi enamik neist lepingutest on intressimäära vahetuslepingud, hõlmab kõnealune võrdlusalus ka üle 1 000 miljardi euro väärtuses jaehüpoteeklaene.
- (6) Seepärast ületab liidus kõnealust võrdlusalust kasutavate finantsinstrumentide ja -lepingute väärtus oluliselt 500 miljardi euro suurust künnist.
- (7) Pidades silmas, et EURIBOR on tarbimislaenude ja eluasemelaenude jaoks liidus ülioluline, peaks käesolev määrus jõustuma viivitamata.
- (8) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas Euroopa väärtpaberikomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Lisas esitatud võrdlusalust loetakse kriitilise tähtsusega võrdlusaluseks.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. august 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

*LISA***MÄÄRUSE (EL) 2016/1011 ARTIKLI 20 LÕIKE 1 KOHANE KRIITILISE TÄHTSUSEGA VÕRDLUSALUSTE
LOETELU**

Euro üleeuroopaline pankadevaheline intressimäär (Euro Interbank Offered Rate (EURIBOR[®])), haldab Euroopa rahaturgude instituut, Brüssel, Belgia

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2016/1369,**11. august 2016,****millega muudetakse rakendusmäärust (EL) 2016/388, millega kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks Indiast pärit keragrafiitmalmist (kõrgtugevast malmist) torude impordi suhtes**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrust (EL) 2016/1036 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed ⁽¹⁾ (edaspidi „dumpinguvastane alusmäärus“), eriti selle artikli 9 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) 20. detsembril 2014 algatas Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“) dumpinguvastase uurimise seoses Indiast pärit ja kõrgtugevast malmist (keragrafiitmalmist) valmistatud torude impordiga liitu. 11. märtsil 2015 algatas komisjon subsiidiumidevastase uurimise seoses sama Indiast pärit toote impordiga liitu.
- (2) 18. septembril 2015 võttis komisjon vastu rakendusmääruse (EL) 2015/1559 ⁽²⁾ (edaspidi „ajutine dumpinguvastane määrus“). Komisjon ei kehtestanud Indiast pärit kõrgtugevast malmist torude impordi suhtes ajutist tasakaalustavat tollimaksu.
- (3) 17. märtsil 2016 võttis komisjon vastu rakendusmääruse (EL) 2016/388 ⁽³⁾ (edaspidi „lõplik dumpinguvastane määrus“) ja rakendusmääruse (EL) 2016/387 ⁽⁴⁾ (edaspidi „lõplik tasakaalustav määrus“).
- (4) Vastavalt dumpinguvastasele alusmäärusele ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/1037 ⁽⁵⁾ („subsiidiumidevastane alusmäärus“) ei saa eksporditoetusi ega dumpingumarginaale kumuleerida, kuna ekspordisubsiidiumid põhjustavad dumpingut. Ekspordisubsiidiumid vähendavad ekspordihindu ning suurendavad dumpingumarginaale. Seetõttu võttis komisjon arvesse asjaolu, et uuritud subsideerimiskavadest kolm olid ekspordisubsiidiumid. Komisjon vähendas dumpinguvastase uurimise raames lõplikke dumpinguvastaseid tollimakse paralleelses subsiidiumidevastases uurimises kindlaks tehtud ekspordisubsiidiumide võrra ⁽⁶⁾.
- (5) Lõplikus dumpinguvastases määrukses kehtestati äriühingu Electrosteel Castings Ltd (edaspidi „ECL“) lõplikuks dumpinguvastaseks tollimaksuks 0 % ning äriühingu Jindal Saw Ltd (edaspidi „Jindal“) ja kõigi teiste äriühingute tollimaksuks 14,1 % ⁽⁷⁾. Samas määrukses kehtestati ECLi dumpingumarginaaliks 4,1 % ning Jindali ja kõigi teiste äriühingute dumpingumarginaaliks 19,0 % ⁽⁸⁾. Nii oli kahe äriühingu puhul kindlaks tehtud lõplik dumpingumarginaal väiksem kui kehtestatud lõplik dumpinguvastane tollimaks.
- (6) Lõpliku dumpinguvastase määruuse artiklis 2 on sätestatud, et tagatiseks antud summad, mis ületavad dumpinguvastaste tollimaksude ja tasakaalustavate tollimaksude kombineeritud määrasid, vabastatakse. Mitme liikmesriigi tolliasutused on aga komisjonile märkinud, et kõnealune säte oma praeguses sõnastuses tekitab teatavat segadust seoses tegeliku rakendamisega juhtumi konkreetsel asjaoludel.

⁽¹⁾ ELT L 176, 30.6.2016, lk 21.

⁽²⁾ Komisjoni 18. septembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/1559, millega kehtestatakse ajutine dumpinguvastane tollimaks Indiast pärit keragrafiitmalmist (kõrgtugevast malmist) torude impordi suhtes (ELT L 244, 19.9.2015, lk 25).

⁽³⁾ Komisjoni 17. märtsi 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/388, millega kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks Indiast pärit keragrafiitmalmist (kõrgtugevast malmist) torude impordi suhtes (ELT L 73, 18.3.2016, lk 53).

⁽⁴⁾ Komisjoni 17. märtsi 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/387, millega kehtestatakse lõplik tasakaalustav tollimaks Indiast pärit keragrafiitmalmist (kõrgtugevast malmist) torude impordi suhtes (ELT L 73, 18.3.2016, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1037 kaitse kohta subsideeritud impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed (ELT L 176, 30.6.2016, lk 55).

⁽⁶⁾ Vt lõpliku dumpinguvastase määruuse põhjendus 160.

⁽⁷⁾ Vt lõpliku dumpinguvastase määruuse artikli 1 lõige 2.

⁽⁸⁾ Vt lõpliku dumpinguvastase määruuse põhjendus 160.

- (7) Seetõttu tuleks lõpliku dumpinguvastase määruse artiklit 2 muuta, et konkreetselt sätestada, et vabastada tuleb tagatiseks antud summad, mis ületavad ainult dumpingumarginaali, kuna ajutist tasakaalustavat tollimaksu ei ole kehtestatud.
- (8) Kui lõpliku dumpinguvastase määruse artikli 2 alusel lõplikult sisse nõutud ajutised tollimaksud ületavad käesoleva määrusega sätestatud, tuleks see summa tagasi maksta või seda vähendada.
- (9) Komisjon jättis lõplikus dumpinguvastases ja lõplikus tasakaalustavas määruses vaatlusaluse toote määratlusest välja sisemise ja välise kattekihita keragrafiitmalmist torud (edaspidi „katmata torud“) (¹). Komisjon peab asjakohaseks jälgida katmata torude importi liitu. Seetõttu kehtestatakse katmata torudele eraldi TARICi koodid.
- (10) Sellest muudatusest teavitati huvitatud isikuid ja neile anti võimalus esitada märkusi. Muudatuse kohta märkusi ei esitatud.
- (11) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas määruse (EL) 2016/1036 artikli 15 lõike 1 kohaselt asutatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Rakendusmäärust (EL) 2016/388 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 2 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 2

Rakendusmääruse (EL) 2015/1559 kohaselt ajutiste dumpinguvastaste tollimaksudena kogutud summad nõutakse lõplikult sisse järgmistes määrades, mis võrduvad kindlaks tehtud lõplike dumpingumarginaalidega:

Äriühing	
Electrosteel Castings Ltd	4,1 %
Jindal Saw Limited	19 %
Kõik teised äriühingud	19 %“

2) Lisatakse järgmised artiklid 1a ja 1b:

„Artikkel 1a

Sisemise ja välise kattekihita keragrafiitmalmist torude („katmata torude“) TARICi koodid on 7303 00 10 20 ja 7303 00 90 20.

Artikkel 1b

Vastavalt artiklile 2 makstud või raamatupidamisarvestusse kantud tollimaksu summa, mis ületab kooskõlas artikliga 1 kehtestatud summat, tuleb tagasi maksta või seda tuleb vähendada.

(¹) Vt lõpliku dumpinguvastase määruse artikkel 1 ja põhjendused 13–18 ning lõpliku tasakaalustava määruse artikkel 1 ja põhjendused 24–29.

Tagasimaksmist ja vähendamist tuleb taotleda liikmesriikide tolliasutustelt kooskõlas kehtivate tollialaste õigusaktidega nõukogu määruse (EMÜ) nr 2913/92 (*) artiklis 236 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (**) artiklis 121 sätestatud aja jooksul.

(*) Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, 19.10.1992, lk 1).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 19. märtsist 2016, välja arvatud sätteid TARICi koodide 7303 00 10 20 ja 7303 00 90 20 kehtestamise kohta.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. august 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2016/1370,**11. august 2016,****millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 ⁽¹⁾,

võttes arvesse komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärust (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga, ⁽²⁾ eriti selle artikli 136 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Rakendusmääruses (EL) nr 543/2011 on sätestatud vastavalt mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay vooru tulemustele kriteeriumid, mille alusel kehtestab komisjon kolmandatest riikidest importimisel kõnealuse määruse XVI lisa A osas sätestatud toodete ja ajavahemike kohta kindlad impordiväärtused.
- (2) Iga turustuspäeva kindel impordiväärtus on arvutatud rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 136 lõike 1 kohaselt, võttes arvesse päevaandmete erinevust. Seetõttu peaks käesolev määrus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määruse lisas määratakse kindlaks rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikliga 136 ette nähtud kindlad impordiväärtused.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. august 2016

*Komisjoni nimel**presidendi eest**põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektor**Jerzy PLEWA*

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

⁽²⁾ ELT L 157, 15.6.2011, lk 1.

LISA

Kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril

(eurot 100 kg kohta)

CN-kood	Kolmanda riigi kood ⁽¹⁾	Kindel impordiväärtus
0702 00 00	MA	131,8
	ZZ	131,8
0707 00 05	TR	116,3
	ZZ	116,3
0709 93 10	TR	134,4
	ZZ	134,4
0805 50 10	AR	182,4
	CL	152,2
	MA	115,2
	TR	156,0
	UY	153,5
	ZA	150,3
	ZZ	151,6
	EG	223,0
	MA	178,5
	TR	158,2
0808 10 80	ZZ	186,6
	AR	145,1
	BR	102,1
	CL	123,4
	CN	90,3
	NZ	135,1
	PE	106,8
	US	167,6
	UY	92,2
	ZA	96,7
0808 30 90	ZZ	117,7
	AR	197,7
	CL	127,1
	TR	147,9
	ZA	133,0
	ZZ	151,4
0809 30 10, 0809 30 90	TR	135,1
	ZZ	135,1

⁽¹⁾ Riikide nomenklatuur on sätestatud komisjoni 27. novembri 2012. aasta määruses (EL) nr 1106/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 471/2009 (mis käsitleb ühenduse statistikat väliskaubanduse kohta kolmandate riikidega) seoses riikide ja territooriumide nomenklatuuri ajakohastamisega (ELT L 328, 28.11.2012, lk 7). Kood „ZZ“ tähistab „muud päritolu“.

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS (EL) 2016/1371,

10. august 2016,

**millega kehtestatakse personaalarvutitele, sülearvutitele ja tahvelarvutitele ELi ökomärgise andmise
ökoloogilised kriteeriumid**

(teatavaks tehtud numbri C(2016) 5010 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 6 lõiget 7 ja artikli 8 lõiget 2,

olles konsulteerinud Euroopa Liidu ökomärgise komisjoniga

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 66/2010 kohaselt võib ELi ökomärgise anda toodetele, millel on kogu olelusringi jooksul keskkonnale väiksem mõju.
- (2) Määruses (EÜ) nr 66/2010 on sätestatud, et ELi ökomärgise andmise konkreetset kriteeriumid kehtestatakse tooterühmade kaupa.
- (3) Selleks et võtta paremini arvesse kõnealuse tooterühma turu praegust olukorda ja innovatsiooni, peetakse asjakohaseks muuta selle tooterühma määratlust ja kehtestada läbivaadatud ökoloogilised kriteeriumid.
- (4) Komisjoni otsustes 2011/330/EL ⁽²⁾ ja 2011/337/EL ⁽³⁾ käsitleti sülearvuteid ja personaalarvuteid eraldi. On otstarbekas koondada otsustes 2011/330/EL ja 2011/337/EL sätestatud kriteeriumid ühtedeks kriteeriumideks, et vähendada pädevate asutuste ja taotlejate halduskoormust. Pealegi on läbivaadatud kriteeriumid kooskõlas kohaldamisala laienemisega, et võtta arvesse selliseid uusi tooteid nagu tahvelarvutid ja universaalsed kandearvutid (*all-in-one portable computers*), ning ohtlike aineid käsitlevate uute nõuetega, mis kehtestati pärast otsuseid 2011/330/EL ja 2011/337/EL määrusega (EÜ) nr 66/2010.
- (5) Eeskätt on kriteeriumide eesmärk soodustada tooteid, mille mõju keskkonnale on väiksem ja mis toetavad olelusringi jooksul säästvat arengut, on energiatõhusad, vastupidavad, parandatavad ja täiendatavad ning lihtsalt koost lahti võetavad; nende materjale peab saama olelusringi lõpus hõlpsasti uuesti ringlusse võtta ning ohtlike ainete kasutamine neis peab olema piiratud ⁽⁴⁾. Nimetatud omaduste poolest paremate toodete kasutamist tuleks

⁽¹⁾ ELT L 27, 30.1.2010, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 6. juuni 2011. aasta otsus 2011/330/EL, millega kehtestatakse sülearvutitele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid (ELT L 148, 7.6.2011, lk 5).

⁽³⁾ Komisjoni 9. juuni 2011. aasta otsus 2011/337/EL, millega kehtestatakse personaalarvutitele ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid (ELT L 151, 10.6.2011, lk 5).

⁽⁴⁾ Ained, mis on klassifitseeritud ohtlikuks aineks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrusele (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiivi 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1) (CLP-määrus), ja määratletud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1) (REACH-määrus), artikli 59 lõikele 1.

soodustada ökomärgise abil. Seepärast on asjakohane kehtestada ELi ökomärgise kriteeriumid tooterühma „personaalarvutid, sülearvutid ja tahvelarvutid“ jaoks.

- (6) Samuti soodustatakse kriteeriumidega säästva arengu sotsiaalset mõõdet: neis kehtestatakse nõuded, millele peavad vastama töötingimused seadmete lõpliku kokkupanemisega tegelevates asutustes, võttes aluseks Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kolmepoolse deklaratsiooni rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta, ÜRO algatuse Global Compact, ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted ning OECD suunised rahvusvahelistele ettevõtetele.
- (7) Läbivaadatud kriteeriumid ning nendega seotud hindamis- ja kontrollinõuded peaksid kehtima kolm aastat alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast, võttes arvesse kõnealuse tooterühma innovatsioonitsükli.
- (8) Otsused 2011/330/EL ja 2011/337/EL tuleks seepärast asendada käesoleva otsusega.
- (9) Tootjatele, kelle toodetele on antud personaalarvuti või sülearvuti ELi ökomärgis vastavalt otsustes 2011/330/EL ja 2011/337/EL sätestatud kriteeriumidele, tuleks ette näha üleminekuperiood, et neil oleks piisavalt aega viia oma tooted vastavusse läbivaadatud kriteeriumide ja nõuetega.
- (10) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 66/2010 artikliga 16 loodud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Tooterühm „personaalarvutid, sülearvutid ja tahvelarvutid“ hõlmab lauaarvuteid, integreeritud lauaarvuteid, kaasaskantavaid universaalarvuteid, sülearvuteid, kaks ühes sülearvuteid, tahvelarvuteid, kõhnklientarvuteid, tööjaamu ja väikeservereid.
2. Mängukonsoole ja digitaalseid pildiraame ei käsitata käesolevas otsuses arvutina.

Artikkel 2

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid vastavalt komisjoni määrusele (EL) nr 617/2013 ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 106/2008 ⁽²⁾ osutatud USA ja liidu vahelisele lepingule, mida on muudetud dokumendiga „Energy Star v6.1“ ⁽³⁾.

- 1) „Arvuti“ – seade, mis teeb loogikatehteid ja töötleb andmeid ning sisaldab tavaliselt protsessorit (CPU) operatsioonide tegemiseks või kui seadmel puudub protsessor, peab see toimima kliendi lüüsina serverisse, mis täidab protsessori rolli. Kuigi arvutid on suutelised kasutama sisendseadmeid (nt klaviatuuri, hiirt või puutetundlikku paneeli) ja väljastama kuvarele teavet, ei pea sellised seadmed olema tarnimise ajal arvutile lisatud.

⁽¹⁾ Komisjoni 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 617/2013, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ arvutite ja serverarvutite ökodisaininõuete osas (ELT L 175, 27.6.2013, lk 13).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 106/2008 liidu kontoriseadmete energiatõhususmäärgistuse programmi kohta (ELT L 39, 13.2.2008, lk 1).

⁽³⁾ Komisjoni 15. juuli 2015. aasta otsus (EL) 2015/1402, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu seisukoht seoses otsusega, mille võtavad vastu Ameerika Ühendriikide valitsuse ja Euroopa Liidu vahelise kontoriseadmete energiatõhususmäärgistuse programmide kooskõlastamise lepinguga moodustatud juhtorganid ning mis käsitleb kõnealuse lepingu C lisa kohaste arvutispetsifikatide muutmist (ELT L 217, 18.8.2015, lk 9).

- 2) „Lauaarvuti“ – arvuti, mille põhiüksus on ette nähtud alalises asukohas kasutamiseks, mitte kaasaskandmiseks, ja mis on mõeldud kasutamiseks välise kuvari, klaviatuuri ja hiirega. Lauaarvutid on ette nähtud mitmesugusteks rakendusteks kodus ja kontoris.

„Integreeritud lauaarvuti“ – lauaarvuti, milles arvuti ja kuvar on ühes korpuses, toimivad ühe üksusena ja saavad vahelduvvoolutoite ühe kaabli kaudu. Integreeritud lauaarvuteid on kaht liiki:

- a) süsteem, mille puhul kuvar ja arvuti on füüsiliselt koondatud ühte seadmesse; või
- b) süsteem, mis on pakendatud ühtse süsteemina, mille puhul kuvar asetseb eraldi, kuid on ühendatud põhikorpusega alalisvoolu toitekaabli kaudu ning nii arvuti kui ka kuvar saavad toidet ühest toiteallikast.
- 3) „Kaasaskantav kõik ühes arvuti“ (*Portable All-In-One Computer*) – piiratud kaasaskantavusega arvutiseade, mis vastab kõigile järgmistele kriteeriumidele:
- a) arvuti hõlmab integreeritud kuvarit diagonaaliga vähemalt 17,4 tolli;
- b) tarnimiskonfiguratsioonis ei ole toote füüsilises korpuses klaviatuuri;
- c) sisaldab põhisendisena kasutamiseks mõeldud puuteekraani (klaviatuur on fakultatiivne);
- d) sellel on traadita võrguühendus;
- e) sisaldab akut, kuid on mõeldud kasutamiseks peamiselt vahelduvvooluvõrku ühendatult.
- 4) „Sülearvuti“ – arvuti, mis on ette nähtud kaasaskandmiseks ning mis võib pikemaajalisel kasutamisel olla vahelduvvoolu allikaga ühendatud või mitte. Sülearvutil on integreeritud kuvar, mehaaniline klaviatuur, mida ei saa eemaldada (füüsiliste, liikuvate klahvidega), ja osutusseadis ning ta saab oma toite kas integreeritud laetavast akust või muust kaasaskantavast toiteallikast. Sülearvutid on tavaliselt ette nähtud samasuguste funktsioonide täitmiseks nagu lauaarvutid, sealhulgas lauaarvutites kasutatava tarkvaraga analoogsete funktsioonidega tarkvara kasutamiseks.

Kui kaasaskantaval arvutil on pööratav puutetundlik ekraan, mida ei saa siiski eemaldada, ja integreeritud füüsiline klaviatuur, siis loetakse see arvuti sülearvutiks.

- a) „Mobiilne kõhnklientarvuti“ (*mobile thin client*) – kõhnklientarvuti määratlusele vastav arvuti, mis on projekteeritud kaasaskantavaks ja mis vastab ühtlasi sülearvuti määratlusele. Käesoleva otsuse kohaldamisel käsitatakse neid tooteid sülearvutitena.
- b) „Kaks ühes sülearvuti“ (*Two-In-One Notebook*) – arvuti, mis sarnaneb klappina kokkukäiva ekraani ja füüsilise klaviatuuriga sülearvutiga, kuid millel on eemaldatav puutetundlik ekraan, mida saab lahtivõetuna kasutada eraldi tahvelarvutina ning mille klaviatuuri- ja kuvariosa peavad olema tarnitud integreeritud üksusena. Käesoleva otsuse kohaldamisel käsitatakse kaks ühes sülearvuteid sülearvutitena.
- 5) „Tahvelarvuti“ – kaasaskantavaks mõeldud arvutiseade, mis vastab kõigile järgmistele kriteeriumidele:
- a) hõlmab integreeritud kuvarit diagonaaliga 6,5 kuni 17,4 tolli;
- b) tarnekonfiguratsioonis tootel ei ole integreeritud ega ühendatud füüsilist klaviatuuri;
- c) sisaldab põhisendisena kasutamiseks mõeldud puuteekraani (klaviatuur on fakultatiivne);

- d) sellel on traadita võrguühendus (nt wifi, 3G vms), millega seda peamiselt kasutatakse;
- e) sisaldab peamise toiteallikana kasutamiseks mõeldud laetavat akut (seade on ühendatav vahelduvvoolu allikaga, kuid seda peamiselt aku laadimiseks, mitte seadme põhitoite tagamiseks).
- 6) „Väikeserver“ (*small-scale server*) – arvuti, mis tavaliselt sisaldab lauaarvuti komponente lauaarvuti korpuses, kuid on eelkõige ette nähtud teiste arvutite salvestushostiks. Väikeserverid on ette nähtud täitma selliseid funktsioone nagu võrguinfrastruktuuri teenuste osutamine ning andmete ja andmekandjate hostimine. Kõnealuste toodete peamine funktsioon ei ole teabe töötlemine muude süsteemide jaoks ega veebiserverite käitamine. Väikeserveril on järgmised tunnused:
- a) on projekteeritud pjedestaal-, torn- või muud tüüpi korpusega samamoodi nagu lauaarvuti korpus, nii et kogu andmetöötlus, andmesalvestus ja kõik võrguühendused sisalduvad ühes kastis või tootes;
- b) on projekteeritud töötama 24 tundi ööpäevas ja 7 päeva nädalas, võimalikult väikese plaanivälise maasolekuajaga (suurusjärgus 65 tundi aastas);
- c) on võimeline töötama samaaegse ühiskasutuse keskkonnas, teenindades mitmeid kasutajaid võrku ühendatud kliendiseadmete kaudu, ning
- d) operatsioonisüsteem on mõeldud kodus või väiksema võimsusega serverites kasutatavate rakenduste jaoks (sh Windows Home Server, Mac OS X Server, Linux, UNIX, Solaris).
- 7) „Kõhnklientarvuti“ (*thin client*) – eraldi toitega arvuti, mis on oma põhifunktsioonide täitmiseks ühendatud eemalasuvate arvutisüsteemidega. Põhifunktsioonide jaoks kasutatakse eemalasuvaid arvutiressursse. Käesoleva spetsifikatsiooniga hõlmatud kõhnklientarvutid piirduvad seadmetega, millel ei ole integreeritud pöörleva kettaga andmekandjat ja mis ei ole mõeldud kaasaskandmiseks, vaid kasutamiseks alalises asukohas.
- a) „Integreeritud kõhnklientarvuti“ (*integrated thin client*) – kõhnklientarvuti, mille arvutusriistvara ja kuvar on ühendatud vahelduvvoolu toiteallikaga ühe kaabli kaudu. Integreeritud kõhnklientarvuti võib olla kas süsteem, mille puhul kuvar ja arvuti on füüsiliselt koondatud ühte seadmesse, või süsteem, mis on pakendatud ühtse süsteemina, millel on eraldi kuvar, mis on ühendatud põhikorpusega alalisvoolu toitekaabli kaudu, ning nii arvuti kui ka kuvar saavad toidet ühest toiteallikast. Integreeritud kõhnklientarvutid on kõhnklientarvutite alaliik, mis on tavaliselt ette nähtud samasuguste funktsioonide täitmiseks nagu kõhnklientsüsteemid.
- b) „Ülikõhnklientarvuti“ (*Ultra-thin Client*) – arvuti, millel on vähem kohalikke ressursse kui tavapärasel kõhnklientarvutil ning mis saadab hiire- ja klaviatuurisendi töötlemata kujul eemalasuvasse arvutisüsteemi ja saab eemalasuvast arvutisüsteemist tagasi töötlemata video. Ülikõhnklientarvuti ei saa suhelda üheaegselt mitme seadmega ega käitada aknapõhiseid kaugrakendusi, sest seadmel ei ole kasutaja jaoks nähtavat operatsioonisüsteemi (st see opereerib püsivast madalamal tasemel ja on seega kasutajale kättesaamatu).
- 8) „Tööjaam“ – kõrgjõudlusega ainukasutajaarvuti, mida lisaks muudele arvutusmahukatele ülesannetele kasutatakse tavaliselt graafika, raalprojekteerimise (CAD), tarkvaraarenduse ning finants- ja teadusrakenduste jaoks. Käesoleva spetsifikatsiooniga hõlmatud tööjaamu turustatakse tööjaamadena: nad töötavad keskmise tõrketusvältusega (MTBF) vähemalt 15 000 tundi (kas Bellcore TR-NWT-000332 6. väljaande, 12/97, või kohapeal kogutud andmete alusel) ning nad toetavad veakorrektsiooni koodi (ECC) ja/või puhvermälu. Lisaks peab tööjaam vastama vähemalt kolmele järgmisele tingimusele:
- a) tal on täiendav toitetugi võimsama graafika toetamiseks (st PCI-E kuue kontaktiga 12-voldine lisatoide);
- b) süsteemi emaplaadil on lisaks graafika jaoks ette nähtud pesadele ja/või PCI-X toele pesa pikema kui x4 PCI-E (Peripheral Component Interconnect Express) jadaühenduse jaoks;
- c) ta ei toeta UMA graafikat (UMA ehk Uniform Memory Access – ühtne mälu poole pöördumine);
- d) sisaldab 5 või enam PCI, PCI-E või PCI-X pesa;

- e) suudab toetada vähemalt kahest protsessorist koosnevat multiprotsessorisüsteemi (peab toetama füüsiliselt eraldiseisvaid protsessoripakette/-pesi), st see nõue ei ole täidetud, kui toetatud on üks mitmetuumaline protsessor; ja/või
- f) vastab vähemalt kahe sõltumatu tarkvaratarnija (Independent Software Vendor ehk ISV) tootesertifikaadile.
- 9) Lisaks kohaldatakse järgmist määratlust, et määratleda sülearvutite ja kaks ühes arvutite määratluse raames üks toodete alamrühm:
- „Kompaktarvuti“ (*subnotebook*) – sülearvuti, mis on kuni 21 mm paks ja kaalub vähem kui 1,8 kilo. Kaks ühes arvuti (vt eraldi määratlus artikli 2 punkti 4 alapunktis b), mis on kompaktarvuti välimusega, on kuni 23 mm paksune. Kompaktarvutil on väikese võimsusega protsessor ja pooljuhtketas. Reeglina ei ole sellisel arvutil optilist kettaseadet. Kompaktarvuti aku kestab kauem kui sülearvuti oma, tavaliselt üle 8 tunni.

Artikkel 3

Käesoleva otsuse artiklis 1 määratletud tooterühmale „personaalarvutid, sülearvutid ja tahvelarvutid“ määruse (EÜ) nr 66/2010 alusel ELi ökomärgise andmise kriteeriumid ning nendega seotud hindamis- ja kontrollinõuded on sätestatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 4

Lisas sätestatud kriteeriumid ja nendega seotud hindamis- ja kontrollinõuded kehtivad kolm aastat alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 5

Tooterühmale „personaalarvutid, sülearvutid ja tahvelarvutid“ antakse halduseesmärkidel koodnumber „050“.

Artikkel 6

Otsused 2011/330/EL ja 2011/337/EL tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 7

1. Käesolevat otsust hakatakse kohaldama kaks kuud pärast selle vastuvõtmise kuupäeva. Kui taotlus ELi ökomärgise andmiseks tooterühma „personaalarvutid, sülearvutid ja tahvelarvutid“ kuuluvale tootele on esitatud kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast, võib see olla koostatud otsuses 2011/330/EL või 2011/337/EL või käesolevas otsuses sätestatud kriteeriumide alusel. Taotlusi tuleks hinnata vastavalt kriteeriumidele, mille alusel taotlus on koostatud.

2. Ökomärgist, mis on antud otsuses 2011/330/EL või 2011/337/EL esitatud kriteeriumide põhjal, võib kasutada 12 kuud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 8

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 10. august 2016

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Karmenu VELLA

LISA

ELi ÖKOMÄRGISE KRITERIUMID NING HINDAMIS- JA KONTROLLINÕUDED

Personaalarvutitele, sülearvutitele ja tahvelarvutitele ELi ökomärgise andmise kriteeriumid.

1. Energiatarbimine

- a) Arvuti kogu energiatarbimine
- b) Toitehaldus
- c) Graafikavõimsus
- d) Sisemised toiteallikad
- e) Kõrgendatud pildikvaliteediga kuvarid

2. Tootes, alakoostudes ja komponentides esinevad ohtlikud ained ja segud

- a) Väga ohtlike ainete piirangud
- b) Piirangud konkreetsete ohtlike ainete esinemise kohta
- c) CLP-määruse ohuklassifikatsioonil põhinevad piirangud

3. Kasutusea pikendamine

- a) Kaasaskantavate arvutite vastupidavuskatsed
- b) Aku kvaliteet ja kasutusiga
- c) Andmete salvestamiseks kasutatava ketta töökindlus ja kaitstus
- d) Uuendatavus ja remonditavus

4. Disain, materjalide valik ja kasutuselt kõrvaldatud seadmete käitlemine

- a) Materjalide valik ja sobivus ringlussevõtuks
- b) Demonteerimise ja ringlussevõtuga arvestav disain

5. Ettevõtja sotsiaalne vastutus

- a) Konfliktivabade mineraalide hankimine
- b) Töötingimused ja inimõigused tootmisprotsessi käigus

6. Kasutajatele antav teave

- a) Kasutusjuhendid
- b) ELi ökomärgisel esitatav teave

Hindamine ja kontroll: iga kriteeriumi juures on esitatud konkreetsed hindamis- ja kontrollinõuded.

Kui taotlejalt nõutakse kõnealustele kriteeriumidele vastavuse tõendamiseks kinnituste, dokumentide, analüüside, katsearuannete või muude tõendite esitamist, võivad tõendusmaterjalid pärineda vastavalt vajadusele taotlejalt ja/või tema tarnija(te)lt ja/või nende tarnija(te)lt ja/või kolmandatest isikutest sertifitseerimis- ja kontrolliasutustelt.

Võimaluse korral peaksid kontrollimisega tegelema vastavushindamisasutused, millel on riikliku akrediteerimisasutuse akrediteering vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 765/2008⁽¹⁾, milles on sätestatud akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded. Pädevad asutused tunnustavad eelistatavalt:

- katsearuandeid, mille on välja andnud katse- ja kalibreerimislaborite asjakohaste harmoneeritud standardite kohaselt akrediteeritud vastavushindamisasutused,
- kontrolle, mille on teinud tooteid, protsesse ja teenuseid sertifitseerivate asutuste jaoks kehtestatud asjakohaste harmoneeritud standardite kohaselt akrediteeritud vastavushindamisasutused,
- kontrolle, mille on teinud inspekteerivate asutuste jaoks kehtestatud asjakohaste harmoneeritud standardite kohaselt akrediteeritud vastavushindamisasutused.

Vajaduse korral võib kasutada ka muid katsemeetodeid kui need, mis on esitatud iga kriteeriumi puhul, tingimusel et katsemeetodit on kirjeldatud ökomärgise taotlemise juhendis ja et taotlust hindav pädev asutus tunnistab meetodite samaväärsust.

Vajaduse korral võib pädev asutus nõuda tõendavaid dokumente ning teha sõltumatuid kontrolle või kohapealseid külastusi.

Ökomärgise saanud toodetega seotud tarnijate ja tootmiskohtade muutustest tuleb teavitada pädevaid asutusi, lisades tõendava teabe, et oleks võimalik kontrollida jätkuvat vastavust kriteeriumidele.

1. kriteerium. Energiatarbimine

1a) Arvuti kogu energiatarbimine

Arvuti kogu energiatarve peab vastama energiatõhususnõuetele, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 106/2008 ja mida on muudetud dokumendiga „Energy Star v6.1“.

Kohaldada võib dokumendiga „Energy Star v6.1“ muudetud lepingus sätestatud energiatarbimise varu, välja arvatud:

- eraldi graafikaprotsessorid (GPUd): vt alakriteerium 1c;
- sisemised toiteallikad: vt alakriteerium 1d;

Kõrgendatud jõudlusega integreeritud kuvarite suhtes kohaldatakse täiendavat erinõuet, mis on esitatud alakriteeriumis 1e.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab arvutimudeli kohta Energy Star v6.1 arvutite katsemeetodi kohaselt tehtud katse aruande. Kui katsed on tehtud ka Euroopa sisendvõimsuse nõuete kohaselt, siis aktsepteeritakse Energy Star v6.1 USAs registreeritud andmeid.

1b) Toitehaldus

Toitehalduse funktsioonid peavad olema vaikimisi tagatud. Kui kasutaja või tarkvara peaks püüdma toitehalduse vaikefunktsiooni välja lülitada, kuvatakse kasutajale hoiatus energiasäästufunktsiooni desaktiveerimise kohta ning talle tuleb pakkuda võimalust jääda vaikefunktsiooni juurde.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama mudeli kasutusjuhendis olevate toitehalduse seadete kirjelduse, millele tuleb lisada kuvatõmmised, mis ilmestavad olukordi, kus ekraanile kuvatakse hoiatused.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

1c) Graafikavõimsus

Energy Star v6.1 kõlblikuskriteeriumides esitatud väärtuste asemel kohaldatakse tabelis 1 esitatud lisafunktsiooni TEC_{graafika} varu lauaarvutite, integreeritud lauaarvutite ja sülearvutite eraldi graafikakaartide (dGfx) puhul. dGfxi puhul tuleb kasutada toitehaldusfunktsiooni, mis lülitab pikaajalises jõudeolekus graafikaprotsessori (GPU) välja.

Tabel 1

Lisafunktsiooni varu lauaarvutite, integreeritud lauaarvutite ja sülearvutite eraldi graafikakaartide (dGfx) puhul

dGfx kategooria (gigabaiti sekundis) ⁽¹⁾	Tüüpilise energiatarbimise varu (kWh aastas)	
	Lauaarvutid ja integreeritud lauaarvutid	Sülearvutid
G1 (FB_BW ≤ 16)	30	9
G2 (16 < FB_BW ≤ 32)	37	12
G3 (32 < FB_BW ≤ 64)	47	20
G4 (64 < FB_BW ≤ 96)	62	25
G5 (96 < FB_BW ≤ 128)	76	38
G6 (FB_BW > 128 (andmelaius < 192 bitti))	76	38
G7 (FB_BW > 128 (andmelaius ≥ 192 bitti))	90	48

⁽¹⁾ Kategooriad on määratletud lähtuvalt kaadripuhvri ribalaiusest gigabaitides sekundi kohta (GB/s.)

Hindamine ja kontroll: taotleja peab deklareerima mudeli graafikavõimsuse vastavust Energy Star v6.1 nõuetele rangemate väärtuste põhjal ning esitama tõenditena E_{TEC_MAX} arvutused ja tõhususandmed mudeli katsearuandest.

1d) Sisemised toiteallikad

Lauaarvutite ja integreeritud lauaarvutite sisemised toiteallikad peavad vastama Energy Star v6.1 TEC_{PSU} varu nõuetele ning nende kasutegur võrreldes väljundvoolu nimivõimsusega peab olema vähemalt 0,84 koormusel 10 %, 0,87 koormusel 20 %, 0,90 koormusel 50 % ja 0,87 koormusel 100 %.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab deklareerima mudeli sisemise toiteallika vastavust nõuetele ning esitama tõenditena toote Energy Star v6.1 E_{TEC_MAX} arvutused ja kas tõhususandmed mudeli katsearuandest või toiteallika tõhususe sõltumatud sertifikaadid.

1e) Kõrgendatud jõudlusega kuvarid

Kui integreeritud lauaarvutil või sülearvutil on Energy Star v6.1 määratlusele vastav kõrgendatud jõudlusega kuvar ning ta vastab seega TEC_{INT_DISPLAY} varu kriteeriumidele, peab sellise arvuti kuvaheledus automaatselt kohanduma vastavalt ümbrusvalgustusele. Kirjeldatud heleduse automaatse reguleerimise funktsioon peab olema paigaldatud vaikeseadena ning kasutajal peab olema võimalik ekraani parameetreid kohandada ja kalibreerida. Heleduse automaatse reguleerimise funktsiooni vaikeseadet tuleb valideerida järgmise katsemenetluse kohaselt:

$$\text{Katse (i)} \quad \left(\frac{P_{50} - P_{10}}{P_{10}} \right) \geq 5 \%$$

$$\text{Katse (ii)} \quad \left(\frac{P_{100} - P_{50}}{P_{50}} \right) \geq 5 \%$$

$$\text{Katse (iii)} \quad P_{300} \geq P_{100}$$

Kus P_n on sisselülitatud oleku võimsustarve, kui heleduse automaatse reguleerimise funktsioon on aktiveeritud n luksi juures otsese valgusallika puhul.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab arvutimudeli kohta katsearuande, mis tõendab kirjeldatud katsemenetluse järgimist.

2. kriteerium. Tootes, alakoostudes ja komponentides esinevad ohtlikud ained ja segud

Määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH-määrus) artikli 59 lõike 1 kohaselt määratletud ainete ja tabelis 2 loetletud ohtude osas määrusega (EÜ) nr 1272/2008 (CLP-määrus) kehtestatud klassifitseerimiskriteeriumidele vastavate ainete ja segude esinemine tootes või selle määratletud alakoostudes ja komponentides on piiratud vastavalt alakriteeriumidele 2a, b ja c. Selle kriteeriumi kohaldamiseks on väga ohtlike ainete kandidaatloetelu ja CLP-määruse ohtude klassifikatsioonid esitatud tabelis 2 rühmadena vastavalt ohtlikele omadustele.

Tabel 2

Väga ohtlike ainete kandidaatloetelu ja CLP-määruse ohukategooriate rühmad

1. rühma ohud

Ohud, mille põhjal määratletakse aine või segu 1. rühma kuuluvana:

- ained, mis on nimetatud väga ohtlike ainete kandidaatloetusel;
 - 1 A või 1B kategooria kantserogeensed, mutageensed ja/või reproduktiivtoksilised ained (CMR): H340, H350, H350i, H360, H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df
-

2. rühma ohud

Ohud, mille põhjal määratletakse aine või segu 2. rühma kuuluvana:

- 2. kategooria CMR: H341, H351, H361f, H361d, H361fd, H362
 - 1. kategooria toksilisus veeorganismide suhtes: H400, H410
 - 1. ja 2. kategooria äge toksilisus: H300, H310, H330
 - 1. kategooria toksilisus sissehingamisel: H304
 - 1. kategooria toksilisus sihtorgani suhtes: H370, H372
-

3. rühma ohud

Ohud, mille põhjal määratletakse aine või segu 3. rühma kuuluvana:

- 2., 3. ja 4. kategooria toksilisus veeorganismide suhtes: H411, H412, H413
 - 3. kategooria äge mürgisus: H301, H311, H331, EUH070
 - 2. kategooriasse kuuluvad sihtelundi suhtes mürgised ained: H371, H373
-

2a) Väga ohtlike ainete piirang

Toode ei tohi sisaldada REACH-määruse artikli 59 lõikes 1 kirjeldatud korras määratud ja väga ohtlike ainete kandidaatloetellu arvatud aineid rohkem kui 0,10 massiprotsenti. Sama piirang kehtib ka toote tabelis 3 loetletud alakoostude ja komponentide suhtes.

Erandeid sellest nõudest ei tehta kandidaatloetelu väga ohtlike ainete suhtes, mida esineb tootes või selle loetletud alakoostudes või komponentides rohkem kui 0,10 massiprotsenti.

Tabel 3

Alakoostud ja komponendid, mille suhtes kohaldatakse kriteeriumi 2a

-
- Integreeritud komponentidega emaplaat (sh CPU, RAM, graafikakomponendid)
 - Andmesalvestid (HDD ja SSD)
 - Optiline kettaseade (CD ja DVD)
 - Kuvaseade (sh taustavalgustus)
 - Raamid ja kinnitusdetailid
 - Korpused ja paneelid
 - Väline klaviatuur, hiir ja/või puutetundlik paneel
 - Sisemised ja välised toiteallikad
 - Välised vahelduv- ja alalisvoolu toitekaablid
 - Akupakid
-

Kui taotleja edastab selle nõude loetletud alakoostude ja komponentide tarnijatele, võib ta REACHi kandidaatloetelu eelkontrollida standardi IEC 62474 deklareeritavate ainete loetelu abil ⁽¹⁾. Kontrollimine seisneb ainete tootes esinemise tõenäosuse kindlakstegemises.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab täitma deklaratsiooni selle kohta, et tabelis 3 loetletud toodetes ning alakoostudes ja komponentides ei esine väga ohtlikke aineid määratletud või sellest suuremas kontsentratsioonis. Deklaratsioonides viidatakse ECHA avaldatud kandidaatloetelu värseimale versioonile ⁽²⁾. Kui deklaratsiooni koostamisel on kandidaatloetelu eelkontrollitud vastavalt standardile IEC 62474, peab taotleja esitama ka kontrollnimekirja, mis on edastatud alakoostude ja komponentide tarnijatele. Standardi IEC 62474 deklareeritavate ainete loetelu versioon, mida on kasutatud, peab vastama kandidaatloetelu viimasele versioonile.

2b) Piirangud konkreetsete ohtlike ainete esinemise kohta

Tabelis 4 nimetatud alakoostud ja komponendid ei tohi sisaldada osutatud ohtlikke aineid kirjeldatud või sellest suuremas kontsentratsioonis.

⁽¹⁾ Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon (IEC), IEC 62474: *Material declaration for products of and for the electrotechnical industry*, <http://std.iec.ch/iec62474>.

⁽²⁾ ECHA, *Candidate List of substances of very high concern for Authorisation* (autoriseerimisele kuuluvate väga ohtlike kandidaatainete loetelu), <http://www.echa.europa.eu/et/candidate-list-table>

Tabel 4

Piirangud ainete kasutamisele alakoostudes ja komponentides

Ainerühm	Piirangu ulatus	Kontsentratsiooni piirmäärad (vajaduse korral)	Hindamine ja kontroll
i) Metalljoodis ja metallist kontaktelemendid	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL (¹) kohane erand 7b pliijoodise kasutamise kohta väikeserverites ei ole lubatud.	0,1 massiprotsenti	Tootja või lõppmonteerija deklaratsioon, mida kinnitab kehtiv katsearuanne. <i>Katsemeetod:</i> IEC 62321-5
	Direktiivi 2011/65/EL kohane erand 8b kaadmiumi kasutamise kohta elektrikontaktides ei ole lubatud.	0,01 massiprotsenti	
ii) Polümeersed stabilisaatorid, värvained ja saasteained	Välistes vahelduv- ja alalisvoolu toitekaablites ja akupakkides ei tohi esineda järgmisi 1. ja 2. rühma ohtude hulka klassifitseeritud tinaorgaanilistest ühenditest stabilisaatoreid: — dibutüültinaoksiid; — dibutüültina diatsetaat; — dibutüültinadilauraat; — dibutüültinamaleaat; — dioktüültinaoksiid; — dioktüültinadilauraat	Puudub	Alakoostu tarnija esitatav deklaratsioon.
	Plastkorpused ja -paneelid ei tohi sisaldada järgmisi värvaineid: — asovärvid, mis võivad lõhustuda REACH-määruse 8. liites loetletud kantserogeenseteks arüülamiinideks, ja/või — värvainetena kasutatavad ühendid, mis kuuluvad standardi IEC 62474 deklareeritavate ainete loetellu.	Puudub	Alakoostu tarnija esitatav deklaratsioon.
	Järgmiste komponentide plastist või tehis-kummist välispindades ei tohi 1. ja 2. rühma ohtude hulka klassifitseeritud polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike (PAHid) sisaldus olla võrdne üksikute ega summaarsete sisalduse piirnormidega ega neid ületada: — sülearvutid ja tahvelarvutid; — välised klaviatuurid; — hiired; — pliatsiga graafikalauad ja/või puutetundlikud paneelid; — välised toitekaablid.	Iga REACH-määruse kohaselt piiratud polütsükliilise aromaatse süsivesiniku sisalduse piirnorm eraldi on 1 mg/kg. 18 loetletud polütsükliilise aromaatse süsivesiniku kogusisaldus ei tohi olla rohkem kui 10 mg/kg.	Taotleja esitatav katsearuanne toote asjaomaste nimetatud osade kohta. <i>Katsemeetod:</i> AfPS GS 2014:01 PAK.

Ainerühm	Piirangu ulatus	Kontsentratsiooni piirmäärad (vajaduse korral)	Hindamine ja kontroll
	Kontrollitakse järgmiste polütsükliliste aromaatsete süsivesinike esinemist ja kontsentratsiooni: REACH-määrusega piiratud polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud: — benso[a]püreen; — benso[e]püreen; — benso[a]antratseen; — krüseen; — benso[b]fluoranteen; — benso[j]fluoranteen; — benso[k]fluoranteen; — dibenso(a,h)antratseen; muud polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud, mille suhtes kohaldatakse piiranguid: — atsenafteen; — atsenaftüleen; — antratseen; — benso[ghi]perüleen; — fluoranteen; — fluoreen; — indeno(1,2,3-cd)püreen; — naftaleen; — fenantreen; — püreen.		
iii) Biotsiidid	Klaviatuuride ja välisseadmete plast- ja kummiosad ei tohi sisaldada bakteriitsiidina kasutatavaid biotsiide.	Puudub	Alakoostu tarnija esitatav deklaratsioon.
iv) Elavhõbe taustavalgustuslampides	Direktiivi 2011/65/EL kohane erand 3 elavhõbeda kasutamise kohta <i>külmkatoodiga luminofoorlampides ja välise elektroodiga luminofoorlampides (CCFL- ja EEFL-lambid)</i> ei ole lubatud.	Puudub	Alakoostu tarnija esitatav deklaratsioon.
v) Klaasi selitusained	LCD-kuvarite klaasi, ekraanikatteklaasi ja puutetundlike paneelide pinnakatte tootmisel ei tohi kasutada arseeni ega selle ühendeid.	0,0050 massiprotsenti	Ekraaniklaasi tarnija(te) deklaratsioon, mida toetab analüütiline katsearuanne.

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes (uuesti sõnastatud) (ELT L 174, 1.7.2011, lk 88).

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni nõuetele vastavuse kohta ja katsearuanded vastavalt tabelile 4. Kui nõutakse katsearuande esitamist, peab see olema taotluse esitamise ajal kehtiv asjaomase tootemudeli ja kõigi seotud tarnijate osas. Kui samasuguse tehnilise kirjeldusega alakoostud või komponendid on pärit mitmelt eri tarnijalt, tehakse katsed vajaduse korral iga tarnija osadega.

2c) CLP-määruse ohuklassifikatsioonis põhinevad piirangud

Tabelis 5 nimetatud alakoostudes ja komponentides ei tohi tabelis 2 loetletud ohtude osas CLP-määrusega kehtestatud klassifitseerimiskriteeriumidele vastavaid leegiaeglusteid, plastifikaatoreid, terase lisaineid ja pinnakattevahendeid, katoodmaterjale, lahusteid ega sooli esineda kontsentratsioonis 0,10 massiprotsenti või sellest rohkem.

Tabel 5

Alakoostud ja komponendid, mille suhtes kohaldatakse kriteeriumi 2c

Leegiaeglusteid sisaldavad osad

- Peamised trükkplaadid (PCBd)
- Protsessorid (CPUd)
- Pistikud ja pesad
- Andmesalvestid (HDD ja SSD)
- Plastkorpused ja -paneelid
- Sisemised ja välised toiteallikad
- Välised vahelduv- ja alalisvoolu toitekaablid

Plastifikaatoreid sisaldavad osad

- Sisemised kaablid ja juhtmed
- Välised vahelduv- ja alalisvoolu toitekaablid
- Välised toiteallikad
- Plastkorpused ja -paneelid

Roostevaba terase sulameid sisaldavad ja/või niklikihiga osad

- Raamid, korpused, poldid, mutrid, kruvid ja kronsteinid

Akupakid

- Akuelemendid
-

i) Erandid ohtlike leegiaeglustite ja plastifikaatorite kasutamiseks

Tabelis 2 loetletud ohtude osas CLP-määrusega kehtestatud klassifitseerimiskriteeriumidele vastavate leegiaeglustite ja plastifikaatorite kasutamisel tehakse erand kriteeriumi 2c nõuetest, kui need leegiaeglustid ja plastifikaatorid vastavad tabelis 6 esitatud tingimustele. Ka välise vahelduv- ja alalisvoolu toitekaablite materjal, mis on oma olemuselt leegiaeglustina toimiv, peab vastama tabeli 6 punkti ii alapunkti b tingimustele.

Tabel 6

Leegiaeglustite ja plastifikaatorite kasutamise suhtes kohaldatavate erandite tingimused

Ained ja segud	Alakoost või komponent	Erandi ulatus	Hindamine ja kontroll
Leegiaeglustid	i) Peamine trükkplaat	Leegiaeglustite kasutamise suhtes emaplaadi laminaadis tehakse erand kummalgi järgmistest tingimustest: a) Leegiaeglusti on klassifitseeritud 3. rühma ohtude hulka. Kui väide põhineb standardil IEC 61249-2-21 ⁽¹⁾, peavad trükkplaadiga tehtava elektri- ja elektroonikaseadmete romude direktiivi nõuetele mittevastavat kõrvaldamist imiteeriva polüklooritud bifenüülide tulekatse tulemused näitama, et kantserogeensete polütsükliliste aromaatsete süsivesinike (PAHid) heidet on $\leq 0,1$ mg TEQ/g. b) Leegiaeglusti on keemiliselt ühendatud polümeervaiguga ning trükkplaadiga tehtava elektri- ja elektroonikaseadmete romude direktiivi nõuetele mittevastavat kõrvaldamist imiteeriva polüklooritud bifenüülide tulekatse tulemused näitavad, et polübroomitud dibenso-p-dioksiinide ja polübroomitud dibensofuraanide (PBDD/DF) heidet on $\leq 0,4$ ng TEQ/g ja kantserogeensete polütsükliliste aromaatsete süsivesinike heidet on $\leq 0,1$ mg TEQ/g.	Alakoostu tarnija deklaratsioon, mida toetavad ohuklassifikatsiooni kontrollimist võimaldavad dokumendid. ja vajaduse korral: kolmanda isiku katsearuanne plaadi materjali, komponentide ja leegiaeglusti kombinatsiooni kohta. Katsemeetod: ISO 5660 oksüdatiivse pürolüüsi tingimustes (IEC 60695-7-1 tulekindlus 1b, soojusvoog 50 kW/m²). Kvantifitseerimine toimub vastavalt standardile EN 1948 (PBDD/DF) ja/või ISO 11338 (PAHid).
	ii) Välised vahelduv- ja alalisvoolu toitekaablid	Leegiaeglustite ja nende sünergistide kasutamise suhtes tehakse erand kummalgi järgmistest tingimustest: a) Leegiaeglusti ja selle sünergist on klassifitseeritud 3. rühma ohtude hulka. Kui väide põhineb standardil IEC 62821 ⁽²⁾, peavad toitekaabli polümeeriga tehtava tulekatse tulemused näitama, et halogeenhappe gaaside heiteid on vähem kui 5,0 mg/g. b) Toitekaabliga tehtava elektri- ja elektroonikaseadmete romude direktiivi nõuetele mittevastavat kõrvaldamist imiteeriva tulekatse tulemused peavad näitama, et polüklorodibenso-p-dioksiinide ja polüklorodibensofuraanide (PBDD/DF) heidet on $\leq 0,3$ ng TEQ/g. Oma olemuselt leegiaeglustina toimiva materjaliga isoleeritud toitekaablite suhtes kehtivad punktis ii.b kirjeldatud tulekatsete nõuded.	Alakoostu tarnija deklaratsioon, mida toetavad ohuklassifikatsiooni kontrollimist võimaldavad dokumendid. ja vajaduse korral: kolmanda isiku katsearuanne toitekaabli kohta. Katsemeetod: IEC 60754-1 või ISO 19700 alaventeleeritud tingimustes (IEC 60695-7-1 tulekindlus 3a, soojusvoog 50 kW/m²) Dioksiinide (PCDD/DF) kvantifitseerimine toimub vastavalt standardile EN 1948.
	iii) Plastist väliskorpused ja -paneelid	2. ja 3. rühma ohtude hulka klassifitseeritud leegiaeglustite ja nende sünergistide kasutamise suhtes on tehtud erand.	Alakoostu tarnija deklaratsioon, mida toetavad ohuklassifikatsiooni kontrollimist võimaldavad dokumendid.

Ained ja segud	Alakoost või komponent	Erandi ulatus	Hindamine ja kontroll
	iv) Mitmesugused alakoostud ja osad: — CPU koost; — andmete salvestamiseks kasutatavad kettad; — sisemised pistikud ja pesad; — toiteallikad.	3. rühma ohtude hulka klassifitseeritud leegiaeglustite kasutamise suhtes on tehtud erand.	Alakoostu tarnija deklaratsioon, mida toetavad ohuklassifikatsiooni kontrollimist võimaldavad dokumendid.
Plastifikaatorid	i) Välised toitekaablid ja akupakid, väliskorpused ja sisemised kaablid	3. rühma ohtude hulka klassifitseeritud plastifikaatorite kasutamise suhtes on tehtud erand.	Alakoostu tarnija deklaratsioon, mida toetavad ohuklassifikatsiooni kontrollimist võimaldavad dokumendid.

(¹) Standardi IEC 61249-2-21 põhjal võib väita, et trükkplaadi materjal ei sisalda halogeene.

(²) Standardi IEC 62821 põhjal võib väita, et kaablid ei sisalda halogeene ja tekitavad vähe suitsu.

ii) *Lisaainete, pinnakattevahendite, katoodmaterjalide, lahustite ja soolade kasutamise erandid*

Tabelis 2 loetletud ohtude osas CLP-määrusega kehtestatud klassifitseerimiskriteeriumidele vastavate metalli lisaainete ja pinnakattevahendite, aku katoodmaterjalide ning aku lahustite ja soolade kasutamisel tehakse erand kriteeriumi 2c nõuetest, kui need vastavad tabelis 7 esitatud tingimustele.

Tabel 7

Komponendid ja alakoostud, mille suhtes tehakse erand

Ained ja segud	Alakoost või komponent	Erandi ulatus	Hindamine ja kontroll
Metalli lisaained ja pinnakattevahendid	i) Metallkomponendid	Roostevaba terase sulamid ja kriimustuskindlad kattekihid, mis sisaldavad niklit, klassifitseeritud H351, H372 ja H412 hulka. Erandi tingimus Kui niklit sisaldav kriimustuskindel kattekiht võib korpuse osadel olla otseses ja pikaajalises kokkupuutes nahaga, ei tohi kattekihist nikli vabanemise määr olla suurem kui 0,5 µg/cm ² nädalas.	Asjakohaste osade asukoha ja kaalu kindlaks tegemine tootel. Kui väliskorpuse osad on otseses ja pikaajalises kokkupuutes nahaga, tuleb esitada katsearuanne. Katsemeetod: EN 1811
Akuelementide katoodmaterjalid	ii) Liitiumioonakud ja liitumpolümeerakud	Akuelementide katoodmaterjalid, mis on klassifitseeritud 2. ja 3. rühma ohtude hulka. Need hõlmavad järgmist: — liitiumkoobaltsiid; — liitiummangaandioksiid; — liitiumraudfosfaat; — liitium-koobalt-nikkel-mangaanoksiid.	Aku või akuelemendi tarnija deklaratsioon, mida toetavad ohuklassifikatsiooni kontrollimist võimaldavad dokumendid.

Ained ja segud	Alakoost või komponent	Erandi ulatus	Hindamine ja kontroll
Aku elektrolüüt-lahused ja soolad		2. ja 3. rühma ohtude hulka klassifitseeritud elektrolüüt-lahused ja soolad. Need hõlmavad järgmist: — propüleenkarbonaat; — etüleenkarbonaat; — dietüülkarbonaat; — dimetüülkarbonaat; — etüülmetüülkarbonaat; — liitiumheksafluorofosfaat.	

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab deklaratsiooni, mis näitab vastavust kriteeriumile 2c. Deklaratsioonile tuleb lisada teave tabelis 5 nimetatud alakoostudes ja komponentides kasutatud leegiaeglustite, plastifikaatorite, terase lisainete ja pinnakattevahendite, katoodmaterjalide, lahustite ning soolade kohta koos deklaratsiooniga nende ohuklassi või selle puudumise kohta.

Iga aine või segu ohuklassi klassifitseerimise või mitteklassifitseerimise deklaratsiooni toetuseks tuleb esitada järgmine teave:

- aine CAS-, EC- või ainete loetelu number (kui see on olemas segude puhul);
- millisel kujul ja millises olekus ainet kasutatakse;
- CLP-määruse harmoneeritud ohuklassid ainete jaoks;
- tarnija/tootja enda klassifitseeritud kirjed ECHA REACHi registreeritud ainete andmebaasis ⁽¹⁾ (kui harmoneeritud klassifikatsioon puudub).
- segude klassifikatsioonid vastavalt CLP-määruses sätestatud kriteeriumidele.

Kui kaalutakse tarnija/tootja enda klassifitseeritud ainete kirjeid REACHi registreeritud ainete andmebaasis, tuleb eelistada ühiselt esitatud kirjeid.

Kui REACHi registreeritud ainete andmebaasis on klassifikatsiooni kohta kirje „andmed puuduvad“ või „ebapiisavad andmed“ või kui aine ei ole REACHi süsteemis veel registreeritud, tuleb esitada REACH-määruse VII lisa nõuetele vastavad toksikoloogilised andmed, mis on lõpliku ise klassifitseerimise jaoks piisavad vastavalt CLP-määruse I lisale ja ECHA toetavatele suunistele. Andmete puudumise või ebapiisavate andmebaasikirjete korral kontrollitakse tootja või tarnija enda tehtud klassifitseerimist ning vastuvõetavad on järgmised teabeallikad:

- ECHAgalaanaloogsete reguleerivate ametite, liikmesriikide reguleerimisasutuste või valitsustevaheliste organite ⁽²⁾ toksikoloogilised uuringud ja ohuhindamised;
- REACH-määruse II lisa kohaselt täielikult täidetud ohutuskaart;
- kutselise toksikoloogi esitatud dokumenteeritud eksperdi hinnang. See peab põhinema teaduskirjanduse ja olemasolevate katseandmete läbivaatamisel, mida toetavad vajaduse korral sõltumatute laborite poolt ECHA tunnustatud meetodika kohaselt tehtud uute katsete tulemused;
- vajaduse korral tõend, mis põhineb sellise akrediteeritud vastavushindamisasutuse välja antud eksperdi hinnangul, kes tegeleb ohu hindamisega vastavalt GHS või CLP ohuklassifikatsiooni süsteemidele.

⁽¹⁾ ECHA, REACH-määruse registreeritud ainete andmebaas, <http://www.echa.europa.eu/information-on-chemicals/registered-substances>

⁽²⁾ ECHA, Co-operation with peer regulatory agencies (koostöö analoogsete reguleerivate ametitega), <http://echa.europa.eu/en/about-us/partners-and-networks/international-cooperation/cooperation-with-peer-regulatory-agencies>

Vastavalt REACH-määruse XI lisale võib teavet ainete või segude ohtlike omaduste kohta saada ka muul viisil kui katsetega, näiteks alternatiivmeetoditega, nagu *in vitro* meetodid, kvantitatiivsete struktuuri-aktiivsuse mudelitega või kasutades ainete rühmitamist või ülekandvat lähenemisviisi.

Tabelites 6 ja 7 loetletud ainete ja segude kohta, mille suhtes tehakse erand, peab taotleja tõendama, et kõik erandi tingimused on täidetud. Kui tuleb esitada katsearuanne, peab see olema toodetava mudeli kohta avalduse esitamise ajal kehtiv.

3. kriteerium. Toote kasutusea pikendamine

3a) Kaasaskantavate arvutite vastupidavuskatsed

i) Sülearvutitega tehtavad katsed

Sülearvuti mudel peab läbima vastupidavuskatsed. Iga mudeli puhul kontrollitakse, kas ta töötab toimivusnõuete kohaselt ja vastab osutatud toimivusnõuetele pärast seda, kui on tehtud tabelis 8 osutatud kohustuslikud katsed ja vähemalt üks täiendav katse, mis valitakse tabelist 9.

Tabel 8

Sülearvutite kohustusliku vastupidavuskatse tehniline kirjeldus

Katse	Katsetingimused ja funktsionaalsed toimivusnõuded	Katsemeetod
Põrutuskindlus	Tehniline kirjeldus: Toote ülemisele, alumisele, paremale, vasakule, esi- ja tagumisele küljele rakendatakse kolm korda poolsiinuslaine löögiimpulssi vähemalt 40G kestvusega vähemalt 6 ms. Funktsionaalne nõue: Sülearvuti peab katse ajal olema sisse lülitatud ning käivitatud peab olema mõni tarkvararakendus. Pärast katset peab sülearvuti edasi töötama.	IEC 60068 Osa 2-27: Ea Osa 2-47
Vibratsioonikindlus	Tehniline kirjeldus: Toote ülemise, alumise, vasaku, parema, eesmise ja tagumise telje otsale rakendatakse juhuslikku sinusoidset vibratsiooni sagedusega 5–250 Hz vähemalt ühe võnketsükli jooksul telje kohta. Funktsionaalne nõue: Sülearvuti peab katse ajal olema sisse lülitatud ning käivitatud peab olema mõni tarkvararakendus. Pärast katset peab sülearvuti edasi töötama.	IEC 60068 Osa 2-6: Fc Osa 2-47
Juhuslik kukkumine	Tehniline kirjeldus: Sülearvuti pillatakse 76 cm kõrguselt vähemalt 30 mm puidukihiga kaetud jäigale pinnale. Seade tuleb maha pillata üks kord ülemisele, alumisele, paremale, vasakule, eesmisele ja tagumisele servale ning igale alumisele nurgale. Funktsionaalne nõue: Sülearvuti peab olema katse ajal välja lülitatud ning pärast iga mahapillamist peab see edukalt alglaadima. Pärast iga katset peab korpus jääma terveks ja ekraan olema kahjustamata.	IEC 60068 Osa 2-31: Ec (vabalingimine, menetlus 1)

Tabel 9

Sülearvutite täiendavate vastupidavuskatsete tehnilised kirjeldused

Katse	Katsetingimused ja jõudlusnormid	Katsemeetod
Temperatuuritaluvus	Tehniline kirjeldus: Sülearvutiga tehakse katsekambris läbi vähemalt neli 24tunnist katsetsükli. Külma katsetsükli käigus temperatuuril – 25 °C ning kuiva ja kuumade tsükli käigus temperatuuril + 40 °C peab sülearvuti olema sisse lülitatud. Külma katsetsükli käigus temperatuuril – 50 °C ning kuiva ja kuumade katsetsükli käigus temperatuurivahemikus + 35 kuni + 60 °C peab sülearvuti olema välja lülitatud. Funktsionaalne nõue: Pärast iga katsetsükli kontrollitakse, kas sülearvuti töötab.	IEC 60068 Osa 2–1: Ab/e Osa 2–2: B
Ekraani vastupidavus	Tehniline kirjeldus: Tehakse kaks koormuskatset. Sülearvuti ekraanile jaotatakse ühtlaselt vähemalt 50 kg koormus. Ekraani keskosale rakendatakse vähemalt 25 kg koormus. Kummagi katse ajaks tuleb sülearvuti asetada tasasele pinnale. Funktsionaalne nõue: Pärast iga koormuse rakendamist kontrollitakse ekraani pinda ja piksleid, et veenduda joonte, täppide ja pragude puudumises.	Taotleja peab kinnitama, milliseid katse-seadmeid ja -tingimusi kasutati.
Vee sissetungimine	Tehniline kirjeldus: Katse tehakse kaks korda. Sülearvuti klaviatuurile kallatakse ühtlaselt või kolme eri kohta vähemalt 30 ml vedelikku, vedelik juhatakse sealt seejärel ära kõige rohkem 5 sekundi pärast ning seejärel katsetatakse 3 minuti pärast, kas arvuti töötab. Katse tuleb teha kuumade ja külma vedelikuga. Funktsionaalne nõue: Sülearvuti peab olema sisse lülitatud nii katse ajal kui ka pärast seda. Seejärel tuleb sülearvuti koost lahti võtta ja seda tuleb kontrollida visuaalselt, et tagada selle vastavus standardi IEC 60529 nõuetele vee sissetungimise osas.	Nõuetele vastavuse tingimused: IEC 60529 (vee sissetungimine)
Klaviatuuri tööga	Tehniline kirjeldus: Klaviatuuril tehakse 10 miljonit juhuslikku klahvivajutust. Iga klahvi vajutuskordade arv peab lähtuma sellest, milliseid klahve kõige enam kasutatakse. Funktsionaalne nõue: Seejärel kontrollitakse, kas klahvid on terved ja töökorras.	Taotleja peab kinnitama, milliseid katse-seadmeid ja -tingimusi kasutati.
Ekraanihingede tööga	Tehniline kirjeldus: Ekraan avatakse lõpuni ja suletakse 20 000 korda. Funktsionaalne nõue: Seejärel kontrollitakse, kas ekraani stabiilsus on vähenenud ja kas hinged on terved.	Taotleja peab kinnitama, milliseid katse-seadmeid ja -tingimusi kasutati.

ii) Tahvelarvutite ja kaks ühes arvutitega tehtavad katsed

Tahvelarvuti mudel või kaks ühes arvuti tahvelkomponent peab läbima vastupidavuskatsed. Iga mudeli puhul kontrollitakse, kas ta töötab kirjelduste kohaselt ja vastab iga tabelis 10 osutatud katse puhul osutatud toimivusnõuetele.

Tabel 10

Tahvelarvutite ja kaks ühes sülearvutite kohustusliku vastupidavuskatse tehniline kirjeldus

Katse	Katsetingimused ja funktsionaalsed toimivusnõuded	Katsemeetod
Juhuslik kukkumine	Tehniline kirjeldus: Tahvelarvuti pillatakse 76 cm kõrguselt vähemalt 30 mm puidukihiga kaetud jäigale pinnale. Seade tuleb maha pillata üks kord ülemisele, alumisele, paremale, vasakule, eesmisele ja tagumisele servale ning igale alumisele nurgale. Funktsionaalne nõue: Tahvelarvuti peab olema katse ajal välja lülitatud ning pärast iga mahapillamist peab see edukalt alglaadima. Pärast iga katset peab korpus jääma terveks ja ekraan olema kahjustamata.	IEC 60068 Osa 2–31: Ec (vabalangemine, menetlus 1)
Ekraani vastupidavus	Tehniline kirjeldus: Tehakse kaks koormuskatset. Tahvelarvuti ekraanile jaotatakse ühtlaselt vähemalt 50 kg koormus. Ekraani keskosale rakendatakse vähemalt 25 kg koormus. Kummagi katse ajaks tuleb sülearvuti asetada tasasele pinnale. Funktsionaalne nõue: Pärast iga koormuse rakendamist kontrollitakse ekraani pinda ja piksleid, et veenduda joonte, täppide ja pragude puudumises.	Taotleja peab kinnitama, milliseid katseseadmeid ja -tingimusi kasutati.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama katsearuanded, mis näitavad, et mudeliga on tehtud katsed ning mudel vastas vastupidavuse funktsionaalsetele toimivusnõuetele. Katset kontrollib kolmas osapool. Kui sama mudeliga on tehtud samadele või rangematele tehnilistele kirjeldustele vastavaid katseid, aktsepteeritakse nende tulemusi ilma, et oleks vaja katseid korrata.

3b) Aku kvaliteet ja kasutusiga

- i) *Aku minimaalne tööaeg:* sülearvuti, tahvelarvuti või kaks ühes arvuti aku peab pärast esimest täislaadimist kestma vähemalt 7 tundi.

Selle kindlakstegemiseks kasutatakse:

- kodu- ja tavatarbija kasutamiseks mõeldud toodete puhul Futuremark PCMark „Home“ stsenaariumi;
- ametialaseks või korporatiivseks kasutamiseks mõeldud toodete puhul BAPCo Mobilemark „Office productivity“ stsenaariumi. Mudelite puhul, mis vastavad Energy Star TEC_{graafika} varu nõuetele, kasutatakse selle asemel „Media creation & consumption“ stsenaariumi.

- ii) *Laadimistsükli tehnilised omadused*: sülearvutite, tahvelarvutite ja kaks ühes arvutite akud peavad vastama järgmistele toimivusnõuetele, mis sõltuvad sellest, kas akut on võimalik ilma tööriistu kasutamata vahetada (nagu on kirjeldatud kriteeriumis 3d):

- mudelitel, mille aku saab ära vahetada ilma tööriistu kasutamata, peab aku säilitama pärast 750 laadimistsükli 80 % deklareeritud minimaalsest algsest mahtuvusest;
- mudelitel, mille akut ei saa vahetada ilma tööriistu kasutamata, peab aku säilitama pärast 1 000 laadimistsükli 80 % deklareeritud minimaalsest algsest mahtuvusest.

Neid näitajaid kontrollitakse akupakkide või eraldi elementide puhul vastavalt standardi IEC EN 61960 katsele „vastupidavus tsüklites“, mis tehakse temperatuuril 25 °C vooluga kas 0,2 I_A või 0,5 I_A (kiirkatse). Selle nõude hindamisel võib kasutada osalist laadimist (vastavalt alakriteeriumile 3.b.iii).

- iii) *Laadimistsükli nõutud tulemuste saavutamine osalise laadimisega*: alakriteeriumi 3.b.ii puhul kirjeldatud toimivusnõuete saavutamiseks võib kasutada tehases paigaldatud tarkvara ja püsivara, mille abil laetakse aku osaliselt kuni 80 %-ni mahutavusest. Sellisel juhul peab osaline laadimine olema määratud vaikimisi kasutatavaks laadimisprotseduuriks ning sel juhul kontrollitakse aku jõudlust kuni 80 %-ni laetult vastavalt alakriteeriumi 3.b.ii nõuetele. Maksimaalse osalise laadimise korral peab aku tööaeg vastama alakriteeriumi 3.b.i nõuetele.

- iv) *Vähim garantii*: taotleja peab tagama aku defekti korral vähemalt kahe aasta pikkuse müügigarantii ⁽¹⁾.

- v) *Kasutajatele antav teave*: teave selle kohta, millised tegurid teadaolevalt mõjutavad aku kasutusiga, ning juhised selle kohta, kuidas kasutaja saab aku tööaega pikendada, peavad sisalduma tehases paigaldatud toitehalduse tarkvaras ja kasutusjuhendi tekstis ning olema esitatud tootja veebisaidil.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama kolmanda osapoole katsearuande selle kohta, et akupakk või tootes kasutatud akupaki elementide liigid vastavad aku tööaega ja laadimistsükli mahutavust käsitlevatele nõuetele. Nõuetele vastavuse tõendamiseks võib kasutada osalist laadimist ja standardis IEC EN 61960 kirjeldatud kiirkatset. Ühtlasi esitab taotleja energiahaldustarkvara demoversiooni ning kasutusjuhendite ja veebisaidi teadete teksti.

3c) Andmete salvestamiseks kasutatava ketta töökindlus ja kaitstus

- i) *Lauaarvutid, tööjaamad, kõhnklientarvutid ja väikeserverid*

Ärikasutuseks turundatavates lauarvutites, tööjaamades ja kõhnklientarvutites andmete salvestamiseks kasutatava ketta või kasutatavate ketaste kavandatud aastane tõrkemäär (AFR ehk Annualised Failure Rate) ⁽²⁾ peab olema vähem kui 0,25 %.

Väikeserverite kavandatud AFR on vähem kui 0,44 % ja mittetaastatavate andmete bitiveategur (BER ehk Bit Error Rate) vähem kui 1 igast 10¹⁶ bitist.

- ii) *Sülearvutid*

Sülearvutis andmete salvestamiseks kasutatav peamine ketas peab tehnilise kirjelduse kohaselt kaitsma nii ketast kui ka andmeid pörutuse ja vibratsiooni eest. Ketas peab vastama ühele järgmistest võimalustest:

- kõvaketas peab olema projekteeritud selliselt, et see peaks vastu poolsinusoidaalsele pörutusele jõuga 400 G (töötades) ja 900 G (mittetöötades) 2 ms ilma, et andmed või ketta töö saaksid kahjustatud;

⁽¹⁾ Defektideks loetakse ka see, kui aku ei lae ja kui puudub ühendus akuga. Kasutamise käigus toimuvat aku mahutavuse järkjärgulist vähenemist ei loeta defektiks, kui selle kohta ei ole eraldi garantiiklausleid.

⁽²⁾ AFR arvutatakse keskmise tõrketu töövältuse (MTBF) põhjal. MTBF määratakse kindlaks Bellcore TR-NWT-000332 6. väljaande (12/97) või kohapeal kogutud andmete alusel.

- kõvaketta kirjutamis-lugemispea peaks ketta pinnalt eemale tõmbuma vähemalt 300 millisekundiga pärast seda, kui on tuvastatud, et sülearvuti on kukkunud;
- kasutatakse pooljuhtketta tehnoloogiat, näiteks SSD (Solid State Drive) või eMMC (embedded Multi Media Card).

Hindamine ja kontroll: Taotluse esitaja esitab tootesse integreeritud ketta või ketaste tehnilised kirjeldused. Need saadakse ketta tootjalt ning põrutuskindluse ja kettapea eemaletõmbumise kohta tuleb neile lisada sõltumatu osapoole kinnitatud tehniline aruanne, mis kinnitab, et ketas vastab esitatud toimivusnõuetele.

3d) *Uuendatavus ja remonditavus*

Vanemate komponentide uuendamise ning kulunud komponentide või osade remontimise ja asendamise osas peavad olema täidetud järgmised kriteeriumid:

- i) *Uuendatavust ja remontimist arvestav disain:* arvutite järgmised komponendid peavad olema hõlpsasti juurdepääsetavad ja tavatööriistadega (st laialdaselt kasutatavad, kaubandusvõrgus saadaolevad tööriistad, nt kruvikeeraja, spaatel, tangid, pintsetid) vahetatavad:

- andmekandjad (HDD, SSD või eMMC),
- mälu (RAM),
- ekraanikorpused ja LCD ekraani taustavalguse komponendid (kui need on integreeritud),
- klaviatuur ja puutetundlik paneel (kui neid kasutatakse),
- ventilaatorikoost (lauaarvutites, tööjaamades ja väikeserverites).

- ii) *Aku vahetamine:* akupakk peab olema lihtsalt korpusest eemaldatav ühe inimese poolt (kas amatöörkasutaja või arvutiremondi spetsialist), kes järgib allpool kirjeldatud samme (⁽¹⁾). Aku ei tohi olla liimiga tootesse kinnitatud ega sinna joodetud ning aku väljavõtmist ei tohi takistada metalliribad, kleepribad ega juhtmed. Lisaks kohaldatakse aku eemaldamise hõlpsuse suhtes järgmisi nõudeid ja määratlusi:

- sülearvutite ja kaasaskantavate kõik ühes arvuti aku peab saama välja võtta käsitsi ilma tööriistu kasutamata;
- kompaktarvuti aku peab saama kruvikeerajat kasutades välja võtta maksimaalselt kolme sammuga;
- tahvelarvuti ja kaks ühes sülearvuti aku peab saama kruvikeerajat ja spaatlit kasutades välja võtta maksimaalselt nelja sammuga.

Lihtsad juhised akupaki väljavõtmise kohta peavad olema kirjas remondijuhendis või leitavad valmistaja veebilehe kaudu.

- iii) *Remondijuhised:* taotleja tagab selged juhised demonteerimise ja remondi kohta (nt paberil, elektrooniliselt või videona), et toote saaks oluliste komponentide või osade uuendamise või remontimise jaoks vajalikuks asendamiseks demonteerida seda kahjustamata. Juhised peavad olema avalikult kättesaadavad või veebilehelt toote ainukordse seerianumbri järgi leitavad. Lisaks peab paigale arvuti korpuse siseküljel olema joonis, millel on näha punktis i loetletud komponentide asukoht ning see, kuidas neile ligi pääseda ja neid vahetada. Kaasaskantavate arvutite puhul peab eelnevalt paigaldatud kasutusjuhendis ja vähemalt viie aasta jooksul tootja veebisaidil olema joonis, millel on näha aku, andmete salvestamiseks kasutatavate ketaste ja mälu asukoht.

- iv) *Remonditeenused/teave:* kasutusjuhendis või tootja veebisaidil peab olema kasutajatele mõeldud teave selle kohta, kus tegeletakse arvuti remondi ja hooldusega, kaasa arvatud kontaktandmed. Punktis vi nimetatud garantiiajal võib see hõlmata vaid taotleja volitatud teenusepakkujaid.

(¹) Üks samm tähendab toimingut, mis lõpeb mõne komponendi või osa eemaldamise ja/või tööriista vahetamisega.

- v) *Varuosade kättesaadavus*: taotleja tagab originaalvaruosade ja tagasiühilduvate varuosade, kaasa arvatud (*vajaduse korral*) akude üldise kättesaadavuse vähemalt viie aasta jooksul pärast seda, kui asjaomase mudeli tootmine on lõpetatud.
- vi) *Müügigarantii*: taotleja tagab ilma lisatasusid kohaldamata vähemalt kolme aasta pikkuse garantii alates toote ostmisest. Garantii hõlmab hoolduslepingut, mille raames pakutakse tarbijale võimalust, et tootele tullakse järele ja see tuuakse ära, või võimalust parandada toode kohapeal. Sellise garantii andmine ei piira tootja ega müüja kohustusi, mis tulenevad riigisisestest õigusest.

Hindamine ja kontroll: taotleja esitab pädevale asutusele deklaratsiooni toote vastavuse kohta nendele tingimustele. Lisaks peab taotleja esitama:

- kasutusjuhendi ühe eksemplari,
- remondijuhendi ühe eksemplari koos seda toetavate joonistega,
- fotodega illustreeritud kirjelduse, mis tõendab, et aku eemaldamine vastab nõuetele,
- tagatise ja hoolduslepingu eksemplari,
- pildid kõigist arvuti korpusel olevatest joonistest, markeeringutest ja juhistest.

4. kriteerium. Disain, materjalide valik ja kasutuselt kõrvaldatud seadmete käitlemine

4a) Materjalide valik ja ringlussevõetavus

Taotleja peab täitma vähemalt kriteeriumi punkti i nõudeid koos kas punkti ii või punkti iii nõuetega. Alakriteeriume ii ja iii ei kohaldata tahvelarvutite, kompaktarvutite, kaks ühes sülearvutite ega metallkorpusega või -kestaga toodete suhtes.

- i) *Ringlussevõtmist hõlbustav oluline teave*: tahvelarvutite plastist osad, mis kaaluvad rohkem kui 25 grammi, ja kõigi muude arvutite plastist osad, mis kaaluvad rohkem kui 100 grammi, peavad olema markeeritud vastavalt standardile ISO 11469 ja standardile ISO 1043, osad 1–4. Markeering peab olema piisavalt suur ja nähtavas kohas, et selle saaks hõlpsasti identifitseerida. Järgmistel juhtudel tehakse erandid:
- trükkplaadid, polümetüül-metakrülaat (PMMA) plaat ja plastist optilised kuvaridetailid, mis on kuvaseadme osad;
 - kui markeering mõjutaks plastosa jõudlust või funktsionaalsust;
 - kui markeerimine ei ole tootmismeetodi tõttu võimalik;
 - kui markeering põhjustaks kvaliteedikontrolli seisukohast suurema defektimäära ja tooks kaasa materjali vältimatu raiskamise;
 - kui osi ei saa markeerida, sest loetava ning ringlussevõetuga tegeleva ettevõtja jaoks identifitseeritava markeeringu jaoks pole piisavalt pinda.
- ii) *Plastist korpuste, kesta ja paneelide ringlussevõetavuse parandamine*:

osade külge ei tohi olla vormitud ega liimitud metalldetailid, välja arvatud juhul, kui need saab eemaldada üldkasutatavate tööriistadega. Demonteerimisjuhendis peab olema näidatud, kuidas neid eemaldada (vt alakriteerium 3d).

Tahvelarvutite osade puhul, mis kaaluvad rohkem kui 25 grammi, ja kõigi muude arvutite osade puhul, mis kaaluvad rohkem kui 100 grammi, ei tohi järgmise töötlemise ja lisainete kasutamise tagajärjeks olla ringlussevõetud vaik, mille Izod' löögisitkus sälguga teimikul on standardi ISO 180 kohase katse põhjal vähenenud > 25 %:

- värvid ja pinnakattevahendid,
- leegiaeglustid ja nende sünergistid.

Ringlussevõetud vaigu kohta aktsepteeritakse olemasolevaid katsetulemusi, kui ringlussevõetud vaik on saadud samadest lähteainetest kui toote plastosad.

- iii) Ringlussevõetud plasti miinimumsisaldus: toode peab sisaldama keskmiselt vähemalt 10 % tarbimisjärgselt ringlussevõetud plastmaterjali mõõdetuna protsendimäärana kogu tootes sisalduvast plastist (kaalu järgi), välja arvatud trükkplaadid ja plastist optilised kuvaridetailid. Kui ringlussevõetud materjalide sisaldus tootes on suurem kui 25 %, võib sellekohase teksti esitada ökomärgisele lisatud tekstiväljal (vt kriteerium 6b).

Hindamine ja kontroll: taotleja kontrollib ringlussevõetavust ning esitab selle kohta kehtivad mehaanilise/füüsilise katse aruanded vastavalt standardile ISO 180 ja demonteerimisjuhendile. Aktsepteeritakse plasti ringlussevõtjate, vaigutootjate ja sõltumatute proovikatsete tegijate kehtivaid katsearuandeid.

Taotleja peab esitama pädevale asutusele kirjalikult või audio-visuaalselt arvuti laotusjoonise või osade loetelu. Selles tuleb plastosad loetleda koos nende kaalu, polümeerse koostise ning standardite ISO 11469 ja ISO 1043 kohaste markeeringutega. Markeeringu mõõtmed ja asukoht peavad olema visuaalselt kirjeldatud ning erandite korral tuleb esitada tehnilised põhjendused.

Taotleja tagab tarbimisjärgse ringlusmaterjali puhul kolmandate isikute tehtava kontrollimise ja jälgitavuse tagasi plastosade tarnijateni. Mudelis väidetavalt sisalduvate ainete keskmise võib arvutada korrapäraste ajavahemike järel või aasta kaupa.

Kriteerium 4b). Demonteerimise ja ringlussevõetuga arvestav disain

Ringlussevõttu silmas pidades projekteeritakse arvutid nii, et asjaomased komponendid ja osad saaks tootest hõlpsalt eemaldada. Teha tuleb liites esitatud katsemenetluse kohane demonteerimiskatse. Katse käigus registreeritakse punktides i ja ii määratletud asjaomaste komponentide ja osade eemaldamiseks vajalike sammude arv ning vajalikud tööriistad ja toimingud.

- i) Demonteerimiskatse käigus eemaldatakse olenevalt tootest järgmised asjaomased komponendid ja osad:

kõik tooted:

- arvutusfunktsioonidega seotud trükkplaadid > 10 cm²;

paiksed arvutid:

- sisemised toiteallikad,
- kõvaketas/-kettad;

kaasaskantavad arvutid:

- aku;

kuvarid (kui see on integreeritud toote korpusesse):

- trükkplaadid > 10 cm²,
- TFT komponent ja kuvaseadmete kilejuhid, mis on suuremad kui 100 cm²,
- LED taustavalgustuse komponendid.

- ii) Vähemalt kaks järgmistest asjaomastest komponentidest või osadest, mis valitakse vastavalt konkreetsele tootele, tuleb samuti katse käigus eemaldada pärast punktis i kirjeldatud tegevusi:

- kõvaketas (kaasaskantavatel toodetel),
- optilised kettaajamid (kui need on olemas),

- tükkplaadid $\leq 10 \text{ cm}^2$ ja $> 5 \text{ cm}^2$,
- kõlarikomponendid (sülearvutitel, integreeritud lauaarvutitel ja kaasaskantavatel kõik ühes arvutitel),
- polümetüül-metakrülaadist (PMMA) valgust juhtiv kile (kui ekraan on suurem kui 100 cm^2).

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama pädevale asutusele demonteerimiskatse aruande, milles esitatakse andmed demonteerimise järjekorra kohta, kaasa arvatud punktides i ja ii loetletud asjaomaste osade ja komponentide puhul kasutatud spetsiifiliste sammude ja menetluste üksikasjalik kirjeldus.

Demonteerimiskatse võib teha:

- taotleja või selleks nimetatud tarnija oma laboris või
- sõltumatu kolmanda osapoole katseasutus või
- ringlussevõtuga tegelev ettevõtja, kellel on lubatud teostada elektriseadmete romude töötlemise toiminguid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ (⁽¹⁾) artiklile 23 või kes on sertifitseeritud vastavalt riigi õigusnormidele.

5. kriteerium. Ettevõtja sotsiaalne vastutus

5a) Konfliktivabade mineraalide kasutamine

Taotleja toetab seda, et tina, tantaali, volframi ja nende maake ning kulda hangitakse konflikti- ja riskipiirkondadest vastutustundlikult, ning teeb selleks järgmist:

- i) rakendab hoolsuskohustuse meetmeid kooskõlas konflikti- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevate OECD hoolsuskohustuse suunistega ning
- ii) edendab konflikti- ja riskipiirkondades vastutustundlikku mineraalide tootmist ja kauplemist loetletud mineraalidega, mida kasutatakse toote komponentides, kooskõlas OECD juhenditega.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama deklaratsiooni selle kohta, et need nõuded on täidetud, koos järgmise tõendava teabega:

- aruanne, milles kirjeldatakse hoolsuskohustuse meetmeid nelja nimetatud mineraali tarneahela jooksul. Aktsepteeritakse ka tõendavaid dokumente, näiteks vastavustõendeid, mis on välja antud Euroopa Liidu kava raames,
- loetletud mineraale sisaldavate komponentide ja nende tarnijate andmed ning andmed tarneahelas vastutustundliku hankimise jaoks kasutatud süsteemi või projekti kohta.

5b) Töötingimused ja inimõigused tootmisprotsessi käigus

Võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kolmepoolset deklaratsiooni rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta, ÜRO algatust Global Compact (2. sammas), ÜRO ettevõtluse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ning OECD suuniseid rahvusvaheliste ettevõtetele, laseb taotleja kolmandatel isikutel teha kohapealsele auditile tugineva kontrollimise, et toote lõplikus koostetehases on järgitud ILO põhikonventsioonide ja allpool loetletud täiendavate sätete kohaldatavaid põhimõtteid.

ILO põhikonventsioonid

- i) *Laste töö:*
 - vanuse alammäära konventsioon, 1973 (nr 138);
 - lapsele sobimatu töö konventsioon, 1999 (nr 182).

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

ii) *Sunniviisiline ja kohustuslik töö:*

- sunniviisilise töö konventsioon, 1930 (nr 29), ja sunniviisilise töö konventsiooni 2014. aasta protokoll;
- sunniviisilise töö kaotamise konventsioon, 1957 (nr 105).

iii) *Ühinemisvabadus ja kollektiivlääbirääkimiste õigus:*

- ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon, 1948 (nr 87);
- organiseerumisõiguse ja kollektiivlääbirääkimiste konventsioon, 1949 (nr 98).

iv) *Diskrimineerimine:*

- võrdse töötasu konventsioon, 1951 (nr 100);
- diskrimineerimisevastane (tööhõives ja töökohtadel) konventsioon, 1958 (nr 111).

Täiendavad sätted

v) *Tööaeg:*

- ILO tööstusettevõtete tööaja konventsioon, 1919 (nr 1).

vi) *Tasustamine:*

- ILO miinimumpalga kindlaksmääramise konventsioon, 1970 (nr 131);
- äraelamist võimaldav töötasu: taotleja tagab, et tavapärase töönädala eest makstav palk vastab alati vähemalt õigusaktidega määratletud või tööstusharus kasutatavale miinimumstandardile, on piisav töötajate põhivajaduste rahuldamiseks ja võimaldab osa sissetuleku jäämist vabaks kasutamiseks. Rakendamist auditeeritakse, lähtudes SA8000 ⁽¹⁾ suunistest tasustamise kohta;

vii) *Tervis ja ohutus:*

- ILO töötervishoiu ja -ohutuse konventsioon, 1981 (nr 155);
- ILO kemikaalide tööl kasutamise ohutust käsitlev konventsioon, 1990 (nr 170).

Kohtades, kus ühinemisvabaduse ja kollektiivlääbirääkimiste õigus on seadusega piiratud, peab äriühing tunnustama töötajate õiguspäraseid ühinguid, millega ta saab pidada dialoogi töökohta puudutavates küsimustes.

Audit hõlmab konsulteerimist tootmiskohta ümbritsevas kohalikes piirkondades tegutsevate väliste huvirühmadega, k.a ametiühingute, kogukondlike organisatsioonide, valitsusväliste organisatsioonide ja tööhõivespetsialistidega. Taotleja avaldab auditite koondtulemused ja peamised tõdemused veebis, et huvitatud tarbijad saaksid tutvuda nende tarnijate tegevusega.

Hindamine ja kontroll: et kinnitada vastavust kirjeldatud nõuetele, esitab taotleja vastavustunnistuste ja täiendavate auditaruannete koopiaid iga ökomärgistatava mudeli lõpptootte koostetehase kohta ning lisab neile lingi veebilehele, millel saab tutvuda veebis avaldatud tulemuste ja tõdemustega.

Kolmandate isikute kohapealseid auditeid peavad tegema kas audiitorid, kes on kvalifitseeritud hindama elektroonika-tööstuse tarneahela vastavust sotsiaalsetele standarditele või käitumisjuhenditele, või avalik-õigusliku asutuse määratud tööinspektor, kui tegemist on riigiga, kes on ratifitseerinud ILO 1947. aasta konventsiooni töötingimuste järelevalve kohta (nr 81) ja kus ILO andmetel on toimiv riiklik töötingimuste järelevalve süsteem, mis hõlmab eespool nimetatud valdkondi ⁽²⁾.

Aktsepteeritakse kehtivaid tõendeid, mis on kuni 12 kuu jooksul enne taotluse esitamist välja antud selliste kavade või protsesside raames, millega tervikuna või osaliselt auditeeritakse loetletud ILO põhikonventsioonide kohaldatavate põhimõtete järgimist ning tööaega, töötasu, tervist ja ohutust käsitlevate täiendavate sätete täitmist.

⁽¹⁾ Social Accountability International, *Social Accountability 8000 International Standard*, <http://www.sa-intl.org>

⁽²⁾ Vt ILO NORMLEX (<http://www.ilo.org/dyn/normlex/en>) ja täiendavad suunistes kasutusjuhendis.

6. kriteerium. Kasutajatele antav teave

6a) Kasutusjuhendid

Arvuti müüakse koos asjakohase kasutajateabega, milles on soovitused toote keskkonnatoime kohta. Teave paikneb kasutusjuhendis ühes lihtsalt leitavas kohas ja ka tootja veebisaidil. Kõnealune teave sisaldab vähemalt järgmist.

- i) Energiakulu: TECi väärtus vastavalt Energy Star v6.1-le, samuti iga töörežiimi maksimaalne tarbitav võimsus. Lisaks esitatakse juhised selle kohta, kuidas kasutada seadet energiasäästurežiimil, ja teave selle kohta, et energiatõhusus vähendab elektritarbimist ning aitab säästa raha tänu väiksemale elektriarvele.
- ii) Järgmised võimalused energiatarbimise vähendamiseks, kui arvutit ei kasutata:
 - kui arvuti on välja lülitatud, väheneb energiatarbimine, kuid arvuti tarbib siiski voolu;
 - ekraani heleduse vähendamine vähendab energiatarvet;
 - ekraanisäästja võib takistada arvuti kuvaril madalama energiatarbega režiimile minekut, kui arvutit ei kasutata. Seega võib kuvari ekraanisäästja aktiveerimata jättes vähendada energiatarbimist;
 - tahvelarvuti laadimise korral lauaarvuti või sülearvuti USB-liidese kaudu võib energiatarbimine suureneada, kui lauaarvuti või sülearvuti jäetakse energiat tarbivasse jõudeolekusse ainult tahvelarvuti laadimise jaoks.
- iii) Sülearvutite, tahvelarvutite ja kaks ühes arvutite puhul teave selle kohta, et arvuti kasutusea pikendamine vähendab toote üldist keskkonnamõju.
- iv) Järgmine teave selle kohta, kuidas pikendada arvuti kasutusiga:
 - Teave kasutajale selle kohta, millised tegurid mõjutavad akude kasutusiga, ning juhised, kuidas kasutaja saab kaasa aidata nende kasutusea pikendamisele (kehtib ainult kaasaskantavate akutoitega arvutite puhul).
 - Selged juhised demonteerimise ja remondi kohta, et toote saaks oluliste komponentide või osade uuendamise või remontimise jaoks vajalikuks asendamiseks demonteerida seda kahjustamata.
 - Kasutajateave selle kohta, kus tegeletakse arvuti remondi ja hooldusega, kaasa arvatud kontaktandmed. Hooldust ei tohiks piirata vaid taotleja volitatud hooldusteenuse pakkujatega.
- v) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2012/19/EL ⁽¹⁾ kooskõlas olevad juhised arvutite kasutusea lõppedes nende nõuetekohaseks kõrvaldamiseks, kaasa arvatud eraldi juhised akude nõuetekohaseks kõrvaldamiseks olmejäätmete töötlemise keskuses või jaemüüjate tagasivõtuskeemide kaudu.
- vi) Teave tootele ELi ökomärgise andmise kohta koos lühiselgitusega selle tähenduse kohta ja viide ELi ökomärgist käsitlevale lisainformatsioonile veebisaidil <http://www.ecolabel.eu>
- vii) Kasutus- ja remondijuhendid peavad olema olema trükitud kujul ning veebis elektrooniliselt vähemalt viie aasta jooksul.

Hindamine ja kontroll: taotleja peab kinnitama pädevale asutusele, et toode vastab kirjeldatud nõuetele, ning esitama lingi kasutus- ja remondijuhendi veebiversioonile või selle pabereksemplari.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 38).

6b) ELi ökomärgisel esitatav teave

Valikuline tekstilahter sisaldab järgmistest tekstidest kolme:

- väga energiatõhus,
- projekteeritud pikemaks kasutusajaks (kehtib ainult sülearvutite, kaks ühes arvutite ja tahvelarvutite puhul),
- ohtlike ainete sisaldus piiratud,
- projekteeritud lihtsalt remonditavaks, uuendatavaks ja ringlussevõetavaks,
- tehase töötingimused auditeeritud.

Kui ringlussevõetud plasti on kogu plastist (kaalu järgi) rohkem kui 25 %, võib lisada ka järgmise teksti:

- Sisaldab xy % tarbimisjärgselt ringlussevõetud plasti.

Tekstiväljaga vabatahtliku märgise kasutamise juhised on esitatud pealkirja „Ökomärgise logo kasutamise juhised“ all järgmisel veebisaidil:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

Hindamine ja kontroll: taotleja peab esitama ELi ökomärgisega tooteetiketi või pakendikujunduse näidise koos kinnitusega, et kriteerium on täidetud.

LIIDE

TOOTE DEMONTEERIMISE KATSE PROTOKOLL

a) *Mõisted ja definitsioonid*

- i) Asjaomased osad ja komponendid: osad ja/või komponendid, millele eemaldamisprotsess on suunatud.
- ii) Demonteerimise samm: toiming, mis lõpeb mõne komponendi või osa eemaldamise ja/või tööriista vahetamisega.

b) *Töötingimused katse ajal*

- i) Töötajad: katse teeb üks inimene.
- ii) Katseeksemplar: katse käigus kasutatav nädistoode ei tohi olla kahjustatud.
- iii) Eemaldamiseks kasutatavad tööriistad: eemaldamiseks kasutatakse mootorita või mootoriga standardseid kaubandusvõrgus saadaolevaid tööriistu (nt tangid, kruvikeeraja, lõikeriistad ja haamrid, mis on määratletud standardites ISO 5742, ISO 1174 ja ISO 15601).
- iv) Eemaldamise käik: eemaldamise käik dokumenteeritakse ning, kui katse peab tegema kolmas osapool, esitatakse see teave neile, kes eemaldamisega tegelevad.

c) *Katsetingimuste ja -sammude dokumentatsioon ja protokollimine*

- i) Katsesammude dokumenteerimine: eemaldamise käigu eraldi sammud dokumenteeritakse ning loetletakse igaks sammuks vajalikud tööriistad.
 - ii) Dokumenteerimisvahendid: komponentide eemaldamisest tehakse fotod ning see jäädvustatakse videole. Videol ja fotodel peavad eemaldamise käigu sammud olema selgelt äratuntavad.
-

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2016/1372,**10. august 2016,****millega muudetakse rakendusotsuse 2014/709/EL (milles käsitletakse loomatervishoiualaseid tõrjemeetmeid seoses sigade Aafrika katkuga teatavates liikmesriikides) lisa Lätit ja Poolat käsitlevate kannete osas***(teatavaks tehtud numbri C(2016) 5319 all)***(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 4,võttes arvesse nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivi 90/425/EMÜ, milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrolle ⁽²⁾, eriti selle artikli 10 lõiget 4,võttes arvesse nõukogu 16. detsembri 2002. aasta direktiivi 2002/99/EÜ, milles sätestatakse inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste tootmist, töötlemist, turustamist ja ühendusse toomist reguleerivad loomatervishoiu eeskirjad ⁽³⁾, eriti selle artikli 4 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni rakendusotsuses 2014/709/EL ⁽⁴⁾ on sätestatud loomatervishoiualased tõrjemeetmed seoses sigade Aafrika katku esinemisega teatavates liikmesriikides. Kõnealuse rakendusotsuse lisa I, II, III ja IV osas on piiritletud ja loetletud nende liikmesriikide teatavad alad, mis on eristatud epidemioloogilisel olukorral põhineva riski taseme järgi. Loetelu sisaldab Läti ja Poola teatavaid piirkondi.
- (2) Augustis 2016 on esinenud sigade Aafrika katku juhtumeid uluksigade populatsiooni hulgas Läti Tukumsi piirkonnas. Nimetatud piirkond on loetletud rakendusotsuse 2014/709/EL lisa I osas ja see piirkond asub Läti piiranguteta alade lähedal. Augustis 2016 on esinenud sigade Aafrika katku puhang kodusigadel Lätis Gulbene piirkonnas, mis on loetletud selle lisa II osas. Kõnealuse teise puhangu esinemine kujutab endast riskitaseme kõrgenemist, mida tuleb arvesse võtta. Seepärast tuleks I osas loetletud teatavad Läti piirkonnad esitada nüüd rakendusotsuse 2014/709/EL lisa II osas, Läti teatavad uued piirkonnad tuleks esitada kõnealuse rakendusotsuse lisa I osas ja II osas loetletud teatavad Läti piirkonnad esitada kõnealuse rakendusotsuse lisa III osas.
- (3) Augustis 2016 on esinenud uus sigade Aafrika katku puhang kodusigadel Poolas Wysokomazowiecki piirkonnas. Kõnealune piirkond on praegu esitatud rakendusotsuse 2014/709/EL lisa I osas. Kõnealuse puhangu esinemine koos haiguseviiruse leviku puudumisega uluksigade populatsiooni hulgas puhangu lähipiirkondades kujutab endast riskitaseme kõrgenemist, mida tuleb arvesse võtta. Augustis 2016 on esinenud sigade Aafrika katku puhang kodusigadel Poolas Siemiatycki piirkonnas Valgevene piiri lähedal. Kõnealuse teise puhangu esinemine koos tundmatu olukorraga selles naabruses asuvas kolmandas riigis kujutab endast riskitaseme kõrgenemist, mida tuleb arvesse võtta. Seepärast tuleks I osas loetletud teatavad Poola piirkonnad esitada nüüd rakendusotsuse 2014/709/EL lisa III osas, Poola teatavad uued piirkonnad tuleks esitada kõnealuse rakendusotsuse lisa I osas.
- (4) Sigade Aafrika katkust tabandunud uluksigade praeguse epidemioloogilise olukorra muutust liidus tuleks arvesse võtta kõnealuse haiguse tõttu Lätis ja Poolas tekkinud olukorraga seotud loomatervishoiuriski hindamisel. Selleks

⁽¹⁾ EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13.⁽²⁾ EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29.⁽³⁾ EÜT L 18, 23.1.2003, lk 11.⁽⁴⁾ Komisjoni 9. oktoobri 2014. aasta rakendusotsus 2014/709/EL, milles käsitletakse loomatervishoiualaseid tõrjemeetmeid seoses sigade Aafrika katkuga teatavates liikmesriikides ja tunnistatakse kehtetuks rakendusotsus 2014/178/EL (ELT L 295, 11.10.2014, lk 63).

et rakendusotsuses 2014/709/EL ettenähtud loomatervishoiualaseid tõrjemeetmeid sihipäraselt rakendada ja tõkestada sigade Aafrika katku edasist levikut, samuti selleks, et vältida tarbetuid häireid liidusiseses kaubanduses ning kolmandate riikide kehtestata vaid põhjendamatuid kaubandustõkkeid, tuleks muuta nimetatud rakendusotsuse lisas esitatud liidu loetelu aladest, mille suhtes kohaldatakse loomatervishoiualaseid tõrjemeetmeid, ja võtta kõnealuse haigusega seoses arvesse praeguse epidemioloogilise olukorra muutusi Lätis ja Poolas.

- (5) Seepärast tuleks rakendusotsuse 2014/709/EL lisa vastavalt muuta.
- (6) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsuse 2014/709/EL lisa asendatakse käesoleva otsuse lisas esitatud tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 10. august 2016

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Vytenis ANDRIUKAITIS

LISA

„LISA

I OSA

1. Lāti

Jārgmised piirkonnad Lātis:

- Bauskas novads: Īslīces, Gailīšu, Brunavas ja Ceraukstes pagasts;
- Dobeles novads: Bikstu, Zebrenes, Annenieku, Naudītes, Penkules, Auru ja Krimūnu, Dobeles, Berzes pagasts, see osa Jaunbērzes pagasts'ist, mis asub lääne pool maanteest nr P98, ja Dobeles pilsēta;
- Jelgavas novads: Glūdas, Svētes, Platones, Vircavas, Jaunsvirlaukas, Zaļenieku, Vilces, Lielplatones, Elejas ja Sesavas pagasts;
- Kandavas novads: Vānes ja Matkules pagasts;
- Talsu novads: Lubes, Īves, Valdgales, Ģibuļu, Libagu, Laidzes, Ārlavas, Abavas pagasts, Sabile, Talsi, Stende ja Valdemārpils pilsēta;
- Brocēnu novads;
- Dundagas novads;
- Jaunpils novads;
- Rojas novads;
- Rundāles novads;
- Stopiņu novads;
- Tērvetes novads;
- Bauska pilsēta;
- Jelgava republikas pilsēta;
- Jūrmala republikas pilsēta.

2. Leedu

Jārgmised piirkonnad Leedus:

- Jurbarkas rajono savivaldybė: Raudonės, Veliuonos, Seredžiaus ja Juodaičių seniūnija;
- Pakruojis rajono savivaldybė: Klovainių, Rozalimo ja Pakruojo seniūnija;
- Panevėžys rajono savivaldybė: Nevėžise jōest lāāne pool asuv Krekenavos seniūnija osa;
- Raseiniai rajono savivaldybė: Ariogalos seniūnija, Ariogalos miestas, Betygalos, Pajūkių ja Šiluvos seniūnija;

- Šakiai rajono savivaldybė: Plokščių, Kriūkų, Lekėčių, Lukšių, Griškabūdžio, Barzdų, Žvirgždaičių, Sintautų, Kudirkos Naumiesčio, Slavikų ja Šakių seniūnija;
- Pasvalys rajono savivaldybė;
- Vilkaviškis rajono savivaldybė;
- Radviliškis rajono savivaldybė;
- Kalvarija savivaldybė;
- Kazlų Rūda savivaldybė;
- Marijampolė savivaldybė.

3. Poola

Järgmised piirkonnad Poolas:

województwo podlaskie:

- powiat augustowski: gminy Augustów (sh Augustówi linn), Nowinka, Płaska, Sztabin ja Bargłów Kościelny;
- powiat bielski: gminy Brańsk (sh Brański linn), Boćki, Rudka, Wyszki, osa gmina Bielsk Podlaskist, mis asub lääne pool joonest, mis kulgeb piki maanteed nr 19 (Bielsk Podlaski linnast põhja suunas) ning edasi piki Bielsk Podlaski linna idapiiri ja maanteed nr 66 (Bielsk Podlaski linnast lõuna suunas), Bielsk Podlaski linn, gmina Orla osa, mis asub lääne pool maanteest nr 66;
- powiat białostocki: gminy Choroszcz, Juchnowiec Kościelny, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Łapy, Poświętne, Zawady ja Dobrzyniewo Duże;
- powiat siemiatycki: gminy Drohiczyn, Dziadkowice, Grodzisk, Milejczyce ja Perlejewo;
- powiat suwalski: gminy Rutka-Tartak, Szypliszki, Suwałki ja Raczek;
- powiat sokólski: gminy Suchowola ja Korycin;
- powiat hajnowski: gminy Kleszczewo ja Czeremcha osad, mis asuvad lääne pool maanteest nr 66;
- powiat łomżyński;
- powiat M. Białystok;
- powiat M. Łomża;
- powiat M. Suwałki;
- powiat moniecki;
- powiat sejneński;
- powiat wysokomazowiecki;
- powiat zambrowski;

województwo mazowieckie:

- powiat sokołowski: gminy Ceranów, Jabłonna Lacka, Sterdyń ja Repki;
- powiat siedlecki: gminy Korczew, Przesmyki, Paprotnia;
- powiat ostrołęcki: gminy Rzekuń, Troszyn, Czerwin ja Goworowo;
- the powiat łosicki;
- powiat ostrowski;

województwo lubelskie:

- powiat włodawski: gmina Hanna;
- powiat bialski: gminy Konstantynów, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie, Terespol (sh Terespoli linn), Piszczac, Kodeń, Tuczna, Sławatycze ja Sosnówka;
- powiat M. Biała Podlaska.

II OSA

1. Eesti

Järgmised piirkonnad Eestis:

- Kallaste linn;
- Rakvere linn;
- Tartu linn;
- Viljandi linn;
- Harju maakond; (välja arvatud osa Kuusalu vallast, mis asub lõuna pool maanteest 1 (E20), Aegviidu vald ja Anija vald);
- Ida-Viru maakond;
- Lääne maakond;
- Pärnu maakond;
- Põlva maakond;
- Rapla maakond;
- osa Kuusalu vallast, mis asub põhja pool maanteest 1 (E20);
- osa Pärsti vallast, mis asub lääne pool maanteest 24126;
- osa Suure-Jaani vallast, mis asub lääne pool maanteest 49;
- osa Tamsalu vallast, mis asub kirde pool Tallinna-Tartu raudteest;
- osa Tartu vallast, mis asub ida pool Tallinna-Tartu raudteest;
- osa Viiratsi vallast, mis asub lääne pool joonest, mis kulgeb piki maanteed 92 selle ristumiskohani maanteega 155, seejärel piki maanteed 155 kuni ristumiseni maanteega 24156, seejärel piki maanteed 24156 kuni ristumiseni Verilaske ojaga, seejärel piki Verilaske oja, kuni see jõuab valla lõunapiirini;
- Abja vald;
- Alatskivi vald;
- Avanduse vald;
- Haaslava vald;
- Haljala vald;
- Halliste vald;
- Kambja vald;
- Karksi vald;

- Koonga vald;
- Kõpu vald;
- Laekvere vald;
- Luunja vald;
- Mäksa vald;
- Märjamaa vald;
- Meeksi vald;
- Peipsiääre vald;
- Piirissaare vald;
- Rägavere vald;
- Rakvere vald;
- Saksi vald;
- Sõmeru vald;
- Vara vald;
- Vihula vald;
- Võnnu vald.

2. Lāti

Järgmised piirkonnad Lätis:

- Balvu novads: Vīksnas, Bērzkālnes, Vectilžas, Lazdulejas, Briežuciema, Tilžas, Bērzpils ja Krišjāņu pagasts;
- Bauskas novads: Mežotnes, Codes, Dāviņu ja Vecsaules pagasts;
- Dobeles novads: osa Jaunbērzes pagasts'ist, mis asub ida pool maanteest P98;
- Gulbenes novads: Lejasciema, Lizuma, Rankas, Druvienas, Tirzas ja Līgo pagasts;
- Jelgavas novads: Kalnciema, Līvberzes ja Valgundes pagasts;
- Kandavas novads: Cēres, Kandavas, Zemītes ja Zantes pagasts, Kandava pilsēta;
- Limbažu novads: Skultes, Vidridžu, Limbažu ja Umurgas pagasts;
- Rugāju novads: Lazdukalna pagasts;
- Salacgrīvas novads: Liepupes pagasts;
- Talsu novads: Ķūļciema, Balgales, Vandzenes, Laucienes, Virbu ja Strazdes pagasts;
- Ādažu novads;

- Aizkraukles novads;
- Aknīstes novads;
- Alūksnes novads;
- Amatas novads;
- Apes novads;
- Babītes novads;
- Baldones novads;
- Baltnavas novads;
- Carnikavas novads;
- Cēsu novads;
- Cesvaines novads;
- Engures novads;
- Ērgļu novads;
- Garkalnes novads;
- Iecavas novads;
- Ikšķiles novads;
- Ilūkstes novads;
- Inčukalna novads;
- Jaunjelgavas novads;
- Jaunpiebalgas novads;
- Jēkabpils novads;
- Ķeguma novads;
- Ķekavas novads;
- Kocēnu novads;
- Kokneses novads;
- Krimuldas novads;
- Krustpils novads;
- Lielvārdes novads;
- Līgatnes novads;
- Līvānu novads;
- Lubānas novads;
- Madonas novads;

- Mālpils novads;
- Mārupes novads;
- Mērsraga novads;
- Neretas novads;
- Ogres novads;
- Olaines novads;
- Ozolnieki novads;
- Pārgaujas novads;
- Pļaviņu novads;
- Priekule novads;
- Raunas novads;
- Ropažu novads;
- Salas novads;
- Salaspils novads;
- Saulkrastu novads;
- Sējas novads;
- Siguldas novads;
- Skrīveru novads;
- Smiltenes novads;
- Tukuma novads;
- Varakļānu novads;
- Vecpiebalgas novads;
- Vecumnieku novads;
- Viesītes novads;
- Viļakas novads;
- Limbaži pilsēta;
- Jēkabpils republikas pilsēta;
- Valmiera republikas pilsēta.

3. Leedu

Jārgmised piirkonnad Leedus:

- Anykščiai rajono savivaldybė: Kavarskas ja Kurkliai seniūnija ning Anykščiai seniūnija see osa, mis asub edela pool maantee nr 121 ja nr 119;
- Jonava rajono savivaldybė: Šilų ja Bukonių seniūnija ja Žeminių seniūnija: Biliušiai, Drobiškiai, Normainiai II, Normainėliai, Juškonys, Pauliukai, Mitėniškiai, Zofijauka ja Naujokai kūla;
- Kaunas rajono savivaldybė: Akademijos, Alšėnų, Babtų, Batniavos, Čekiškės, Domeikavos, Ežerėlio, Garliavos, Garliavos apylinkių, Kačerginės, Kulautuvos, Linksmakalnio, Raudondvario, Ringaudų, Rokų, Samylų, Taurakiemio, Užliedžių, Vilkių, Vilkių apylinkių ja Zapyškio seniūnija;

- Kėdainiai rajono savivaldybė: Josvainių, Pernaravos, Krakių, Dotnuvos, Gudžiūnų, Surviliškio, Vilainių, Truskavos ja Šėtos seniūnija ning Kėdainių miesto;
- Panevėžys rajono savivaldybė: Karsakiškio, Naujamiesčio, Pajstrio, Panevėžio, Ramygalos, Smilgių, Upytės, Vadoklių ja Velžio seniūnija ning Nevėžise jėest ida pool asuv Krekenavos seniūnija osa;
- Prienai rajono savivaldybė: Veiverių, Šilavoto, Naujosios Ūtos, Balbieriškio, Ašmintos, Išlaužo, Pakuonių seniūnija;
- Šalčininkai rajono savivaldybė: Jašiūnų, Turgelių, Akmenynės, Šalčininkų, Gerviškų, Butrimonių, Eišiškų, Poškonių ja Dieveniškų seniūnija;
- Varėna rajono savivaldybė: Kaniavos, Marcinkonių ja Merkinės seniūnija;
- Vilnius rajono savivaldybė: Sudervė ja Dūkštai seniūnija osad, mis asuvad kirde suunas maanteest nr 171, Maišiagala, Zujūnų, Avižienių, Riešės, Paberžės, Nemenčinės seniūnija, Nemenčinės miesto, Sužionių, Buivydyžių, Bezdonių, Lavoriškių, Mickūnų, Šatrininkų, Kalvelių, Nemėžių, Rudaminos, Rūkainių, Medininkų, Marijampolio, Pagirių ja Juodšilių seniūnija;
- Alytus miesto savivaldybė;
- Utena rajono savivaldybė: Sudeikių ja Utenos seniūnija, Utenos miesto, Kuktiškų, Daugailių, Tauragnų ja Saldutiškio seniūnija;
- Alytus miesto savivaldybė: Pivašiūnų, Punios, Daugų, Alovės, Nemunaičio, Raitininkų, Miroslavo, Krokialaukio, Simno ja Alytaus seniūnija;
- Kaunas miesto savivaldybė;
- Panevėžys miesto savivaldybė;
- Prienai miesto savivaldybė;
- Vilnius miesto savivaldybė;
- Biržai rajono savivaldybė;
- Druskininkai savivaldybė;
- Ignalina rajono savivaldybė;
- Lazdijai rajono savivaldybė;
- Molėtai rajono savivaldybė;
- Rokiškis rajono savivaldybė;
- Širvintos rajono savivaldybė;
- Švencionys rajono savivaldybė;
- Ukmergė rajono savivaldybė;
- Zarasai rajono savivaldybė;
- Birštonas savivaldybė;
- Visaginas savivaldybe.

4. Poola

Järgmised piirkonnad Poolas:

województwo podlaskie:

- powiat białostocki: gminy Czarna Białostocka, Gródek, Supraśl, Wasilków ja Zabłudów;
- powiat sokółski: gminy Dąbrowa Białostocka, Janów, Krynki, Kuźnica, Nowy Dwór, Sidra, Sokółka ja Szudziałowo;
- powiat augustowski: gmina Lipsk;
- powiat hajnowski: gmina Dubicze Cerkiewne, gminy Kleszczele ja Czeremcha osad, mis asuvad ida pool maanteest nr 66;
- powiat bielski: osa gmina Bielsk Podlaski, mis asub ida pool joonest, mis kulgeb piki maanteed nr 19 (Bielsk Podlaski linnast põhja suunas) ning edasi piki Bielsk Podlaski linna idapiiri ja maanteed nr 66 (Bielsk Podlaski linnast lõuna suunas), gmina Orla osa, mis asub ida pool maanteest nr 66.

III OSA

1. Eesti

Järgmised piirkonnad Eestis:

- Elva linn;
- Võhma linn;
- Jõgeva maakond;
- Järva maakond;
- Valga maakond;
- Võru maakond;
- osa Kuusalu vallast, mis asub lõuna pool maanteest 1 (E20);
- osa Pärsti vallast, mis asub ida pool maanteest 24126;
- osa Suure-Jaani vallast, mis asub ida pool maanteest 49;
- osa Tamsalu vallast, mis asub edela pool Tallinna-Tartu raudteest;
- osa Tartu vallast, mis asub lääne pool Tallinna-Tartu raudteest;
- osa Viiratsi vallast, mis asub ida pool joonest, mis on määratletud maantee 92 läänepoolse osaga kuni lõikumiseni maanteega 155, seejärel maanteega 155 kuni lõikumiseni maanteega 24156, seejärel maanteega 24156 kuni lõikumiseni Verilaske ojaga, seejärel Verilaske ojaga, kuni see jõuab valla lõunapiirini;
- Aegviidu vald;
- Anija vald;
- Kadrina vald;
- Kolga-Jaani vald;
- Konguta vald;
- Kõo vald;
- Laeva vald;

- Nõo vald;
- Paistu vald;
- Puhja vald;
- Rakke vald;
- Rannu vald;
- Rõngu vald;
- Saarepeedi vald;
- Tapa vald;
- Tähtvere vald;
- Tarvastu vald;
- Ülenurme vald;
- Väike-Maarja vald.

2. Lāti

Järgmised piirkonnad Lätis:

- Balvu novads: Kubuļu ja Balvu pagasts;
- Gulbenes novads: Beļavas, Galgauskas, Jaungulbenes, Daukstu, Stradu, Litenes ja Stāmerienas pagasts;
- Limbažu novads: Viļķenes, Pāles ja Katvaru pagasts;
- Rugāju novads: Rugāju pagasts;
- Salacgrīvas novads: Ainažu ja Salacgrīvas pagasts;
- Aglonas novads;
- Alojās novads;
- Beverīnas novads;
- Burtnieku novads;
- Ciblas novads;
- Dagdas novads;
- Daugavpils novads;
- Kārsavas novads;
- Krāslavas novads;
- Ludzas novads;
- Mazsalacas novads;
- Naukšēnu novads;
- Preiļu novads;
- Rēzeknes novads;
- Riebiņu novads;

- Rūjienas novads;
- Strenču novads;
- Valkas novads;
- Vārkavas novads;
- Viļānu novads;
- Zilupes novads;
- Ainaži pilsēta;
- Salacgrīva pilsēta;
- Daugavpils republikas pilsēta;
- Rēzekne republikas pilsēta.

3. Leedu

Jārgmised piirkonnad Leedus:

- Anykščiai rajono savivaldybė: Debeikių, Skiemonių, Viešintų, Andrioniškio, Svėdasų, Troškūnų, Traupio seniūnija ning Anykščiai seniūnija see osa, mis asub maanteekest nr 121 ja nr 119 kirde pool;
- Alytus rajono savivaldybė: Butrimonių seniūnija;
- Jonava rajono savivaldybė: Upninkų, Ruklos, Dumsių, Užusalių ja Kulvos seniūnija ning Žeimiai seniūnija Akliai, Akmeniai, Barsukinė, Blauzdžiai, Gireliai, Jagėlava, Juljanava, Kuigaliai, Liepkalniai, Martynišķiai, Milašiķiai, Mimaliai, Naujasodis, Normainiai I, Paduobiai, Palankesiai, Pamelnýtėlė, Pėdžiai, Skrynės, Svalkeniai, Terespolis, Varpėnai kūla, Žeimių gst., Žieveliķiai kūla ja Žeimių miestelis;
- Kaišiadorys rajono savivaldybė;
- Kaunas rajono savivaldybė: Vandžiogalos, Lapių, Karmėlavos ja Neveronių seniūnijos;
- Kėdainiai rajono savivaldybė: Pelėdnagių seniūnija;
- Prienai rajono savivaldybė: Jiezo ja Stakliķiķų seniūnija;
- Panevėžys rajono savivaldybė: Miežiķiķų ja Raguvos seniūnija;
- Šalčininkai rajono savivaldybė: Baltosios Vokės, Pabarės, Dainavos ja Kalesninkų seniūnija;
- Varėna rajono savivaldybė: Valkininkų, Jakėnų, Matuizų, Varėnos ja Vydenių seniūnija;
- Vilnius rajono savivaldybė: Sudervė ja Dūkštai seniūnija need osad, mis asuvad edela pool maanteeest nr 171;
- Utena rajono savivaldybė: Užpalių, Vyžuonų ja Leliūnų seniūnija;
- Elektrėnai savivaldybė;
- Jonava miesto savivaldybė;
- Kaišiadorys miesto savivaldybė;
- Kupiķkis rajono savivaldybė;
- Trakai rajono savivaldybė.

4. Poola

Jārgmised piirkonnad Poolas:

- powiat hajnowski: gminy Czyże, Białowieża, Hajnówka (sh Hajnówka linn), Narew ja Narewka;
- powiat siemiatycki: gminy Mielnik, Nurzec-Stacja, Siemiatycze (sh Siemiatycze linn).

IV OSA

Itaalia

Järgmised piirkonnad Itaalias:

— kõik Sardiinia piirkonnad.“

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2016/1373,**11. august 2016,****võrgustiku tulemuslikkuse kava heakskiitmise kohta ühtse Euroopa taeva tulemuslikkuse kava teiseks võrdlusperioodiks (2015–2019)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrust (EÜ) nr 549/2004, millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks (raammäärus) ⁽¹⁾, eriti selle artikli 11 lõiget 1,võttes arvesse komisjoni 3. mai 2013. aasta rakendusmäärust (EL) nr 390/2013, millega kehtestatakse aeronavigatsiooni-teenuste ja võrgustiku funktsioonide tulemuslikkuse kava ⁽²⁾, eriti selle artikli 6 punkti d,

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt komisjoni määrusele (EL) nr 677/2011 ⁽³⁾ aitab tulemuslikkuse kava rakendada võrgustiku haldusasutus.
- (2) Vastavalt rakendusmäärusele (EL) nr 390/2013 koostas võrgustiku haldusasutus võrgustiku tulemuslikkuse kava ühtse Euroopa taeva tulemuslikkuse kava teiseks võrdlusperioodiks (2015–2019) ja esitas selle komisjonile.
- (3) Komisjon, keda abistas tulemuslikkuse hindamise asutus, hindas võrgustiku tulemuslikkuse kava Euroopa Liitu hõlmavate tulemuseesmärkide ja *mutatis mutandis* rakendusmääruse (EL) nr 390/2013 IV lisas esitatud kriteeriumide ning samuti kõnealuses määruses sätestatud muude nõuete alusel.
- (4) Kõnealusest hindamisest ilmnes, et võrgustiku tulemuslikkuse kava on kooskõlas eespool nimetatud eesmärkide, kriteeriumide ja nõuetega. Eelkõige põhilistes tulemusvaldkondades (ohutus, keskkond ja läbilaskevõime) seatud eesmärgid vastavad asjaomastele kogu ELi hõlmavatele tulemuseesmärkidele ning on seega nendega kooskõlas. Ka kulutõhususe valdkonnas kehtestatud eesmärgid on kooskõlas kogu ELi hõlmavate eesmärkidega, võttes arvesse, et kindlaksmääratud ühikukulu vähendamise tendents ületab kogu ELi hõlmavat eesmärki.
- (5) Seepärast on asjakohane, et komisjon kiidab heaks võrgustiku tulemuslikkuse kava lõpliku versiooni (juuni 2015), mille koostas ja komisjonile esitas võrgustiku haldusasutus,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kiidetakse heaks võrgustiku haldusasutuse esitatud võrgustiku tulemuslikkuse kava (2015. aasta juuni versioon) ühtse Euroopa taeva tulemuslikkuse kava teiseks võrdlusperioodiks (2015–2019).

⁽¹⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 1.⁽²⁾ ELT L 128, 9.5.2013, lk 1.⁽³⁾ Komisjoni 7. juuli 2011. aasta määrus (EL) nr 677/2011, millega kehtestatakse lennuliikluse korraldamise (ATM) võrgustiku funktsioonide üksikasjalikud rakenduseeskirjad ja muudetakse määrust (EL) nr 691/2010 (ELT L 185, 15.7.2011, lk 1).

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 11. august 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

SOOVITUSED

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2016/1374,

27. juuli 2016,

mis käsitleb õigusriigi olukorda Poolas

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liit on rajatud ühiste väärtustele, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 ja mille hulka kuulub ka õigusriigi põhimõtte austamine. Komisjoni ülesanne pole mitte ainult tagada ELi õiguse järgimine, vaid koos Euroopa Parlamendi, liikmesriikide ja nõukoguga vastutab ta ka liidu ühiste väärtuste kindlustamise eest.
- (2) Seetõttu, arvestades oma aluslepingutest tulenevaid ülesandeid, võttiski komisjon 11. märtsil 2014 vastu teatise „*ELi uus õigusriigi tugevdamise raamistik*“⁽¹⁾. Selles õigusriigi raamistikus on sätestatud, kuidas komisjon reageerib, kui liidu liikmesriigis peaks ilmnema oht õigusriigile, ja selgitatud, mida õigusriigi põhimõtted endaga kaasa toovad.
- (3) Õigusriigi raamistikus on antud juhtnööre dialoogiks komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahel, et hoida ära õigusriigi ees seisvate süsteemsete ohtude eskaleerumine.
- (4) Dialoogi eesmärk on võimaldada komisjonil leida koos asjaomase liikmesriigiga lahendus, et hoida ära õigusriiki ähvardava süsteemse ohu tekkimine, mis võiks muidu kujuneda ilmseks olulise rikkumise ohuks, mis võib tingida menetluse algatamise ELi lepingu artikli 7 alusel. Kui on olemas selgeid märke, et liikmesriigis on õigusriik süsteemse ohu alla sattunud, võib komisjon algatada selle liikmesriigiga õigusriigi raamistiku alusel dialoogi.
- (5) Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast ning Euroopa Nõukogu koostatud dokumentidest, milles on tuginetud eelkõige Euroopa Nõukogu komisjoni „Demokraatia õiguse kaudu“ (nn Veneetsia komisjoni) kogemustele, leiab mittetäieliku loetelu neist põhimõtetest ja seega on kohtupraktikas määratletud õigusriigi kui liidu ühise väärtuse keskne sisu Euroopa Liidu lepingu artikli 2 tähenduses. Need põhimõtted hõlmavad seaduslikkust, mis tähendab seaduste kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlust; täidesaatva võimu omavoli keelamist; sõltumatuid ja erapooletuid kohtuid; tõhusat kohtulikku kontrolli, sealhulgas põhiõiguste austamise üle; ja võrdsust seaduse ees⁽²⁾. Lisaks nende põhimõtete ja väärtuste ülalhoidmisele on riiklike institutsioonide kohuseks ka lojaalne koostöö.
- (6) Raamistik käivitatakse olukorras, kus liikmesriigi ametivõimud võtavad meetmeid või taluvad olukordi, millel on tõenäoliselt süsteemne ebasoodne mõju õigusriigi kaitseks liikmesriigi tasandil loodud institutsioonide ja järelevalvemehhanismide terviklusele, stabiilsusele või nõuetekohasele toimimisele⁽³⁾. Eesmärgiks on tegelda õigusriiki ohustavate nähtustega, mis on oma laadilt süsteemsed⁽⁴⁾. Ohu all peab olema liikmesriigi poliitiline, institutsionaalne ja/või õiguslik kord kui niisugune, selle põhiseaduslik struktuur, võimude lahusus, kohtusüsteemi sõltumatus või erapooletus või kohtuliku kontrolli süsteem, k.a konstitutsioonikohtud, kui need on olemas⁽⁵⁾. Raamistik käivitatakse olukordades, kus tundub, et õigusriigi kaitsmise meetmed liikmesriigis ei suuda nende ohtudega tõhusalt toime tulla.

⁽¹⁾ COM(2014) 158 final, edaspidi „teatis“.

⁽²⁾ Vt COM(2014) 158 final, 2. jagu, I lisa.

⁽³⁾ Vt teatise punkt 4.1.

⁽⁴⁾ *Ibid.*

⁽⁵⁾ *Ibid.*

- (7) Õigusriigi raamistikul on kolm etappi. Esimeses etapis („komisjoni hinnang“) kogub komisjon kokku vajaliku teabe, tutvub sellega ja hindab, kas on olemas selgeid märke õigusriigile avalduva süsteemse ohu kohta. Kui komisjon jõuab selle esialgse hinnangu tulemusel arvamusele, et õigusriik on tõepoolest süsteemses ohus, algatab ta asjaomase liikmesriigiga dialoogi, saates talle oma arvamuse õigusriigi olukorra kohta, põhjendades oma kartusi ja andes asjaomasele liikmesriigile võimaluse vastata. Arvamus võib olla asjaomaste ametiasutustega peetud kirjavahetuse ja nõupidamiste tulemus ning sellele võib vajaduse korral järgneda edasine teabevahetus. Kui küsimus ei ole leidnud rahuldavat lahendust, võib komisjon teises etapis („komisjoni soovitus“) anda liikmesriigile soovitusi õigusriigi olukorra kohta. Sel juhul toob komisjon selgelt välja muret tekitavad asjaolud ja soovitab liikmesriigil tuvastatud probleemid kindlaksmääratud tähtaja jooksul lahendada ning teatada komisjonile sel eesmärgil võetud meetmetest. Kolmandas etapis („komisjoni soovitus järelmeetmed“) jälgib komisjon järelmeetmeid, mida asjaomane liikmesriik võtab soovitus suhtes. Kogu protsess põhineb komisjoni ja asjaomase liikmesriigi pideval dialoogil. Kui kindlaksmääratud tähtaja jooksul rahuldavaid järelmeetmeid ei võeta, siis võidakse käivitada ELi lepingu artikli 7 kohane menetlus. See menetlus algatatakse põhjendatud ettepanekuga, mille esitab üks kolmandik liikmesriike, Euroopa Parlament või komisjon.
- (8) Novembris 2015 sai komisjon teadlikuks Poolas käivast vaidlusest, mis puudutas eelkõige konstitutsioonikohtu koosseisu, aga ka selle praeguse esimehe ja aseesimehe ametiaja lühendamist. Konstitutsioonikohus tegi selles küsimuses kaks otsust: 3. ja 9. detsembril 2015.
- (9) 22. detsembril 2015 võttis Poola Seim vastu konstitutsioonikohtu seaduse muutmise seaduse, mis käsitleb kohtu tegevust ja selle kohtunike sõltumatust ⁽¹⁾.
- (10) 23. detsembri 2015. aasta kirjas Poola valitsusele ⁽²⁾ palus komisjon teavet põhiseadusliku olukorra kohta Poolas, sealhulgas sammude kohta, mida Poola ametiasutused kavatsesid astuda konstitutsioonikohtu kahe eespool nimetatud otsuse suhtes. 22. detsembril 2015 vastu võetud konstitutsioonikohtu seaduses sisalduvate muudatuste osas kinnitas komisjon, et eeldab, et seda seadust ei võeta lõplikult vastu või vähemasti ei jõustata enne, kui kõik küsimused selle seaduse mõju kohta konstitutsioonikohtu sõltumatusele ja toimimisele on saanud põhjaliku ja nõuetekohase hinnangu. Samuti soovitas komisjon Poola ametiasutustel teha tihedat koostööd Euroopa Nõukogu Veneetsia komisjoniga.
- (11) 23. detsembril 2015 küsis Poola valitsus Veneetsia komisjoni arvamust 22. detsembril 2015. aastal vastu võetud seaduse kohta. Ometigi ei oodanud Poola parlament seda arvamust ära, enne kui astus edasisi samme, ja seadus avaldati ametlikus teatajas ning jõustus 28. detsembril 2015.
- (12) 30. detsembril 2015 kirjutas komisjon Poola valitsusele, ⁽³⁾ et saada lisateavet kavandatavate reformide kohta Poola avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide juhtimises. 31. detsembril 2015 võttis Poola senat vastu nn „väikese meediaseaduse“, mis käsitleb Poola avalik-õigusliku tele- ja raadiojaama juhatust ja nõukogu. 7. jaanuaril 2016 sai komisjon Poola valitsuselt vastuse ⁽⁴⁾ kirjale meediaseaduse kohta, milles eitati igasugust kahjulikku mõju meediapluralismile. 11. jaanuaril sai komisjon Poola valitsuselt vastuse ⁽⁵⁾ konstitutsioonikohtu reformi kohta. Need vastused seniseid kartusi ei hajutanud.
- (13) 13. jaanuaril 2016 pidas volinike kolleegium esimese poliitilise mõttevahetuse, et anda hinnang olukorrale Poolas. Komisjon otsustas uurida olukorda õigusriigi raamistiku alusel ja tegi esimesele asepresidendile Frans Timmermansile ülesandeks astuda Poola Vabariigi institutsioonidega dialoogi, et tuua küsimustesse selgust ja teha kindlaks võimalikud lahendused. Samal päeval saatis komisjon Poola valitsusele kirja, ⁽⁶⁾ milles teatas, et uurib

⁽¹⁾ 22. detsembri 2015. aasta seadus, millega muudetakse 25. juuni 2015. aasta seadust konstitutsioonikohtu kohta. Muutmiseseadus avaldati Poola ametlikus teatajas 28. detsembril numbri 2217 all.

⁽²⁾ Esimese asepresidendi Frans Timmermansi 23. detsembri 2015. aasta kiri välisminister Witold Waszczykowskiile ja justiitsminister Zbigniew Ziobrole.

⁽³⁾ Esimese asepresidendi Frans Timmermansi 30. detsembri 2015. aasta kiri välisminister Witold Waszczykowskiile ja justiitsminister Zbigniew Ziobrole.

⁽⁴⁾ Aseriigisekretär Aleksander Stepkowski 7. jaanuari 2016. aasta kiri esimesele asepresidendile Frans Timmermansile.

⁽⁵⁾ Justiitsminister Zbigniew Ziobro 11. jaanuari 2016. aasta kiri esimesele asepresidendile Frans Timmermansile.

⁽⁶⁾ Esimese asepresidendi Frans Timmermansi 13. jaanuari 2016. aasta kiri justiitsminister Zbigniew Ziobrole.

olukorda õigusriigi raamistiku alusel ja soovib astuda Poola Vabariigi institutsioonidega dialoogi, et tuua küsimustesse selgust ja teha kindlaks võimalikud lahendused. 19. jaanuaril 2016 saatis komisjon Poola valitsusele kirja, ⁽¹⁾ milles pakkus omalt poolt eksperte ja soovis arutada uue meediaseadusega seotud küsimusi.

- (14) 19. jaanuaril 2016 saatis Poola valitsus komisjonile kirja, ⁽²⁾ milles avaldas oma seisukohad kohtunike ametisse nimetamise vaidluses, viidates muu hulgas kohtunike ametisse nimetamise põhiseaduslikule tavale. Poola valitsus nimetas rea positiivseid tagajärgi, mida arvati tulenevat konstitutsioonikohtu seaduse muutmisest.
- (15) Samal päeval pidas Euroopa Parlament täiskogul arutelu olukorra kohta Poolas.
- (16) 1. veebruaril 2016 saatis komisjon Poola valitsusele kirja, ⁽³⁾ milles märkis, et konstitutsioonikohtu otsuseid kohtunike ametisse nimetamise kohta ei ole ikka veel rakendatud. Kirjas toonitati ka vajadust tutvuda põhjalikumalt konstitutsioonikohtu seaduse muutmise seadusega, eelkõige mitmesuguste seadusemuudatuste ühendmõjuga, paludes esitada üksikasjalikumaid selgitusi. Veel paluti kirjas teavet muude seaduste kohta, mis hiljuti vastu võeti, eelkõige uue avaliku teenistuse seaduse, politseiseaduse ja teatavate muude seaduste muutmise seaduse, samuti riigiprokuratuuri seaduse ning kavandatavate seadusandlike reformide, eelkõige meediaõiguse normide edasiste reformide kohta.
- (17) 29. veebruaril 2016 saatis Poola valitsus komisjonile kirja, ⁽⁴⁾ milles esitas täiendavaid selgitusi konstitutsioonikohtu esimehe volituste kohta. Kirjas selgitati, et konstitutsioonikohtu 9. detsembri 2015. aasta otsuses on öeldud, et muutmiseaduse üleminekusätteid, mis nägid ette esimehe volituste lõppemise, olid tunnistanud põhiseadusevastaseks ja kaotanud oma õigusliku toime. Selle tulemusena jätkab konstitutsioonikohtu praegune esimees oma ametis vanade õigusnormide alusel kuni oma volituste lõpuni 19. detsembril 2016. Kirjas kinnitati ka, et järgmise esimehe ametiaeg kestab 3 aastat. Lisaks paluti kirjas selgitusi selle kohta, mida komisjon mõtleb selle all, kui väidab, et konstitutsioonikohtu siduvaid lõplikke otsuseid ei ole ikka veel rakendatud, samuti selgitusi, miks on 2. detsembri 2015. aasta resolutsioonid, millega valiti konstitutsioonikohtusse kolm kohtunikku, komisjoni arvates vastuolus konstitutsioonikohtu poolt seejärel tehtud otsusega.
- (18) 3. märtsil 2016 saatis komisjon Poola valitsusele kirja, ⁽⁵⁾ milles andis selgitusi kohtunike ametisse nimetamise küsimuse kohta, mida Poola valitsus oli 29. veebruari 2016. aasta kirjas palunud. Konstitutsioonikohtu seaduse muutmise seaduse asjus märgiti kirjas, et esialgse hinnangu kohaselt raskendavad teatavad muudatused nii individuaalselt kui ka üheskoos tingimusi, mille alusel konstitutsioonikohus saab kontrollida äsja vastu võetud seaduste kooskõla põhiseadusega, ning paluti selle kohta üksikasjalikumaid selgitusi. Veel küsiti kirjas teavet muude seaduste kohta, mis olid hiljuti vastu võetud, ja kavandatavate seadusandlike reformide kohta.
- (19) 9. märtsil 2016 tegi konstitutsioonikohus otsuse, et 22. detsembril 2015 vastu võetud seadus on põhiseadusevastane. Seda otsust ei ole valitsus seni ametlikus teatajas avaldanud, mistõttu sellel ei ole õiguslikku toimet.
- (20) 11. märtsil 2016 võttis Veneetsia komisjon vastu arvamuse „25. juuni 2015. aasta konstitutsioonikohtu seaduse muudatuste kohta“ ⁽⁶⁾. Kohtunike ametisse nimetamise asjus kutsuti arvamuses Poola parlamenti üles leidma lahendust õigusriigi põhimõttest lähtudes ja konstitutsioonikohtu otsuseid järgides. Samuti leiti selles muu hulgas, et suur kvoorum, otsuste vastuvõtmiseks vajalik kahekolmandikuline häälteenamus ja range eeskiri, mis muudab kiireloomuliste küsimustega tegelemise võimatuks, vähendaksid konstitutsioonikohtu töö tõhusust, isearanis nende kolme asjaolu koosmõjuna. Lõpuks leiti, et keeldumine 9. märtsi 2016. aasta kohtuotsuse avaldamisest süvendab veelgi Poolas valitsevat põhiseaduse kriisi.

⁽¹⁾ Volinik Günther Oettingeri 19. jaanuari 2016. aasta kiri justiitsminister Zbigniew Ziobrole.

⁽²⁾ Justiitsminister Zbigniew Ziobro 19. jaanuari 2016. aasta kiri esimesele asepresidendile Frans Timmermansile.

⁽³⁾ Esimese asepresidendi Frans Timmermansi 1. veebruari 2016. aasta kiri justiitsminister Zbigniew Ziobrole.

⁽⁴⁾ Välisminister Witold Waszczykowski 29. veebruari 2016. aasta kiri esimesele asepresidendile Frans Timmermansile.

⁽⁵⁾ Esimese asepresidendi Frans Timmermansi 3. märtsi 2016. aasta kiri välisminister Witold Waszczykowski.

⁽⁶⁾ Arvamus nr 833/2015, CDL-AD(2016)001.

- (21) 21. märtsil 2016 saatis Poola valitsus komisjonile kirja, milles kutsus esimest asepresidenti Frans Timmermansi Poolasse kohtumisele, et hinnata senist dialoogi Poola valitsuse ja komisjoni vahel ning selgitada välja, kuidas jätkata seda erapooletult, tõendus põhisel ja koostöö vaimus.
- (22) 31. märtsil 2016 saatis Poola valitsus komisjonile uuemat teavet ja õiguslikke hinnanguid Poolas konstitutsioonikohtu üle peetava vaidluse kohta. 5. aprillil 2016 toimusid Varssavis esimese asepresidendi Frans Timmermansi kohtumised Poola välisministri, justiitsministri ja asepeaministriga ning konstitutsioonikohtu esimehe ja aseesimehega. Nende kohtumiste järel toimus mitu kohtumist ka Poola valitsuse, mida esindas justiitsministeerium, ning komisjoni vahel.
- (23) 9. märtsi 2016. aasta kohtuotsuse järel taastus konstitutsioonikohtus kohtuasjade menetlemine. Poola valitsus nendes menetlustes ei osalenud ja konstitutsioonikohtus alates 9. märtsist 2016 tehtud otsuseid ei ole valitsus seni ametlikus teatajas avaldanud ⁽¹⁾.
- (24) 13. aprillil 2016 võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni olukorra kohta Poolas, milles soovitas Poola valitsusel muu hulgas järgida konstitutsioonikohtu 9. märtsi 2016. aasta otsust, see viivitamata avaldada ja täielikult rakendada, samuti rakendada 3. ja 9. detsembri 2015. aasta kohtuotsused, ning kutsus Poola valitsust üles täielikult rakendama Veneetsia komisjoni soovitusi.
- (25) 20. aprillil 2016 toimus kohtumine komisjoni ning ELi ülemkohtute presidentide võrgustiku ja Euroopa konstitutsioonikohtute konverentsi esindajate vahel, et arutada olukorda Poolas.
- (26) 26. aprillil 2016 võttis Poola ülemkohtu peaassamblee vastu resolutsiooni, milles kinnitati, et konstitutsioonikohtu otsused on kehtivad, isegi kui Poola valitsus keeldub neid ametlikus teatajas avaldamast.
- (27) 29. aprillil 2016 esitas rühm Seimi liikmeid Seimile seadusandliku ettepaneku uue konstitutsioonikohtu seaduse kohta, mis pidi senise seaduse asendama. Ettepanek sisaldas mitut sätet, mida Veneetsia komisjon oli juba oma 11. märtsi 2016. aasta arvamuses kritiseerinud ja mille konstitutsioonikohus oli oma 9. märtsi 2016. aasta otsuses põhiseadusevastaseks tunnistanud. Nende hulka kuulus ka kahekolmandikulise häälteenamuse nõue asja vastu võetud õigusaktide põhiseaduslikkuse „abstraktse“ kontrolli küsimuses otsuste vastuvõtmiseks. Aprillikuu jooksul moodustati Seimis eksperdirühm, kes pidi aitama uut konstitutsioonikohtu seadust ette valmistada.
- (28) 24. mail 2016 kohtus esimene asepresident Frans Timmermans Varssavis Poola peaministri, konstitutsioonikohtu esimehe ja aseesimehe, ombudsmani, Varssavi linnapea ja Seimi opositsioonierakondade liikmetega. 26. mail 2016 kohtus esimene asepresident Frans Timmermans Brüsselis Poola asepeaministriga. Seejärel toimus komisjoni ja Poola valitsuse vahel veel arvamustevahetusi ja kohtumisi.
- (29) Hoolimata komisjoni ja Poola vahelise arvamustevahetuse üksikasjalikkusest ja konstruktiivsest laadist ei suudetud siiski komisjoni kartusi hajutada. 1. juunil 2016 võttis komisjon vastu otsuse õigusriigi olukorra kohta Poolas. Dialoogi põhjal, mida oli peetud Poola ametivõimudega alates 13. jaanuarist, pidas komisjon vajalikuks vormistada oma hinnang praegusele olukorrale ametlikult kõnealuse otsusena. Arvamuses loetleti komisjoni kartused ja sellega koondati Poola ametivõimudega peetavas dialoogis põhitähelepanu lahenduse leidmisele.
- (30) 24. juunil 2016 saatis Poola valitsus komisjonile kirja, kinnitades, et on komisjoni 1. juuni arvamuse õigusriigi olukorra kohta kätte saanud ⁽²⁾. Kirjas anti komisjonile teada hetkeolukorrast Poola parlamendi töös, sealhulgas uue konstitutsioonikohtu seaduse kallal, ning väljendati veendumust, et parlamendis ette võetud töö on õige viis konstruktiivse lahenduse leidmiseks. Seejärel dialoog komisjoni ja Poola valitsuse vahel jätkus.

⁽¹⁾ Alates 9. märtsist 2016 on konstitutsioonikohus teinud kakskümmend otsust, mida ei ole seni avaldatud.

⁽²⁾ Välisminister Witold Waszczykowski 24. juuni 2016. aasta kiri esimesele asepresidendile Frans Timmermansile.

- (31) 22. juulil 2016 võttis Seim vastu uue konstitutsioonikohtu seaduse, millega asendati 25. juuni 2015. aasta seadus konstitutsioonikohtu kohta. Esimene lugemine toimus 10. juunil 2016, teine lugemine algas 5. juulil 2016 ja kolmas lugemine viidi lõpule 7. juulil. Senat võttis muudatused vastu 21. juulil 2016. Seim võttis seaduse Senati poolt muudetud kujul vastu 22. juulil 2016. Enne kui seadus saab jõustuda, peab vabariigi president selle allkirjastama ja see tuleb avaldada ametlikus teatajas. Mitmes seaduse menetlemise etapis esitas komisjon seaduseelnõu kohta märkusi ja arutas Poola ametivõimudega selle sisu,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. Poola peaks nõuetekohaselt arvestama allpool esitatud komisjoni analüüsi ja võtma käesoleva soovitus 6. jaos esitatud meetmeid, et lahendada leitud probleemid ettenähtud tähtaja jooksul.

1. SOOVITUSE ULATUS

2. Käesolevas soovitus on loetletud komisjoni kartused seoses õigusriigi olukorraga Poolas ja esitatud Poola ametivõimudele soovitusi, kuidas neid probleeme lahendada. Kartused on seotud järgmiste küsimustega:
 - 1) konstitutsioonikohtu kohtunike ametisse nimetamine ja konstitutsioonikohtu 3. ja 9. detsembri 2015. aasta selleteemaliste otsuste rakendamata jätmine;
 - 2) 9. märtsi 2016. aasta kohtuotsuse ja konstitutsioonikohtus alates 9. märtsist 2016 tehtud otsuste ametlikus teatajas avaldamata ja rakendamata jätmine;
 - 3) konstitutsioonikohtu tõhus toimimine ja uute õigusaktide põhiseaduslikkuse kontrolli tulemuslikkus, eelkõige arvestades Seimi poolt 22. juulil 2016 vastu võetud konstitutsioonikohtu seadust.

2. KONSTITUTSIOONIKOHTU KOHTUNIKE AMETISSE NIMETAMINE

3. 25. oktoobril 2015 toimuvate Seimi üldvalimiste eel, 8. oktoobril, nimetas ametist lahkuv Seimi koosseis viis isikut, kelle vabariigi president pidanuks konstitutsioonikohtu kohtunikeks „ametisse nimetama“. Kolm kohtunikku pidanuks asuma ametikohtadele, mis olid vabanenud Seimi lahkuva koosseisu ametiajal, kaks aga ametikohtadele, mis pidid vabanema uue koosseisu ametiajal, mis algas 12. novembril 2015.
4. 19. novembril 2015 muutis Seim kiirmenetluse käigus konstitutsioonikohtu seadust, kehtestades võimaluse tühistada eelmise koosseisu poolt ametisse nimetatud kohtunike volitused ja nimetada viis uut kohtunikku. 25. novembril 2015 võttis Seim vastu ettepaneku, millega tühistati eelmise koosseisu tehtud ametisse nimetamised, ja 2. detsembril nimetati ametisse viis uut kohtunikku.
5. Konstitutsioonikohtusse pöörduti nii eelmise kui ka algava koosseisu otsuste vastu. Kohus tegi seepeale kaks otsust: 3. ja 9. detsembril 2015.
6. 3. detsembri otsuses ⁽¹⁾ leidis konstitutsioonikohus muu hulgas, et Seimi eelmisel koosseisul oli olnud õigus nimetada kolm kohtunikku, kes asendaksid kolm kohtunikku, kelle ametiaeg lõppes 6. novembril 2015. Samas täpsustas konstitutsioonikohus, et Seimil ei olnud õigust valida neid kaht kohtunikku, kes pidanuksid asendama kohtunikke, kelle ametiaeg lõppes detsembris. Kohtuotsuses viidati ühtlasi konkreetselt vabariigi presidendi kohustusele võtta Seimi valitud kohtunikult viivitamata ametivanne.

⁽¹⁾ K 34/15.

7. 9. detsembril ⁽¹⁾ tunnistas konstitutsioonikohus muu hulgas kehtetuks õigusliku aluse, mille põhjal Seimi uus koosseis oli nimetanud kolm kohtunikku 6. novembril 2015 vabanenud ametikohtadele, millele eelmine koosseis oli juba seaduslikult nimetanud uued kohtunikud.
8. Vaatamata neile kohtuotsustele ei ole eelmise koosseisu poolt ametisse nimetatud kolm kohtunikku asunud täitma konstitutsioonikohtu kohtuniku ametiülesandeid ja vabariigi president ei ole neilt veel ametivannet võtnud. Küll aga on president võtnud ametivande kolmelt kohtunikult, kelle on ilma kehtiva õigusliku aluseta ametisse nimetanud uus Seimi koosseis.
9. Kaks kohtunikku, kelle on valinud Seimi uus koosseis asendama detsembris 2015 lahkuvaid kohtunikke, on aga vahepeal asunud täitma oma ametiülesandeid konstitutsioonikohtu kohtunikenä.
10. 28. aprillil 2016 võttis vabariigi president vande konstitutsioonikohtu uuel kohtunikult, kelle Seim oli nimetanud sama kuu jooksul tekkinud vabale ametikohale asendama kohtunikku, kelle ametiaeg konstitutsioonikohtus sai läbi.
11. 22. juulil 2016 võttis Seim vastu uue konstitutsioonikohtu seaduse. Selle seaduse artiklis 90 on sätestatud: „Alates käesoleva seaduse jõustumisest määrab konstitutsioonikohtu esimees kohtuasjades otsuseid tegevate kohtukoosseisude liikmeteks ning kohtuasjade menetlejateks konstitutsioonikohtu kohtunikke, kes on andnud vabariigi presidendi ees ametivande, ent ei ole käesoleva seaduse jõustumise ajaks veel asunud kohtuniku ametiülesandeid täitma.“ Uue seaduse artikli 6 lõikes 7 on sätestatud: „Pärast ametivande andmist ilmuvad kohtunikud konstitutsioonikohtusse, et asuda täitma oma ametiülesandeid, ning kohtu esimees määrab neile kohtuasjad ja loob tingimused, mis võimaldavad neil ametiülesandeid täita.“
12. Komisjon leiab, et konstitutsioonikohtu poolt 3. ja 9. detsembril 2015 tehtud siduvaid ja lõplikke otsuseid ei ole kohtunike ametisse nimetamise osas ikka veel rakendatud. Nendes kohtuotsustes nõutakse, et Poola riigi institutsioonid teeksid lojaalselt koostööd, tagamaks kooskõlas õigusriigi põhimõttega, et kolm kohtunikku, kelle nimetas ametisse Seimi eelmine koosseis, saaksid asuda täitma konstitutsioonikohtu kohtuniku ametiülesandeid ning et Seimi uue koosseisu poolt ilma õigusliku aluseta nimetatud kolm kohtunikku ei asuks neid ülesandeid täitma. Asjaolu, et neid kohtuotsuseid ei ole rakendatud, tekitab tõsiseid kartusi õigusriigi olukorra pärast, sest lõplike kohtuotsuste täitmine on õigusriigi oluline aluspõhimõte.
13. Ühes oma kirjadest viitas Poola valitsus Poolas kehtivale põhiseaduslikule tavale kohtunike ametisse nimetamise alal, mis justkui õigustaks Seimi uue koosseisu võetud seisukohta. Komisjon märgib siiski, nagu märkis ka Veneetsia komisjon, ⁽²⁾ et riigi põhiseadusliku õiguse ja tava tõlgendamine ja kohaldamine on konstitutsioonikohtu ülesanne ning et konstitutsioonikohus ei ole oma otsustes niisugusele tavale viidanud. 3. detsembri otsust, millega tunnistati kehtivaks õiguslik alus, mille põhjal Seimi eelmine koosseis nimetas kolm kohtunikku 6. novembril vabanenud ametikohtadele, ei saa tühistada, tuginedes väidetavale põhiseaduslikule tavale, mida konstitutsioonikohus ei ole tunnustanud.
14. Pealegi, kui nende kohtuotsuste mõju piirduks üksnes valitsuse kohustusega need avaldada, nagu on väitnud Poola ametivõimud, tähendaks see, et 3. ja 9. detsembri kohtuotsuste igasugune õiguslik ja praktiline mõju jäetakse tähelepanuta. Eelkõige ei tunnistata sellega vabariigi presidendi kohustust võtta kõnealustelt kohtunikelt ametivanne – kohustust, mida on kinnitanud ka konstitutsioonikohus.
15. Lisaks märgib komisjon, et ka Veneetsia komisjon on arvamusel, et igasugune lahendus praegusele konfliktile konstitutsioonikohtu koosseisu üle „peab põhinema kohustusel täita ja täielikult rakendada konstitutsioonikohtu otsuseid“, ning „kutsub seega kõiki riigigorganeid ja eelkõige Seimi üles konstitutsioonikohtu otsuseid täielikult täitma ja rakendama“ ⁽³⁾.
16. 22. juulil 2016 vastu võetud konstitutsioonikohtu seaduse küsimuses täheldab komisjon, et see seadus ei ole 3. ja 9. detsembri kohtuotsustega kooskõlas. Artiklis 90 ja artikli 6 lõikes 7 on nõutud, et konstitutsioonikohtu esimees määraks kohtuasju kõikidele kohtunikele, kes on vabariigi presidendi ees ametivande andnud, ent ei ole

⁽¹⁾ K 35/15.

⁽²⁾ Arvamus, punkt 112.

⁽³⁾ Arvamus, punkt 136.

veel asunud täitma kohtuniku ametiülesandeid. See säte tundub olevat sihitud nende kolme kohtuniku olukorrale, kelle Seimi uus koosseis nimetas ebaseaduslikult ametisse detsembris 2015. See võimaldaks neil kohtunikel asuda täitma ametiülesandeid ametikohtadel, millele Seimi eelmine koosseis oli juba seaduslikult nimetanud kolm kohtunikku. Need sätted on seega vastuolus konstitutsioonikohtu 3. ja 9. detsembri 2015. aasta otsuste ja Veneetsia komisjoni arvamusega.

17. Kokkuvõttes leiab komisjon, et Poola ametivõimud peaksid konstitutsioonikohtu 3. ja 9. detsembri 2015. aasta otsuseid täitma ja need täielikult rakendama. Nendes kohtuotsustes nõutakse, et riigi institutsioonid teeksid lojaalselt koostööd, tagamaks kooskõlas õigusriigi põhimõttega, et kolm kohtunikku, kelle nimetas ametisse Seimi eelmine koosseis, saaksid asuda täitma konstitutsioonikohtu kohtuniku ametiülesandeid ning et Seimi uue koosseisu poolt ilma kehtiva õigusliku aluseta nimetatud kolm kohtunikku ei asuks kohtuniku ametikohale, kui neid ei ole õiguspäraselt sinna valitud. 22. juulil 2016. aastal vastu võetud konstitutsioonikohtu seaduse vastavad sätted on vastuolus konstitutsioonikohtu 3. ja 9. detsembri 2015. aasta otsuste ning Veneetsia komisjoni arvamusega ja tekitavad tõsiseid kartusi õigusriigi olukorra pärast.

3. KONSTITUTSIOONIKOHTU 9. MÄRTSI 2016 AASTA OTSUSE JA ALATES 9. MÄRTSI 2016 TEHTUD KOHTUOTSUSTE AVALDAMATA JA RAKENDAMATA JÄTMINE

18. 22. detsembril 2015 muutis Seim kiirmenetluse järel konstitutsioonikohtu seadust⁽¹⁾. Muudatused on esitatud üksikasjalikumalt punktis 4.1. 9. märtsi 2016. aasta otsusega tunnistas konstitutsioonikohus 22. detsembril 2015 vastu võetud seaduse nii tervikuna kui ka teatavate sätete osas põhiseadusevastaseks. Seni ei ole Poola ametivõimud seda kohtuotsust ametlikus teatajas avaldanud. Poola valitsus vaidlustab nimetatud kohtuotsuse seaduslikkuse, sest konstitutsioonikohus ei kohaldanud 22. detsembril 2015 vastu võetud seaduses ette nähtud menetlust. Samal seisukohal on valitsus ka konstitutsioonikohtu poolt pärast 9. märtsi 2016 tehtud otsuste suhtes.
19. Komisjon on seisukohal, et 9. märtsi 2016. aasta kohtuotsus on siduv ja seda tuleb täita. Konstitutsioonikohus tegutses õigesti, kui ei kohaldanud 22. detsembril 2015 vastu võetud seaduses ette nähtud menetlust. Sellega seoses nõustub komisjon Veneetsia komisjoniga, kes väidab selles küsimuses: „Kui seadusandlik lihtakt ähvardab blokeerida põhiseadusliku kontrolli, tuleb kontrollida selle akti põhiseaduslikkust, enne kui kohus saab seda akti kohaldada. [...] Põhiseaduse ülimuslikkuse põhimõte tähendab juba iseenesest, et sellist seadust, mis väidetavalt seab ohtu põhiseadusliku õiguskorra, tuleb konstitutsioonikohtus kontrollida ja vajaduse korral tuleb see tühistada, enne kui see jõustub“⁽²⁾. Komisjon toonitab lisaks, et kuna 22. detsembril 2015 vastu võetud seadusega nõutav kvoorum kohtu üldkogu tehtavate otsuste jaoks oli 13 kohtunikku, samas kui konstitutsioonikohus koosnes üksnes 12 kohtunikust, ei oleks kohus saanud vastasel juhul 22. detsembri 2015. aasta muudatuste põhiseaduslikkust kontrollida, nagu nõudsid ülemkohtu esimene esimees, ombudsman ja Poola Kohtute Nõukogu. See oleks olnud vastuolus Poola põhiseadusega, mis on teinud konstitutsioonikohtule ülesandeks tagada põhiseaduslikkuse järelevalve. Samuti ei oleks konstitutsioonikohus saanud teha otsust kvalifitseeritud häälteenamuse nõude põhiseaduslikkuse küsimuses, hääletades sellesama nõude kohaselt, mille vastavust põhiseadusele ta pidi parasjagu kontrollima.
20. Asjaolu, et valitsus on keeldunud konstitutsioonikohtu 9. märtsi 2016. aasta otsust avaldamast, tekitab tõsiseid kartusi õigusriigi olukorra pärast, sest lõplike kohtuotsuste täitmine on õigusriigi oluline aluspõhimõte. Iseäranis juhul, kui kohtuotsuse avaldamine on selle jõustumise eeltingimus ja kui selle avaldamise kohustus lasub mõnel muul riigiorganil peale selle otsuse teinud kohtu enda, on selle riigiorgani poolne kohtuotsuse seaduslikkuse järelkontroll vastuolus õigusriigi põhimõttega. Kohtuotsuse avaldamisest keeldumine jätab lõpliku ja siduva kohtuotsuse ilma selle automaatsest õiguslikust ja praktilisest toimest ning rikub seaduslikkuse ja võimude lahususe põhimõtet.
21. 9. märtsi otsuse avaldamisest keeldumine tekitab sel määral ebakindlust ja vastuolusid, et see ei mõju kahjulikult mitte sellele kohtuotsusele, vaid kõikidele konstitutsioonikohtu edaspidistele ja tulevastele otsustele. Kuna tulenevalt 9. märtsi 2016. aasta kohtuotsusest on need kohtuotsused tehtud enne 22. detsembrit 2015 kehtinud

⁽¹⁾ 25. juuni 2015. aasta seadus konstitutsioonikohtu kohta, avaldatud muudetud redaktsioonis Poola ametlikus teatajas 30. juulil 2015 numbri 1064 all. 22. detsembril 2015 vastu võetud seadus avaldati ametlikus teatajas 28. detsembril numbri 2217 all.

⁽²⁾ Arvamus, punkt 41.

õigusnormide kohaselt, võib risk, et vaidlema hakatakse iga tulevase kohtuotsuse üle, õõnestada konstitutsioonikohtu õigusemõistmise nõuetekohast toimimist Poolas. See risk on juba saanud tegelikkuseks: konstitutsioonikohus on pärast 9. märtsi 2016. aasta otsust teinud veel 20 otsust, kuid ühtki neist ei ole veel ametlikus teatajas avaldatud.

22. Komisjon täheldab, et 22. juulil 2016 vastu võetud uus seadus konstitutsioonikohtu kohta eespool kirjeldatud kartusi ei hajuta. Seaduse artikli 80 lõikes 4 nõutakse, et konstitutsioonikohtu esimees esitaks kohtuotsuste avaldamiseks peaministrile „taotluse“. See näib viitavat asjaolule, et kohtuotsuste avaldamine sõltub peaministri otsusest, ning seetõttu kerkib siit olulisi küsimusi konstitutsioonikohtu sõltumatuse kohta.
23. Peale selle on artiklis 89 sätestatud: „30 päeva jooksul alates [käesoleva] seaduse jõustumisest avaldatakse konstitutsioonikohtu otsused, mis on esitatud avaldamiseks enne 20. juulit 2016 viisil, mis on vastuolus 25. juuni 2015. aasta seadusega konstitutsioonikohtu kohta, välja arvatud otsused, mis käsitlevad kehtetuks tunnistatud normatiivakte“. See säte tekitab muret, sest kohtuotsuste avaldamine ei tohiks sõltuda seadusandja otsusest. Lisaks on märge selle kohta, et need kohtuotsused on tehtud ebaseaduslikult, vastuolus võimude lahususe põhimõttega, sest põhiseaduslikkuse üle otsustamine ei ole mitte Seimi otsustada. Peale selle on see säte vastuolus 9. märtsi 2016. aasta kohtuotsuse ja Veneetsia komisjoni järeldustega.
24. Kokkuvõttes võib tõdeda, et asjaolu, et Poola valitsus on seni keeldunud konstitutsioonikohtu 9. märtsi 2016. aasta otsust ja kõiki sellele järgnenud otsuseid ametlikus teatajas avaldamast, tekitab õiguskindlusetust õigusliku aluse suhtes, millel konstitutsioonikohtu tegevus peab põhinema, ning tema tehtud kohtuotsuste õiguslike tagajärgede suhtes. Selline ebakindlus õõnestab põhiseaduslikkuse järelevalve tulemuslikkust ja tekitab kartusi õigusriigi olukorra suhtes. 22. juulil 2016 vastu võetud seadus neid kartusi ei hajuta.

4. KONSTITUTSIOONIKOHTU SEADUSE LÄBIVAATAMINE JA UUTE ÕIGUSAKTIDE PÕHISEADUSELE VASTAVUSE KONTROLI TÕHUSUS

25. Komisjon märgib, et 22. juulil 2016 võttis Seim vastu uue konstitutsioonikohtu töökorda käsitleva seaduse, millega tunnistati kehtetuks 25. juuni 2015. aasta konstitutsioonikohtu seadus. See seadus järgneb 22. detsembril 2015 vastu võetud seadusele, mille konstitutsioonikohus tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks. Niisiis tuleb hinnata, kas kõnealune seadus on kooskõlas õigusriigi põhimõttega, võttes arvesse selle mõju põhiseaduslikkuse järelevalve, sealhulgas hiljuti vastu võetud õigusaktide üle teostatava põhiseaduslikkuse järelevalve tõhususele, ja seega kas tegemist on sobiva meetmega komisjoni 1. juuni arvamuses õigusriigi olukorra kohta välja toodud õigusriigi olukorda puudutavate probleemide lahendamiseks. Asjaomast õigusakti ja selle mõju käsitletakse üksikasjalikumalt allpool, võttes arvesse selle sätete mõju nii eraldi kui ka omavahelises koosmõjus ning konstitutsioonikohtu varasemat praktikat ja Veneetsia komisjoni arvamust.

4.1. 22. detsembri 2015. aasta konstitutsioonikohtu seaduse muutmise

26. Seim muutis kiirmenetluse tulemusel 22. detsembril 2015 konstitutsioonikohtu seadust⁽¹⁾. Muu hulgas nähti muudatustega ette asja arutavate kohtunike kvoorumi suurendamine⁽²⁾, konstitutsioonikohtu üldkogu otsuste tegemiseks vajalik suurem häälteenamus⁽³⁾, kohtuasjade lahendamine kronoloogilises järjekorras⁽⁴⁾ ja minimaalne ajavahemik enne kohtuistungit toimimist⁽⁵⁾. Teatavate muudatustega⁽⁶⁾ suurendati muude riigiasutuste osalemist konstitutsioonikohtu kohtunike suhtes algatatud distsiplinaarmenetluses.
27. 9. märtsi 2016. aasta otsusega tunnistas konstitutsioonikohus 22. detsembril 2015 vastu võetud seaduse tervikuna ja selle üksikud sätted – eelkõige need, millele on osutatud eespool – põhiseadusega vastuolus olevaks. Poola ametiasutused ei ole siiani seda otsust ametlikus teatajas avaldanud (vt punkt 3 eespool).

⁽¹⁾ 25. juuni 2015. aasta seadus konstitutsioonikohtu kohta, mis avaldati ametlikus teatajas 30. juulil 2015 numbri 1064 all (muudetud). 22. detsembril 2015 vastu võetud seadus avaldati ametlikus teatajas 28. detsembril numbri 2217 all.

⁽²⁾ Vt artikli 1 lõige 9 (uus), millega asendatakse artikli 44 lõiked 1–3.

⁽³⁾ Vt artikli 1 lõige 14 (uus), millega asendatakse artikli 99 lõige 1.

⁽⁴⁾ Vt artikli 1 lõige 10 (uus), millega lisatakse uus artikli 80 lõige 2.

⁽⁵⁾ Vt artikli 1 lõige 12 (uus), millega asendatakse artikli 87 lõige 2.

⁽⁶⁾ Vt artikli 1 lõige 5 (uus), millega lisatakse uus artikkel 28a, ja artikli 1 lõige 7 (uus), millega lisatakse uus artikkel 31a.

28. Komisjon asus seisukohale, mille ta oli võtnud juba 1. juuni 2016. aasta arvamuses, et kõnealused seadusemuudatused, mis puudutavad kvoorumit, hääleteenamust, kohtuasjade läbivaatamist kronoloogilises järjekorras ja minimaalset ajavahemikku enne kohtuistungide toimumist, ning eeskätt nende koosmõju, vähendavad konstitutsioonikohtu tegevuse tõhusust põhiseaduse täitmise tagamisel. Seda järeldust toetab ka Veneetsia komisjon. Kuna need järeldused on 22. juulil 2016 vastu võetud seaduse hindamisel asjakohased, on peamisi järeldusi allpool meenutatud.

4.1.1. Kvoorum

29. Muudetud artikli 44 lõikes 3 on sätestatud: „Kui asja arutatakse üldkogus, peab kohtukoosseisu kuuluma vähemalt 13 kohtunikku“⁽¹⁾. Muudetud artikli 44 lõike 1 kohaselt teeb konstitutsioonikohus otsused üldkogus, kui seaduses ei nähta ette teisiti. See kehtis eelkõige hiljuti vastu võetud õigusaktide põhiseaduslikkuse kontrolli nn abstraktsete juhtumite kohta. Muudetud artikli 44 lõikes 1 nähti ette ka erandid, eelkõige seoses isikute esitatud kaebuste või üldkohtute esitatud kohtuasjadega. Seaduse eelmise versiooni kohaselt pidid üldkogu otsuse tegemiseks kohal olema vähemalt üheksa kohtunikku (muudetud seaduse artikli 44 lõike 3 punkt 3).
30. Komisjon leidis, et nõue, mille kohaselt peab kohtu üldkogu (mis arutab hiljuti vastu võetud õigusaktide põhiseaduslikkuse kontrolli nn abstraktsete juhtumite) kvoorumit täitmiseks kohal viibima 15 kohtunikust 13, piirab märkimisväärselt konstitutsioonikohtu otsustamisprotsessi, võides seda takistada. Komisjon märkis – ja seda kinnitas ka Veneetsia komisjon –, et kvoorum, mis nõuab, et 15 kohtunikust viibiks kohal 13, on ebatavaliselt suur, võrreldes teistes liikmesriikides kehtivate nõuetega. Tõepoolest on täiesti võimalik, et erinevatel põhjustel ei suudeta sellist kvoorumit kokku kutsuda, mille tulemusel ei ole konstitutsioonikohtul vähemalt ajutiselt võimalik otsuseid teha. Tegelikult on selline olukord tekkinud juba praegu, kuna konstitutsioonikohtus on üksnes 12 kohtunikku.

4.1.2. Hääleteenamus

31. Muudetud artikli 99 lõike 1 kohaselt võetakse konstitutsioonikohtu üldkogu otsused (nn abstraktsete juhtumite korral) vastu 2/3 kohal olevate kohtunike hääleteenamusega. Seoses uute (suurema) kvoorum nõuetega (vt eespool) tähendas see, et kohtuotsuse pidid heaks kiitma vähemalt üheksa kohtunikku juhul, kui konstitutsioonikohus tegi otsuse üldkogus⁽²⁾. Üksnes siis, kui konstitutsioonikohus arutas asja seitsme- või kolmeliikmelises koosseisus (üksikisikute kaebused ja üldkohtute eelotsusetaotlused), oli otsuse tegemiseks nõutav liithääleteenamus. Seaduse eelmise versiooni kohaselt tuli üldkogu otsused vastu võtta liithääleteenamusega (seaduse artikli 99 lõike 1 enne muutmist).
32. Lisaks suurema kvoorum nõudele piirab nõue võtta otsused vastu 2/3 hääleteenamuse alusel (hiljuti vastu võetud õigusaktide põhiseaduslikkuse kontrolli nn abstraktsete juhtumid) veelgi enam konstitutsioonikohtu otsustusprotsessi. Komisjon märkis – ja seda kinnitas ka Veneetsia komisjon –, et enamikus Euroopa õigussüsteemides nõutakse üksnes liithääleteenamust. Igal juhul leidis konstitutsioonikohus, et Poola põhiseaduses on ette nähtud liithääleteenamus ja et kvalifitseeritud hääleteenamuse nõue on seega põhiseadusega vastuolus.

4.1.3. Kohtuasjade lahendamine kronoloogilises järjekorras

33. Muudetud artikli 80 lõike 2⁽³⁾ kohaselt määratakse istungite ja kinniste istungite kuupäevad õigusaktide põhiseaduslikkuse kontrolli abstraktsete juhtumite korral kindlaks „järjekorras, milles kohtuasjad kohtule esitati“. Sellest normist ei ole erandeid ja muudatuse kohaselt kuulub see kohaldamisele kõigi pooleliolevate kohtuasjade suhtes, mille arutamiseks ei ole istungi kuupäeva veel kindlaks määratud⁽⁴⁾. Seaduse eelmises versioonis seda nõuet ette ei nähtud.

⁽¹⁾ Samuti kehtib uus kvoorum nõue täiskogu otsuste kohta, kui seaduses ei nähta ette teisiti (vt artikli 1 lõike 3 (uus), millega muudetakse artikli 10 lõiget 1).

⁽²⁾ Muudatuste järgi kehtivad samad, st kvoorumit ja 2/3 hääleteenamust käsitlevad normid ka kohtu täiskogu suhtes.

⁽³⁾ Vt artikli 1 lõike 10 (uus), millega lisatakse uus artikli 80 lõike 2.

⁽⁴⁾ Vt artikkel 2 (uus).

34. „Järjekorra eeskiri“, mille kohaselt pidi konstitutsioonikohus kohtuasju arutama järjekorras, milles nad registreeriti, mõjutas negatiivselt kohtu suutlikkust teha otsuseid uute õigusaktide põhiseaduslikkusele vastavuse kohta kiiresti, pidades eelkõige silmas pooleliolevate kohtuasjade arvu. See, kui konstitutsioonikohtul ei ole võimalik võtta arvesse asja laadi (eelkõige juhul, kui tegemist on põhiõigustega) ja olulisust ning asjaolusid, millel asi esitati, võinuks teda takistada täitmast nõuet viia kohtumenetlus läbi mõistliku aja jooksul, mis on ette nähtud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 6 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47. Nagu ka Veneetsia komisjon märkis, võis järjekorra eeskiri pärssida eelotsuse küsimuste esitamist Euroopa Kohtule, eriti kui pärast Euroopa Kohtust eelotsuse küsimusele vastuse saamist tuleb läbi viia istung.

4.1.4. Minimaalne ajavahemik enne kohtuistungi toimumist

35. Muudetud artikli 87 lõikes 2 ⁽¹⁾ on sätestatud: „Kohtuistungit ei või pidada varem kui pärast kolme kuu ning üldkogus arutatavate asjade puhul kuue kuu möödumist päevast, mil teade kohtuistungi toimumise kuupäeva kohta toimetati menetlusosalistele kätte“. Seaduse eelmise versiooni kohaselt ei võinud istungit pidada varem kui pärast 14 päeva möödumist päevast, mil teade kohtuistungi toimumise kuupäeva kohta toimetati menetlusosalistele kätte.
36. Lisaks tuleb seda küsimust vaadelda koos kohtuasjade läbivaatamise järjekorda käsitleva nõudega. Eelkõige võis minimaalne ajavahemik enne kohtuistungi toimumist (menetlusosalistele tuleb konstitutsioonikohtu istungist teatada vähemalt kolm kuud ja oluliste kohtuasjade puhul kuus kuud enne kohtuistungi kuupäeva) menetlust aeglustada. Nagu eespool märgitud, ei ole sellise üldsätte puudumine, mis võimaldaks konstitutsioonikohtul kiireloomulistel juhtudel neid tähtaegu lühendada, kooskõlas nõudega viia kohtumenetlus läbi mõistliku aja jooksul, mis on ette nähtud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 6 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47.

4.1.5. Distiplinaarmenetlus

37. Muudetud artiklis 28a ⁽²⁾ on sätestatud: „Distiplinaarmenetluse võib algatada ka Poola Vabariigi presidendi või justiitsministri taotluse alusel hiljemalt pärast kolme nädala möödumist taotluse saamisest, välja arvatud juhul, kui konstitutsioonikohtu esimees leiab, et taotlus ei ole põhjendatud“. Lisaks võib muudetud artikli 31a lõike 1 ⁽³⁾ alusel täiskogu eriti rasketel juhtumitel taotleda Seimilt kohtuniku ametist vabastamist. Kohtuniku ametist vabastamine võidi täiskogus algatada vabariigi presidendi või justiitsministri taotlusel vastavalt muudetud artikli 31a lõikele 2, kuid konstitutsioonikohtule jäi selles küsimuses otsustusõigus. Lõpliku otsuse tegi Seim. Seaduse eelmise versiooni kohaselt ei olnud täitevvõimuorganitel õigust distiplinaarmenetlust algatada ja Seimil puudus volitus konstitutsioonikohtu kohtunikku ametist vabastada. Konstitutsioonikohtul endal oli õigus konstitutsioonikohtu kohtunik ametist vabastada.
38. Komisjon väljendas muret selle üle, et teatavate muudatustega suurendati muude riigiorganite osalemist konstitutsioonikohtu kohtunike suhtes algatatud distiplinaarmenetluses. Eelkõige anti vabariigi presidendile või justiitsministrile õigus algatada konstitutsioonikohtu kohtuniku suhtes distiplinaarmenetlus ⁽⁴⁾ ja eriti tõsistel juhtumitel oli Seimil õigus teha konstitutsioonikohtu taotlusel lõplik otsus kohtuniku ametist vabastamise kohta ⁽⁵⁾.
39. Komisjoni arvates võib asjaolu, et poliitiline organ teeb konstitutsioonikohtu ettepanekul otsuseid distiplinaar karistuse määramise kohta (ja seega võib keelduda karistust määramast), õõnestada kohtunikukonna sõltumatust, kuna parlament (kui poliitiline organ) teeb otsuse eeldatavasti poliitilistel kaalutlustel. Samuti ei ole selge, miks poliitilistel institutsioonidel, nagu vabariigi president ja justiitsminister, peaks olema õigus algatada distiplinaarmenetlust. Isegi kui sellise menetluse läbiviimiseks peab olema konstitutsioonikohtu või selle esimehe heakskiit,

⁽¹⁾ Vt artikli 1 lõige 12 (uus).

⁽²⁾ Vt artikli 1 lõige 5 (uus).

⁽³⁾ Vt artikli 1 lõige 7 (uus).

⁽⁴⁾ Vt artikli 1 lõige 5 (uus), millega lisatakse uus artikkel 28a.

⁽⁵⁾ Vt artikli 1 lõige 7 (uus), millega lisatakse uus artikkel 31a.

võib ainuüksi asjaolu, et menetluse võib algselt poliitiline institutsioon, konstitutsioonikohtu sõltumatust mõjutada. See põhjustas muret võimude lahususe ning konstitutsioonikohtu sõltumatusega seoses, kuna Seim võib konstitutsioonikohtu poolt esitatud ettepaneku kohtuniku ametist vabastamiseks tagasi lükata.

4.2. 22. juulil 2016 vastu võetud seadus konstitutsioonikohtu kohta

40. Lisaks sätetele, mis käsitlevad kohtunike ametisse nimetamist ning konstitutsioonikohtu otsuste avaldamist (vt punkte 2 ja 3), on 22. juulil 2016 vastu võetud seaduses muid sätteid, mis käsitlevad konstitutsioonikohtu töökorda. Seadus põhineb 1. augusti 1997. aasta konstitutsioonikohtu seadusel, kuid see sisaldab uusi sätteid, mis käsitlevad muu hulgas asja arutavate kohtunike kvoorumi, konstitutsioonikohtu üldkogu otsuste tegemiseks vajalikku hääleteenamust, kohtuasjade lahendamist kronoloogilises järjekorras, minimaalset ajavahemikku enne kohtuistungide toimumist, peaprokuröri rolli, kohtu nõupidamiste edasilükkamist, pooleliolevaid kohtuasju puudutavaid üleminekusätteid ning seaduse avaldamise ja jõustumise vahele jäävat ajavahemikku.
41. Komisjon leiab, et isegi kui 22. detsembril 2015 vastu võetud muutmisseadusega võrreldes on tehtud teatavaid edusamme ja lahendatud on mõned allpool osutatud probleemid, on lahendamata jäänud paljud küsimused, mis tekkisid juba seoses 22. detsembril 2015 vastu võetud seadusega, ja seadusesse on lisatud mõned uued muret tekitavad sätted. Kokkuvõttes põhjustab 22. juulil 2016 vastu võetud seaduse teatavate sätete mõju – neid sätteid nii eraldi kui ka koos vaadeldes – muret põhiseaduslikkuse järelevalve ja õigusriigi olukorra üle.

4.2.1. Kvoorum

42. Artikli 26 lõikes 2 on sätestatud: „Juhtumi arutamine üldkogus nõuab vähemalt 11 konstitutsioonikohtu kohtuniku osalemist“. Lisaks on artikli 26 lõike 1 punktis g öeldud: „Konstitutsioonikohus teeb otsuse [...] üldkogus [...] sellisel juhul, kui kolm konstitutsioonikohtu kohtunikku on selleks taotluse esitanud 14 päeva jooksul pärast seda, kui nad on saanud koopia põhiseaduslikust kaebusest, taotlusest või artikli 38 lõikes 1 osutatud õiguslikust küsimusest“.
43. Artikli 26 lõike 2 kohaselt suurendatakse üldkogus osalevate kohtunike arvu üheksalt (nagu oli ette nähtud 1997. aasta konstitutsioonikohtu seaduses ja 25. juuni 2015 seaduses enne selle muutmist 22. detsembril 2015) üheteistkümneni. See piirab konstitutsioonikohtu otsustusprotsessi. Üldkogu kohtunike arvu on vähendatud, võrreldes 22. detsembril 2015. aasta muutmisseaduses ette nähtud 13 kohtunikuga. Kuna aga konstitutsioonikohtus on praegu 12 tegevat kohtunikku, on võimalik, et kvoorumi nõuet ei ole võimalik teatavatel juhtudel täita, mille tulemusel ei ole konstitutsioonikohtul vähemalt ajutiselt võimalik otsuseid teha.
44. Lisaks teeb konstitutsioonikohus artikli 26 lõike 1 punkti g kohaselt otsuseid üldkogus muu hulgas juhul, kui kolm kohtunikku on selleks taotluse esitanud. Need kohtunikud ei pea olema konkreetset asja arutava kohtukoosseisu liikmed. Seaduses ei nähta ette, et kõnealuste kohtunike taotlus peab olema põhjendatud või vastama teatavatele tingimustele. Niisugune säte võimaldab pidada määramatut arvu juhtumeid sellisteks, mida tuleb arutada üldkogus, ja võib vähendada konstitutsioonikohtu töö viljakust ning seega põhiseaduslikkuse järelevalve tõhusust.

4.2.2. Hääleteenamus

45. Artiklis 69 sätestatakse: „Kohtuotsused tehakse lihthääleteenamusega“. Selles artiklis sätestatu on 22. detsembril 2015. aasta muutmisseadusega võrreldes edasiminekuks, kuna ei näe enam ette põhiseadusega vastuolus olevat nõuet, et otsused tuleb teha 2/3 hääleteenamusega, ja lahendab komisjoni poolt varem väljendatud mure.

4.2.3. Kohtuasjade lahendamine kronoloogilises järjekorras

46. Artikli 38 lõikes 3 on sätestatud: „Kohtuasjade arutamiseks ette nähtud istungite kuupäevad määratakse kindlaks järjekorras, milles taotlused on kohtusse jõudnud.“ Artikli 38 lõikes 4 on loetletud piiratud arv kohtuasju, mille puhul ei ole taotluse laekumise järjekoht oluline. Artikli 38 lõikes 5 on sätestatud: „Konstitutsioonikohtu esimees võib kohtuistungil kuupäeva kindlaks määrata, järgimata lõikes 3 ette nähtud tingimust, juhul kui seda õigustavad kodanike õiguste ja vabaduste, riigi julgeoleku või põhiseadusliku korra kaitse kaalutlused. Viie kohtuniku taotlusel võib konstitutsioonikohtu esimees uuesti läbi vaadata oma otsuse kohtuistungil kuupäeva määramise kohta.“
47. „Järjekorra eeskiri“, mille kohaselt tuleb konstitutsioonikohtul arutada kohtuasju selles järjekorras, milles vastavad taotlused kohtus registreeriti, kehtestati 22. detsembri 2015. aasta muutmiseadusega ja konstitutsioonikohus on selle juba muu hulgas põhiseadusega vastuolus olevaks tunnistanud, kuna see mõjutab kohtunike sõltumatust ja kohtuvõimu lahusust teistest riigivõimuorganitest.
48. Vastavalt artikli 38 lõikele 3 kuulub järjekorra eeskiri kohaldamisele „taotluste“, mitte „põhiseaduslike kaebuste“ suhtes. Isegi kui järjekorra eeskiri kuulub kohaldamisele üksnes taotluste suhtes, mõjutab see konstitutsioonikohtu suutlikkust teha institutsionaalsete osaliste taotlusel otsuseid õigusaktide põhiseadusele vastavuse kohta kiiresti.
49. Artikli 38 lõikes 5 nähakse konstitutsioonikohtu esimehele ette võimalus kalduda järjekorra eeskirjast kõrvale. Seda võimalust võib aga kasutada konkreetsetel juhtumitel ja see võib põhjustada viivitusi, võttes arvesse asjaolu, et viis kohtunikku võivad esitada taotluse vaadata konstitutsioonikohtu esimehe otsus kohtuistungil kuupäeva määramise kohta uuesti läbi. Lisaks ei ole selge, kas need tingimused lubavad konstitutsioonikohtu esimehel järjekorra eeskirjast kõrvale kalduda kõigil juhtudel, kus otsus tuleb teha kiiremas korras.
50. Isegi kui 22. juulil 2016. aastal vastu võetud seadus kujutab endast 22. detsembri 2015. aasta seadusega võrreldes edasiminekut, võib järjekorra eeskirja mõju konstitutsioonikohtu tegevuse tõhususele endiselt tekitada teatavaid mureküsimesi.

4.2.4. Minimaalne ajavahemik enne kohtuistungil toimumist

51. Artikli 61 lõikes 1 on sätestatud: „Kohtuistung ei või toimuda varem kui 30 päeva pärast kohtuistungil kuupäeva kohta teate edastamist“. Artikli 61 lõikes 3 on sätestatud: „Õiguslike küsimuste, põhiseaduslike kaebuste ja riigi põhiseaduslike keskametiasutuste vaheliste pädevust käsitlevate vaidluste puhul võib konstitutsioonikohtu esimees ette näha lõikes 1 osutatud tähtajast poole lühema tähtaja, välja arvatud juhul, kui kaebaja, õigusliku küsimuse esitanud kohus või asjaomane taotleja konstitutsioonikohtu esimehe korralduse selle saamisest seitsme päeva jooksul vaidlustab“. Asjaolu, et konstitutsioonikohtu esimees võib 30-päevast tähtaega poole võrra lühendada, on 22. detsembri 2015. aasta seadusega võrreldes edasiminek, isegi kui kaebajal, õigusliku küsimuse esitanud kohtul või taotlejal on võimalik tähtaja lühendamine vaidlustada.

4.2.5. Distiplinaarmenetlus

52. 22. juulil 2016 vastu võetud seaduses ei ole ette nähtud muude riigiorganite osalemist konstitutsioonikohtu kohtunike suhtes alatatud distiplinaarmenetluses. Tegemist on 22. detsembri 2015. aasta seadusega võrreldes edasiminekuga ja niisiis ei põhjusta see küsimus enam probleeme.

4.2.6. Peaprokuröri võimalus hoida ära asja arutamist

53. Artikli 61 lõikes 6 on sätestatud: „Asjaolu, et istungil ei viibi peaprokurör, kellele on istungist nõuetekohaselt teada antud, või tema esindaja, ei takista asja arutamist, välja arvatud juhul, kui istungil osalemise kohustus tuleneb käesoleva seaduse sätetest“. Artikli 30 lõikes 5 on öeldud: „Peaprokurör või tema asetäitja osaleb asja arutamisel konstitutsioonikohtu üldkogus“.

54. Praktikas näib artikli 61 lõike 6 ja artikli 30 lõike 5 koosmõju andvat peaprokurörile, kes on ka justiitsminister, võimaluse teatavate asjade, sealhulgas üldkogus arutavate asjade arutamist edasi lükata või isegi takistada, kui ta otsustab istungil mitte osaleda. See tooks endaga kaasa sobimatu sekkumise konstitutsioonikohtu töösse ning kahjustaks kohtunike sõltumatust ja riukuks võimude lahususe põhimõtet.

4.2.7. Kohtu nõupidamise edasilükkamine

55. Artikli 68 lõikes 5 on sätestatud: „Konstitutsioonikohtu üldkogu istungil võib vähemalt neli kohtunikku ette pandud lahenduse suhtes eriarvamusele jääda, kui nad leiavad, et kohtuasi on riigikorralduslikult või avaliku korra põhjustel erilise tähtsusega ja nad ei nõustu pakutud lahendusega.“ Artikli 68 lõikes 6 on sätestatud: „Lõike 5 alusel esitatud vastuväite korral lükatakse kohtuasja arutamine edasi kolm kuud ja selle tähtaja lõppemisel toimival kohtu nõupidamisel esitavad eriarvamusele jäänud kohtunikud koos omapoolse lahenduse.“ Artikli 68 lõikes 7 on sätestatud: „Kui lõikes 6 osutatud uuel kohtu nõupidamisel vähemalt neli kohtuniku pakutud lahenduse taas vaidlustavad, lükatakse asja arutamine edasi veel kolm kuud. Selle tähtaja lõppedes toimub uus kohtu nõupidamine ja hääletus.“
56. Selliste üldkogus arutatavate asjade puhul, mis võivad endaga kaasa tuua suure kohtuasjade arvu (vt eespool), näeb 22. juulil 2016 vastu võetud seadus ette võimaluse, et vähemalt neli konstitutsioonikohtu kohtunikku võivad jääda otsuse eelnõu suhtes eriarvamusele. See võib viia kohtuasja arutamise edasilükkamiseni vähemalt kolme, teatavatel juhtudel kuue kuu võrra pärast seda, kui konstitutsioonikohtu menetlus on jõudnud nõupidamise etappi. Seadusega ei ole ette nähtud erandit, mis võimaldaks menetleda kiireloomulisi juhtumeid kiiremini.
57. Nimetatud sätete mõju põhiseaduslikkuse järelevalve tõhususele teeb õigusriigi olukorda silmas pidades muret, kuna see takistab konstitutsioonikohut tagamast täielikult põhiseaduslikkuse järelevalvet ning tegemast tõhusaid ja õigeaegseid lahendeid kõigis asjades.

4.2.8. Pooleliolevaid kohtuasju käsitlevad üleminekusätted

58. Artikli 83 lõikes 1 on sätestatud: „Käesoleva seaduse sätted kuuluvad kohaldamisele kohtuasjade suhtes, mis on algatatud, kuid mille menetlemist ei ole lõpetatud enne käesoleva seaduse jõustumise kuupäeva.“ Artikli 83 lõikes 2 on sätestatud: „Konstitutsioonikohus peab lõikes 1 osutatud kohtuasjad lahendama ühe aasta jooksul arvates käesoleva seaduse jõustumisest. Üheaastane tähtaeg ei kuulu kohaldamisele artiklis 84 osutatud kohtuasjade suhtes.“ Artikli 84 lõikes 1 on sätestatud: „Konstitutsioonikohus peatab põhiseaduse artikli 191 lõike 1 punktides 1–5 osutatud isikute esitatud, käesoleva seaduse jõustumise hetkel pooleliolevate taotluste menetlemise kuueks kuuks ja palub taotlejatel oma taotlust täiendada vastavalt artikli 33 lõigetele 2–5.“ Artikli 84 lõikes 2 on sätestatud: „Kui lõikes 1 osutatud taotlust täiendatakse vastavalt artikli 33 lõigetes 2–5 esitatud nõuetele, uuendab konstitutsioonikohus määrusega peatatud menetluse pärast seda, kui lõppeb lõikes 1 nimetatud tähtaeg. Vastasel korral menetlus lõpetatakse.“
59. Artikli 85 lõikes 1 on sätestatud: „Kui kohtuistung on ette nähtud toimuma enne käesoleva seaduse jõustumise kuupäeva, lükatakse istung edasi ja kohtukoosseisu kohandatakse vastavalt käesoleva seaduse sätetele.“ Artikli 85 lõikes 2 on sätestatud: „Kohtuistungi toimumiseks määratakse uus kuupäev. Kohtuistung toimub kooskõlas käesoleva seadusega.“ Artiklis 86 on sätestatud: „Kui kohtulahendi avaldamiseks ette nähtud kuupäev on enne käesoleva seaduse kuupäeva, lükatakse avaldamine edasi ning kohtukoosseisu ja lahendile esitatavaid nõudeid kohandatakse vastavalt käesolevale seadusele.“
60. Ühelt poolt nähakse artikli 83 lõikes 2 pooleliolevate kohtuasjade menetlemiseks ette üheaastane tähtaeg alates käesoleva seaduse jõustumisest. Teiselt poolt aga on artiklis 84 erandina artikli 83 lõikest 2 sätestatud, et taotlused, mille arutamine on pooleli (st ametiasutuste taotlused õigusaktide põhiseaduslikkuse kontrollimiseks), peatatakse kuueks kuuks. Konstitutsioonikohus palub taotlejatel taotlusi täiendada, et need vastaksid uutele menetlusnõuetele, ja tal on võimalik taotluste läbivaatamist jätkata üksnes pärast seda, kui on möödunud kuus kuud (isegi kui taotlejad täiendavad oma taotlusi varem). Seadusega ei ole ette nähtud erandit, mis võimaldaks menetleda kiireloomulisi juhtumeid kiiremini.

61. Artiklid 85 ja 86 kujutavad endast seadusandja sekkumist pooleliolevatesse kohtuasjadesse, eelkõige neisse, mille arutamine on juba oluliselt edasi jõudnud, ning võib takistada konstitutsioonikohtu tööd.
62. Kõnealused üleminekusätted tervikuna tekitavad olulisi mureküsimusi, kuna need aeglustavad märkimisväärselt konstitutsioonikohtu tööd taotluste lahendamisel ja takistavad konstitutsioonikohut täiel määral tõhusat põhiseaduslikkuse järelevalvet tagamast. See on eriti asjakohane seoses kõigi uute tundlike õigusaktidega, millele on osutatud komisjoni arvamuses (vt punkt 4.3 allpool).

4.2.9. *Vacatio legis*

63. 22. juulil 2016 vastu võetud seaduse artiklis 92 on sätestatud: „Käesolev seadus jõustub 14. päeval pärast selle avaldamist.“ Välja arvatud juhul, kui toimub ennetav põhiseaduslikkuse kontroll, on seaduse avaldamise ja jõustumise vahele jääv 14-päevane ajavahemik liiga lühike, et oleks võimalik tõhusat põhiseaduslikkuse kontrolli läbi viia. Õiguskindluse tagamiseks on oluline, et konstitutsioonikohtule jääks piisavalt aega seaduse põhiseaduslikkuse kontrolliks enne, kui seadus jõustub.
64. Sellega seoses tuleb meenutada, et 11. märtsi 2016. aasta arvamuses rõhutas Veneetsia komisjon, et konstitutsioonikohtul peab olema võimalik üle vaadata õigusakt, mis reguleerib kohtu töökorda, enne selle jõustumist.

4.3. Uute õigusaktide ebatõhusa põhiseaduslikkuse kontrolli tagajärjed

65. Seim on vastu võtnud, tihti kiirmenetluses, mitu eriti tundlikku õigusakti, nagu eeskätt meediaseadus ⁽¹⁾, uus avaliku teenistuse seadus ⁽²⁾, politiseaduse ja mõningate muude seaduste muutmise seadus ⁽³⁾, prokuratuuriseadus ⁽⁴⁾ ja uus ombudsmani seadus, millega muudetakse mõningaid muid seadusi ⁽⁵⁾. Komisjon palus oma 1. veebruari 2016. aasta ja 3. märtsi 2016. aasta kirjas Poola valitsusel anda ülevaade selle seadusandliku reformi hetkeolukorrast ja sisust, kuid siiani ei ole seda teavet esitatud. Lisaks on Seim vastu võtnud mitu muud tundlikku seaduseelnõud, nagu riikliku meedianõukogu seadus ⁽⁶⁾ ja uus terrorismivastane seadus ⁽⁷⁾.
66. Komisjon leiab, et seni kuni konstitutsioonikohut takistatakse täielikult tagamast tõhusat põhiseaduslikkuse järelevalvet, puudub võimalus teostada tegelikku põhiseaduslikkuse järelevalvet selliste õigusaktide üle nagu eespool osutatud õigusaktid, sealhulgas põhisõiguste järgimise üle.
67. Komisjon märgib näiteks, et uued õigusaktid (eriti meediat käsitlevad õigusaktid) ⁽⁸⁾ tekitavad küsimusi meediavabaduse ja meedia mitmekesisuse kohta. Täpsemalt muudetakse uute meediat käsitlevate õigusaktidega avalik-õiguslike ringhäälinguorganisatsioonide juhatuse ja nõukogu ametisse nimetamise eeskirju, allutades nad valitsuse (rahandusminister), mitte sõltumatu organi kontrollile. Uute õigusaktidega nähakse ka ette eeskirjad juhatuse ja nõukogu liikmete viivitamatuks ametist vabastamiseks. Siinkohal kahtleb komisjon eelkõige selles, kas isikutel, keda õigusaktid puudutavad, on võimalik kasutada õiguskaitsevahendeid.

⁽¹⁾ 30. detsembri 2015. aasta seadus, millega muudetakse ringhäälinguseadust (ametlikus teatajas avaldatud 7. jaanuaril 2016 numbril 25 all).

⁽²⁾ 30. detsembri 2015. aasta seadus, millega muudetakse avaliku teenistuse seadust ja mõningaid muid seadusi (ametlikus teatajas avaldatud 8. jaanuaril 2016 numbril 34 all).

⁽³⁾ 15. jaanuari 2016. aasta seadus, millega muudetakse politiseadust ja mõningaid muid seadusi (ametlikus teatajas avaldatud 4. veebruaril 2016 numbril 147 all).

⁽⁴⁾ 28. jaanuari 2016. aasta prokuratuuriseadus (ametlikus teatajas avaldatud 15. veebruaril 2016 numbril 177 all); 28. jaanuari 2016. aasta seadus, millega rakendatakse prokuratuuriseadust (ametlikus teatajas avaldatud 15. veebruaril 2016 numbril 178 all).

⁽⁵⁾ 18. märtsi 2016. aasta ombudsmani seadus, millega muudetakse mõningaid muid seadusi. Vabariigi president allkirjastas seaduse 4. mail 2016.

⁽⁶⁾ 22. juuni 2016. aasta seadus riikliku meedianõukogu kohta. Vabariigi president allkirjastas seaduse 27. juunil 2016.

⁽⁷⁾ 10. juuni 2016. aasta seadus, mis käsitleb terrorismivastast võitlust. Vabariigi president allkirjastas seaduse 22. juunil 2016. Komisjon on samuti teadlik sellest, et 5. mail 2016 esitas justiitsminister riiklikule õigusloomekeskusele riikliku justiitsnõukogu seaduse ja mõningate muude seaduste muutmise seaduse.

⁽⁸⁾ 30. detsembri 2015. aasta ringhäälinguseadus (ametlikus teatajas avaldatud 7. jaanuaril 2016 numbril 25 all) ja 22. juuni 2016. aasta seadus riikliku meedianõukogu kohta. Vabariigi president allkirjastas seaduse 27. juunil 2016.

68. Niisugused õigusaktid nagu avaliku teenistuse seadus ⁽¹⁾ on õigusriigi ja põhiõiguste vaatenurgast samuti olulise tähtsusega. Sellega seoses palus Euroopa Komisjon 1. veebruari ja 3. märtsi 2016. aasta kirjas ⁽²⁾ Poola valitsusel anda ülevaade selle kohta, milliseid õiguskaitsevahendeid saavad kasutada isikud, keda õigusaktid puudutavad. Siiani ei ole Poola valitsus komisjonile selles küsimuses vastust andnud.
69. Politseiseaduse ja mõningate muude seaduste muutmise seadus ⁽³⁾ võib samuti tekitada küsimusi seoses selle kooskõlaga põhiõigustega, sealhulgas eraelu puutumatuse ja andmekaitse nõuetega. 28.–29. aprillil 2016 külastas Veneetsia komisjoni delegatsioon Varssavit, et arutada politseiseaduse ja mõningate muude seaduste muudatusi, ning esitas oma arvamuse 10.–11. juuni 2016. aasta istungil ⁽⁴⁾. Arvamuses märgitakse muu hulgas, et seaduses ette nähtud menetluslikud tagatised ja materiaa-õiguslikud tingimused on siiski ebapiisavad, et vältida ülemääraast ja põhjendamatu sekkumist üksikisikute eraellu.
70. Lisaks tekitavad uued terrorismivastased õigusnormid küsimusi nende kooskõla kohta põhiõigustega ⁽⁵⁾ ja alluvad põhiseaduslikkuse järelevalvele.
71. Kokkuvõttes on komisjon seisukohal, et seni, kuni konstitutsioonikohut takistatakse täielikult tagamast tõhusat põhiseaduslikkuse järelevalvet, puudub võimalus teostada tegelikku kontrolli õigusaktide põhiõigustele vastavuse üle. Eeltoodu tekitab tõsist muret seoses õigusriigi olukorraga, eeskätt seetõttu, et Seim on hiljuti vastu võtnud mitu eriti tundlikku uut õigusakti, mille suhtes tuleks läbi viia põhiseaduslikkuse kontroll. Mure on veelgi suurem seetõttu, et – nagu on märgitud eespool – 22. juulil 2016 vastu võetud seadus näeb ette paljude pooleliolevate kohtuasjade menetlemise peatamise.

5. JÄRELDUS SÜSTEEMSEST OHUST ÕIGUSRIIGI TOIMIMISELE

72. Eespool esitatud põhjustel on komisjon arvamisel, et Poolas on olemas süsteemne oht õigusriigi toimimisele. Asjaolu, et konstitutsioonikohus ei saa täielikult tagada tõhusat põhiseaduslikku järelevalvet, kahjustab tema usaldusväärsust, stabiilsust ja nõuetekohast toimimist, mis on üks olulisi õigusriigi tagatisi Poolas. Kui on kehtestatud põhiseaduslikkuse järelevalve süsteem, on selle tõhusus oluline osa õigusriigi toimimisest.
73. Õigusriigi põhimõtete järgimine ei ole üksnes Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 loetletud põhiväärtuse tagamise eeldus. Selle eesmärk on veel ka tagada kõigi aluslepingutest tulenevate õiguste ja kohustuste järgimine ning kodanike, ettevõtjate ja ametiasutuste vaheline vastastikune usaldus kõigis liikmesriikides.

6. SOOVITATAVAD MEETMED

74. Komisjon soovib Poola ametiasutustel võtta asjakohaseid meetmeid, et kõrvaldada süsteemne oht õigusriigi toimimisele. Eelkõige soovib komisjon Poola ametiasutustel teha järgmist:
- a) rakendada täielikult konstitutsioonikohtu 3. detsembri ja 9. detsembri 2015. aasta otsused, milles nõutakse, et kolm kohtunikku, kelle nimetas 2015. aasta oktoobris õiguspäraselt ametisse seadusandja eelmine koosseis, saaksid asuda täitma konstitutsioonikohtu kohtuniku ametiülesandeid ning et seadusandja uue koosseisu poolt ilma kehtiva õigusliku aluseta nimetatud kolm kohtunikku ei asuks kohtuniku ametikohale, ilma et neid oleks õiguspäraselt sinna valitud;
- b) avaldada ja rakendada täielikult konstitutsioonikohtu 9. märtsi 2016. aasta otsus ning sellele järgnenud konstitutsioonikohtu otsused ning tagada, et tulevased otsused avaldatakse automaatselt ja et nende avaldamine ei sõltu ühestki seadusandliku või täitevvõimu otsusest;

⁽¹⁾ 30. detsembri 2015. aasta seadus, millega muudetakse avaliku teenistuse seadust ja mõningaid muid seadusi (ametlikus teatajas avaldatud 8. jaanuaril 2016 numbri 34 all).

⁽²⁾ Esimese asepresidendi Frans Timmermans 1. veebruari 2016. aasta kiri justiitsminister Zbigniew Ziobrole. Esimese asepresidendi Frans Timmermans 3. märtsi 2016. aasta kiri välisminister Witold Waszczykowski.

⁽³⁾ 15. jaanuari 2016. aasta seadus, millega muudetakse politseiseadust ja mõningaid muid seadusi (ametlikus teatajas avaldatud 4. veebruaril 2016 numbri 147 all).

⁽⁴⁾ Arvamus nr 839/2016.

⁽⁵⁾ 10. juuni 2016. aasta seadus, mis käsitleb terrorismivastast võitlust. Vabariigi president allkirjastas seaduse 22. juunil 2016.

- c) tagada, et konstitutsioonikohtu seaduse mis tahes reformi käigus järgitakse konstitutsioonikohtu otsuseid, sealhulgas 3. detsembri ja 9. detsembri 2015. aasta ning 9. märtsi 2016. aasta otsust, ning võetakse täiel määral arvesse Veneetsia komisjoni arvamust; tagada, et konstitutsioonikohtu tegevuse tõhusust põhiseaduse täitmise tagamisel ei õñestaks ei eraldi ega omavahelises koostöös nõuded, millele on osutatud eespool ja mis puudutavad kvoorumit, kohtuasjade läbivaatamist kronoloogilises järjekorras, peaprokurörile ette nähtud võimalust takistada kohtuasja arutamist, kohtu nõupidamiste edasilükkamist ja selliste üleminekumeetmete kehtestamist, mis mõjutavad pooleliolevaid kohtuasju ja näevad ette kohtumenetluse peatamise;
 - d) tagada, et konstitutsioonikohtul on võimalik kontrollida 22. juulil 2016 vastu võetud konstitutsioonikohtu seaduse põhiseadusele vastavust enne seda, kui seadus jõustub, ning selle kohta tehtud konstitutsioonikohtu otsus avaldada ja seda täielikult täita;
 - e) hoiduda tegevusest ja avaldustest, mis võivad õñestada konstitutsioonikohtu legitiimsust ja tema tegevuse tõhusust.
75. Komisjon rõhutab, et õigusriigi põhimõtte kohaldamisega seotud küsimustes nõutav eri riigivõimade lojalne koostöö on praeguse olukorra lahendamiseks hädavajalik. Samuti soovib komisjon Poola ametiasutustel taotleda 22. juulil 2016 vastu võetud konstitutsioonikohtu seaduse kohta Veneetsia komisjoni arvamust.
76. Komisjon soovib Poola valitsusel käesolevas soovitusel välja toodud probleemid lahendada kolme kuu jooksul pärast käesoleva soovitusel saamist, ning teatada komisjonile selleks võetud meetmetest.
77. Komisjon on valmis Poola valitsusega käesoleva soovitusel põhjal konstruktiivset dialoogi pidama.

Brüssel, 27. juuli 2016

Komisjoni nimel
asepresident
Frans TIMMERMANS

KODU- JA TÖÖKORRAD

EUROOPA KOHTU KODUKORRA MUUDATUS

EUROOPA KOHUS,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 253 kuuendat lõiku,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artikli 106a lõiget 1,

võttes arvesse protokolli Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta, eelkõige selle artiklit 63,

arvestades, et tingituna Üldkohtu kodukorra jõustumisest 1. juulil 2015 tuleb Euroopa Kohtu kodukorda lisada säte, mis lubab viimati nimetatud kohtul talle esitatud apellatsioonkaebuse läbivaatamisel käsitleda sobival viisil andmeid või dokumente, mille on kohtuasja pool esitanud Üldkohtule tema kodukorra artikli 105 lõike 1 või 2 alusel ja mida nende konfidentsiaalsuse tõttu ei ole edastatud teisele kohtuasja poolele,

võttes arvesse nõukogu heakskiitu, mis on antud 6. juulil 2016,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA KODUKORRA MUUDATUSE:

Artikkel 1

Euroopa Kohtu 25. septembri 2012. aasta kodukorra ⁽¹⁾ V jaotise 8. peatükki lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 190a

Üldkohtule tema kodukorra artikli 105 alusel esitatud andmete või dokumentide käsitlemine

1. Kui apellatsioonkaebus esitatakse Üldkohtu lahendi peale, mis on tehtud menetluses, milles kohtuasja pool on esitanud Üldkohtu kodukorra artikli 105 alusel andmeid või dokumente, mida ei ole teisele kohtuasja poolele edastatud, teeb Üldkohtu kohtukantslei need andmed või dokumendid Euroopa Kohtule kättesaadavaks selle artikli lõikes 11 nimetatud otsuses ette nähtud korras.

2. Lõikes 1 nimetatud andmeid või dokumente Euroopa Kohtu menetluse pooltele ei edastata.

3. Euroopa Kohus jälgib, et lõikes 1 nimetatud andmetes või dokumentides sisalduvat konfidentsiaalset teavet ei avalikustataks kohtumenetlust lõpetavas lahendis ega ka kohtujuristi ettepanekus, kui see esitatakse.

4. Lõikes 1 nimetatud andmed ja dokumendid tagastatakse need Üldkohtule esitanud poolele viivitamata pärast Euroopa Kohtu menetlust lõpetava lahendi kättetoimetamist, välja arvatud juhul, kui kohtuasi saadetakse tagasi Üldkohtule. Viimati nimetatud juhul tehakse need andmed ja dokumendid kättesaadavaks Üldkohtule lõikes 5 viidatud otsuses ette nähtud korras.

5. Euroopa Kohus kehtestab lõikes 1 nimetatud andmete ja dokumentide kaitseks julgeolekunõuded oma otsusega. See otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.“

⁽¹⁾ ELT L 265, 29.9.2012, lk 1, mida on muudetud 18. juunil 2013 (ELT L 173, 26.6.2013, lk 65).

Artikkel 2

1. Käsolev kodukorra muudatus, mis on autentne selle kodukorra artiklis 36 nimetatud keeltes, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja jõustub selle avaldamise päeval.
2. Artikli 190a sätted on kohaldatavad alates artikli 190a lõikes 5 viidatud otsuse jõustumisest.

Luxembourg, 19. juuli 2016

ÜLDKOHTU KODUKORRA MUUDATUS

ÜLDKOHTUS,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 254 viiendat lõiku,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artikli 106a lõiget 1,

võttes arvesse protokollu Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta, eelkõige selle artiklit 63,

arvestades, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2424, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta ja komisjoni määrust (EÜ) nr 2868/95, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta, ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 2869/95 siseturu harmoneerimisametile makstavate lõivude kohta (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused), ⁽¹⁾ muudab Siseturu Ühtlustamise Ameti (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) nime ja seetõttu tuleb muuta kodukorda nii, et selles viidataks Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametile,

võttes arvesse Euroopa Kohtu nõusolekut,

võttes arvesse nõukogu heakskiitu, mis on antud 6. juulil 2016,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA KODUKORRA MUUDATUSE:

Artikkel 1

Üldkohtu kodukorra ⁽²⁾ artikli 1 lõike 2 punktis g asendatakse sõnad „Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused)“ sõnadega „Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet“.

Artikkel 2

Käesolev kodukorra muudatus, mis on autentne selle kodukorra artiklis 44 nimetatud keeltes, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja jõustub selle avaldamise päeval.

Luxembourg, 13. juuli 2016

Kohtusekretär
E. COULON

President
M. JAEGER

⁽¹⁾ ELT L 341, 24.12.2015, lk 21.

⁽²⁾ Üldkohtu kodukord (ELT L 105, 23.4.2015, lk 1).

ÜLDKOHTU KODUKORRA MUUDATUS

ÜLDKOHUS,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 254 viendat lõiku,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artikli 106a lõiget 1,

võttes arvesse protokolli Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta, eelkõige selle artiklit 63,

arvestades, et vaidluse lahendamiseks asjassepuutuvad ja konfidentsiaalsed andmed või dokumendid, mis esitati Üldkohtu kodukorra artikli 105 alusel ja mida kohtumenetluse käigus ei tagastatud, tuleb teha kättesaadavaks Euroopa Kohtule, et ta saaks täita täielikult oma õigusemõistja rolli apellatsioonimenetluses olukorras, kus edasi on kaevatud Üldkohtu otsus, mis tehti niisuguse menetluse lõpus, milles kohaldati artiklis 105 ette nähtud eriregulatsiooni,

arvestades, et need andmed ja dokumendid tuleb aga need esitanud kohtuasja poolele tagastada, kui protokollis Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta ette nähtud tähtaja jooksul Üldkohtu otsust edasi ei kaevata,

arvestades, et seetõttu tuleb muuta Üldkohtu kodukorda,

võttes arvesse Euroopa Kohtu nõusolekut,

võttes arvesse nõukogu heakskiitu, mis on antud 6. juulil 2016,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA KODUKORRA MUUDATUSE:

Artikkel 1

Üldkohtu kodukorra ⁽¹⁾ artikli 105 lõike 10 sõnastus asendatakse järgmisega:

„10. Lõikes 5 nimetatud andmed või dokumendid, mida neid esitanud kohtuasja pool ei ole lõike 7 alusel tagasi võtnud, tagastatakse sellele poolele viivitamata pärast põhikirja artikli 56 esimeses lõigus nimetatud tähtaja möödumist, välja arvatud juhul, kui selle tähtaja jooksul esitatakse Üldkohtu lahendi peale apellatsioonkaebus. Viimati nimetatud kaebuse esitamise korral tehakse need andmed või dokumendid Euroopa Kohtule kättesaadavaks lõikes 11 nimetatud otsuses ette nähtud tingimustel.“

Artikkel 2

Käesolev kodukorra muudatus, mis on autentne selle kodukorra artiklis 44 nimetatud keeltes, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ja jõustub selle avaldamise päeval.

Luxembourg, 13. juuli 2016

Kohtusekretär
E. COULON

President
M. JAEGER

⁽¹⁾ Üldkohtu kodukord (ELT L 105, 23.4.2015, lk 1).

ÜLDKOHTU KODUKORRA MUUDATUSED

ÜLDKOHUS,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 254 viiendat lõiku,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artikli 106a lõiget 1,

võttes arvesse protokolli Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta, eelkõige selle artiklit 63,

arvestades, et 1. septembril 2016 jõustuv Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta määrus (EL, Euratom) 2016/1192 Euroopa Liidu ja tema teenistujate vaheliste kohtuvaidluste esimeses kohtuastmes lahendamise pädevuse Üldkohtule üleandmise kohta ⁽¹⁾ sätestab, et Üldkohus lahendab esimese astmena Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklis 270 viidatud vaidlusi liidu ja tema teenistujate vahel, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu pädevusse antud vaidlusi ühelt poolt kõigi institutsioonide, organite ja asutuste ning teiselt poolt nende teenistujate vahel,

arvestades, et seetõttu tuleks muuta Üldkohtu kodukorda,

võttes arvesse Euroopa Kohtu nõusolekut,

võttes arvesse nõukogu heakskiitu, mis on antud 6. juulil 2016,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISED KODUKORRA MUUDATUSED:

Artikkel 1

Üldkohtu kodukorda ⁽²⁾ muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõige 2:

a) punkt i asendatakse järgmisega:

„i) „hagimenetlus“ – menetlus, milles on esitatud hagi ELTL artikli 263, 265, 268, 270 või 272 alusel;“;

b) lisatakse punkt j:

„j) „personalieeskirjad“ – määrus, millega kehtestatakse Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjad ja liidu muude teenistujate teenistustingimused.“

2) Artiklit 29 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punktis b asendatakse sõnad „ELTL artikli 263 neljanda lõigu, artikli 265 kolmanda lõigu ja artikli 268 alusel esitatud kohtuasjad“ sõnadega „ELTL artikli 263 neljanda lõigu, artikli 265 kolmanda lõigu, artikli 268 ja artikli 270 alusel esitatud kohtuasjad“;

b) lõike 2 punkt b muudetakse lõike 2 punktiks c;

⁽¹⁾ ELT L 200, 26.7.2016, lk 137.

⁽²⁾ Üldkohtu kodukord (ELT L 105, 23.4.2015, lk 1).

c) lõikesse 2 lisatakse punktina b järgmine tekst:

„b) ELTL artikli 270 alusel esitatud hagi, milles õiguse üldakti suhtes on selgelt esitatud vastuvõetamatuse vastuväide, välja arvatud juhul, kui Euroopa Kohus või Üldkohus on vastuväites tõstatatud küsimuste üle juba otsustanud;“

3) Artikli 39 lõike 1 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Ametnikud ja muud teenistujad, kelle ülesandeks on presidendi, kohtunike ja kohtusekretäri otsene abistamine, nimetatakse ametisse personalieeskirjades sätestatud tingimustel.“

4) Artiklit 78 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 2–5 nummerdatakse ümber lõigeteks 3–6;

b) lõikena 2 lisatakse järgmine tekst:

„2. Kui see on asjakohane, siis lisatakse ELTL artikli 270 alusel esitatud hagiavaldusele personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 kohaselt esitatud kaebus ja kaebuse kohta tehtud otsus koos kaebuse esitamise ja otsusest teadaandmise kuupäevadega.“

c) lõikes 5, mis muudetakse lõikeks 6, asendatakse sõnad „lõigetes 1–4“ sõnadega „lõigetes 1–5“.

5) Artikli 80 lõikes 2 asendatakse sõnad „Artikli 78 lõikes 5“ sõnadega „Artikli 78 lõikes 6“.

6) Artikli 81 lõikes 2 asendatakse sõnad „artikli 78 lõikeid 3–5“ sõnadega „artikli 78 lõikeid 4–6“.

7) Artiklit 86 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 3–6 nummerdatakse ümber lõigeteks 4–7;

b) lõikena 3 lisatakse järgmine tekst:

„3. ELTL artikli 270 alusel esitatud kohtuasjades peab hagiavalduse muutmine toimuma eraldi dokumendiga ning, erandina lõikest 2, tähtaja jooksul, mis on personalieeskirjade artikli 91 lõikes 3 ette nähtud hagiavalduse muutmise tinginud akti peale tühistamishagi esitamiseks.“

8) Artiklisse 110 lisatakse lõige 4 järgmises sõnastuses:

„4. ELTL artikli 270 alusel esitatud kohtuasjades võivad kohtukoosseisu liikmed ja kohtujurist kohtuistungil käigus paluda pooltel isiklikult anda seletusi vaidluse mõne aspekti kohta.“

9) Artiklist 120 jäetakse välja sõnad „või Avaliku Teenistuse Kohtule“.

10) Artikli 124 lõikes 1 asendatakse sõnad „Kui kohtuasja pooled saavutavad kokkuleppe enne Üldkohtu otsuse tegemist“ sõnadega „Kui kohtuasja pooled saavutavad Üldkohtu väliselt kokkuleppe enne Üldkohtu otsuse tegemist“.

11) Artikli 125 järele lisatakse uus peatükk, mis koosneb neljast artiklist.

„11a. peatükk

ELTL ARTIKLI 270 ALUSEL ESITATUD KOHTUASJADES ÜLDKOHTU ALGATUSEL VAIDLUSE KOMPROMISSIGA LAHENDAMISE MENETLUS

Artikkel 125a

Tingimused

1. Üldkohus võib igas menetlusstaadiumis uurida võimalusi kohtuasja poolte vahelise vaidluse osaliseks või täielikuks lahendamiseks kompromissiga.

2. Üldkohus teeb ettekandja-kohtunikule ülesandeks püüda kohtusekretäri abiga saavutada kompromiss.
3. Ettekandja-kohtunik võib teha ühe või mitu ettepanekut vaidluse lahendamiseks, võtta kohaseid meetmeid vaidluse lahendamisele kaasaaitamiseks ning rakendada meetmeid, mida ta on otsustanud kompromissi saavutamiseks võtta. Eelkõige võib ta:
 - a) teha kohtuasja pooltele ettepaneku informatsiooni või üksikasjade esitamiseks;
 - b) teha kohtuasja pooltele ettepaneku dokumentide esitamiseks;
 - c) kutsuda kohtumisele kohtuasja poolte esindajad, kohtuasja pooled isiklikult või institutsioonide ametnikud või teenistujad, kes on volitatud kokkuleppe tingimusi läbi rääkima;
 - d) punktis c ette nähtud kohtumise toimumisel suhelda kohtuasja pooltega eraldi, kui need sellega nõus on.
4. Lõikeid 1–3 kohaldatakse ka ajutiste meetmete taotluse lahendamisel.

Artikkel 125b

Kohtuasja poolte kokkuleppe mõju

1. Kui kohtuasja pooled lepivad ettekandja-kohtuniku juuresolekul kokku lahenduses, mis lõpetab vaidluse, võivad nad nõuda kokkuleppe tingimuste kirjanemist dokumendis, millele kirjutavad alla ettekandja-kohtunik ja kohtusekretär. See dokument toimetatakse kohtuasja pooltele kätte ning see on autentne.
2. Kohtuasi kustutatakse registrist presidendi põhistatud määruse alusel. Ühe kohtuasja poole taotlusel, kui teine kohtuasja pool sellega nõus on, märgitakse kohtuasja poolte vahel saavutatud kokkuleppe tingimused kohtuasja registrist kustutamise määrusesse.
3. President otsustab kohtukulude jaotamise vastavalt sõlmitud kokkuleppele või jaotab kokkuleppe puudumisel kohtukulud omal äranägemisel. Vajadusel otsustab ta menetluse astuja kohtukulude kandmise vastavalt artiklile 138.

Artikkel 125c

Eraldi register ja toimik

1. Artikli 125a tähenduses vaidluse kompromissiga lahendamise menetluses esitatud dokumendid:
 - kantakse eraldi registrisse, millele ei laiene artiklites 36 ja 37 sätestatud kord;
 - lisatakse kohtuasja toimikust eraldi toimikusse.
2. Artikli 125a tähenduses vaidluse kompromissiga lahendamise menetluses esitatud dokumendid tehakse kohtuasja pooltele teatavaks, välja arvatud dokumendid, mida kumbki kohtuasja pool on esitanud ettekandja-kohtunikule artikli 125a lõike 3 punktis d ette nähtud eraldi kohtumisel.
3. Kohtuasja pooled võivad tutvuda lõikes 1 nimetatud kohtuasja toimikust eraldi toimikus sisalduvate dokumentidega, välja arvatud dokumendid, mida kumbki kohtuasja pool on esitanud ettekandja-kohtunikule artikli 125a lõike 3 punktis d ette nähtud eraldi kohtumisel.
4. Menetluse astujal puudub õigus tutvuda lõikes 1 nimetatud kohtuasja toimikust eraldi toimikus sisalduvate dokumentidega.

5. Pooled võivad kohtukantseleis tutvuda lõikes 1 nimetatud eraldi registriga.

Artikkel 125d

Kompromiss ja kohtumenetlus

Üldkohus ja kohtuasja pooled ei saa kohtumenetluses kasutada kompromissi saavutamiseks avaldatud arvamusi, esitatud soovitusi, tehtud ettepanekuid või mõõndusi või koostatud dokumente.“

- 12) Artiklit 127 muudetakse järgmiselt:

- a) pealkiri „Kohtuasja suunamine Euroopa Kohtule või Avaliku Teenistuse Kohtule“ asendatakse pealkirjaga „Kohtuasja suunamine Euroopa Kohtule“;
- b) jäetakse välja sõnad „ja põhikirja I lisa artikli 8 lõikes 2“.

- 13) Artikli 130 lõikes 7 asendatakse teise lause tekst „Üldkohus suunab kohtuasja Euroopa Kohtusse või Avaliku Teenistuse Kohtusse, kui kohtuasi on nende pädevuses“ tekstiga „Üldkohus suunab kohtuasja Euroopa Kohtusse, kui kohtuasi on tema pädevuses.“

- 14) Artikli 135 lõikest 1 jäetakse välja sõna „erandkorras“.

- 15) Artikli 143 lõikes 4 asendatakse sõnad „artikli 78 lõikeid 3–5“ sõnadega „artikli 78 lõikeid 4–6“.

- 16) Artikli 147 lõikes 5:

- a) asendatakse sõnad „artikli 78 lõikes 3“ sõnadega „artikli 78 lõikes 4“;
- b) asendatakse sõnad „artikli 78 lõiget 5“ sõnadega „artikli 78 lõiget 6“.

- 17) Artiklit 156 muudetakse järgmiselt:

- a) lõiked 3 ja 4 nummerdatakse ümber lõigeteks 4 ja 5;
- b) lõikena 3 lisatakse järgmine tekst:

„3. ELTL artikli 270 alusel esitatud kohtuasjades võib lõigetes 1 ja 2 nimetatud taotlusi esitada kohe pärast personalieeskirjade artikli 90 lõikes 2 sätestatud kaebuse esitamist ning tingimustel, mis on sätestatud personali-eeskirjade artikli 91 lõikes 4.“

- 18) Artikli 173 lõikes 5 asendatakse sõnad „artikli 78 lõikeid 3–5“ sõnadega „artikli 78 lõikeid 4–6“.

- 19) Artikli 175 lõikes 4 asendatakse sõnad „artikli 78 lõikeid 3–5“ sõnadega „artikli 78 lõikeid 4–6“.

- 20) Artiklit 193 muudetakse järgmiselt:

- a) lõikest 1 jäetakse välja sõnad „või Avaliku Teenistuse Kohtu“;
- b) lõige 2 jäetakse välja;
- c) kustutatakse esimese lõigu ees olev number.

- 21) Artikli 196 lõikes 2 asendatakse sõnad „Avaliku Teenistuse Kohtule“ sõnadega „Üldkohtule kui esimese astme kohtule“ ja sõna „Üldkohtul“ järele lisatakse sõnad „kui apellatsioonikohtul“.

- 22) Artikli 213 lõikest 3 jäetakse välja sõnad „ja Avaliku Teenistuse Kohtule“.

Artikkel 2

Käesolevad kodukorra muudatused, mis on autentsed selle kodukorra artiklis 44 nimetatud keeltes, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* ning need jõustuvad 1. septembril 2016.

Luxembourg, 13. juuli 2016

Kohtusekretär
E. COULON

President
M. JAEGER

ÜLDKOHTU KODUKORRA PRAKTILISTE RAKENDUSSÄTETE MUUDATUSED

ÜLDKOHTUS,

arvestades oma kodukorra artiklit 224;

arvestades Üldkohtu kodukorra praktilisi rakendussätteid;

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISED ÜLDKOHTU KODUKORRA PRAKTILISTE RAKENDUSSÄTETE MUUDATUSED:

Artikkel 1

Üldkohtu kodukorra praktilisi rakendussätteid ⁽¹⁾ muudetakse järgmiselt.

1) Punktis 14 asendatakse lauseosa „põhikirja artikli 54 esimeses lõigus või selle põhikirja lisa artikli 8 lõikes 1 sätestatud juhtudel kuupäev, mil menetlusedokument esitatakse Euroopa Kohtu või Avaliku Teenistuse Kohtu kohtusekretärile.“ lauseosaga „põhikirja artikli 54 esimeses lõigus sätestatud juhtudel kuupäev, mil menetlusedokument esitatakse Euroopa Kohtu kohtusekretärile.“

2) Punkti 14 järele lisatakse punktina 14a järgmine tekst:

„14a. Vastavalt kodukorra artiklile 125c kantakse kodukorra artiklites 125a–125d ette nähtud vaidluse kompromissiga lahendamise menetluses esitatud dokumendid eraldi registrisse, millele ei laiene kodukorra artiklites 36 ja 37 sätestatud kord.“

3) Punkti 24 järele lisatakse punktina 24a järgmine tekst:

„24a. Artikli 125a tähenduses vaidluse kompromissiga lahendamise menetluses esitatud dokumendid lisatakse kohtuasja toimikust eraldi toimikusse.“

4) Punkti 26 esimene lause asendatakse järgmisega:

„26. Pärast menetluse lõppemist Üldkohtus tagab kohtukantslei kohtuasja toimiku ja kodukorra artikli 125c lõikes 1 ette nähtud toimiku sulgemise ja arhiveerimise.“

5) Punkti 33 järele lisatakse punktina 33a järgmine tekst:

„33a. Punktides 28–33 sätestatu ei puuduta juurdepääsu kodukorra artikli 125c lõikes 1 ette nähtud toimikule. Selle eraldi toimikuga tutvumist reguleerib nimetatud kodukorra säte.“

6) Punktis 110 asendatakse sõnad „artikli 78 lõikele 5“ sõnadega „artikli 78 lõikele 6“.

7) Punkt 114 asendatakse järgmisega:

„114. Hagimenetluses kodukorra artikli 1 tähenduses on menetlusedokumentide (*) maksimaalsed lehekülgede arvud järgmised.

⁽¹⁾ ELTL 152, 18.6.2015, lk 1.

Muud kui ELTL artikli 270 alusel esitatud hagid:

- hagiavaldus ja kostja vastus 50 lehekülge;
- repliik ja vasturepliik 25 lehekülge;
- vastuvõetamatuse vastuväide ja selle kohta esitatud märkused 20 lehekülge;
- menetlusse astuja seisukohad 20 lehekülge ja märkused menetlusse astuja seisukohtade kohta 15 lehekülge.

ELTL artikli 270 alusel esitatud hagid:

- hagiavaldus ja kostja vastus 30 lehekülge;
- repliik ja vasturepliik 15 lehekülge;
- vastuvõetamatuse vastuväide ja selle kohta esitatud märkused 10 lehekülge;
- menetlusse astuja seisukohad 10 lehekülge ja märkused menetlusse astuja seisukohtade kohta 5 lehekülge.

(*) Tekst tuleb esitada vastavalt käesolevate praktiliste rakendussätete punkti 96 alapunktis c toodud nõuetele.“

8) Punkti 140 järele lisatakse punktina 140a järgmine tekst:

„140a. ELTL artikli 270 alusel esitatud kohtuasjades on soovitatav, et institutsioonid lisaksid kostja vastusele selles osundatud üldkohaldatavad aktid, mida ei ole avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, märkides ära nende vastuvõtmise, jõustumise ja kehtetuks tunnistamise kuupäeva, kui viimane on asjakohane.“

9) Punktis 243 asendatakse sõnad „artikli 78 lõikes 3“ sõnadega „artikli 78 lõikes 4“.

10) Punktis 264 asendatakse sõnad „artikli 156 lõikele 4“ sõnadega „artikli 156 lõikele 5“.

11) Lisa 1 muudetakse järgmiselt:

- a) sissejuhatavas osas asendatakse sõnad „artikli 78 lõikele 5“ sõnadega „artikli 78 lõikele 6“;
- b) punktis b asendatakse esimeses veerus sõnad „artikli 78 lõige 3“ sõnadega „artikli 78 lõige 4“;
- c) punktid e–g muudetakse punktideks f–h;
- d) esimesse veergu lisatakse punktina e järgmine tekst:

„e) tuleb lisada ametnike personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 kohaselt esitatud kaebus ja kaebuse kohta tehtud otsus (kodukorra artikli 78 lõige 2)“;

e) punktis e, mis muudetakse punktiks f, asendatakse esimeses veerus sõnad „artikli 78 lõige 2“ sõnadega „artikli 78 lõige 3“;

f) esimesse veergu lisatakse punktina h järgmine tekst:

„h) tuleb märkida personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 kohase kaebuse esitamise kuupäev ja kaebuse kohta tehtud otsusest teadaandmise kuupäev (kodukorra artikli 78 lõige 2)“.

Artikkel 2

Käesolevad Üldkohtu kodukorra praktiliste rakendussätete muudatused avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Need jõustuvad 1. septembril 2016.

Luxembourg, 13. juuli 2016

Kohtusekretär
E. COULON

President
M. JAEGER

PARANDUSED

Nõukogu 31. märtsi 2016. aasta rakendusmääruse (EL) 2016/466 (millega rakendatakse määruse (EL) 2016/44 (mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Liibüas) artikli 21 lõiget 2) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 85, 1. aprill 2016)

Lisas (määruse (EL) 2016/44 III lisa kohta) lehekülgedel 4 ja 5 asendatakse loetletud isikute ees numbrid „16.“, „17.“ ja „18.“ numbritega „21.“, „22.“ ja „23“.

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET